

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์
สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
STUDY OF ACHIEVEMENT OF THE BASIC TAPHORN SKILLS TRAINING IN
ACCORDANCE WITH THE GUIDELINES OF ASSOCIATE PROFESSOR SAHWAT
PLUENPREECHA FOR MATHAYOMSUKSA TWO STUDENTS AT THE ANGTHONG

ดิสวัสวัฒน์ ภาคฐิน

การศึกษามลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์
สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

STUDY OF ACHIEVEMENT OF THE BASIC TAPHORN SKILLS TRAINING IN
ACCORDANCE WITH THE GUIDELINES OF ASSOCIATE PROFESSOR SAHAWAT
PLUENPREECHA FOR MATHAYOMSUKSA TWO STUDENTS AT THE ANGTHONG
COLLEGE OF DRAMATIC ARTS

DITSAWAT PAKTHIN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Art Education)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษามลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สวัฒน์ ปฐม
ปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

ของ

ดิสวัฒน์ ภาควิน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉานิก หวังพานิช)

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัฐิกา สุนทรณผล)

ชื่อเรื่อง	การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง
ผู้วิจัย	ดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉานิก หวังพานิช

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง และใช้แบบแผนการวิจัย แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาแนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา และ 3)ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน รายวิชาปีที่พหุ 3 ที่เลือกเรียนตะโพน จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1)รูปแบบการฝึกทักษะ การตีตะโพนขั้นพื้นฐาน 2) แบบประเมินทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนวิเคราะห์ผลโดย 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample 2) ศึกษาความพึงพอใจโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า 1) แนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ประกอบด้วย ด้านผู้สอน คือต้องมอบคุณวุฒิที่ชัดเจนในด้านเนื้อหา ทฤษฎีและปฏิบัติ แก้ไขปัญหาและบริหารจัดการในความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหาวิชา ด้านผู้เรียน คือควรมีพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนอง มีไหวพริบปฏิภาณ มีจังหวะในทางดนตรีที่ดี มีใจรักในการเรียนตะโพน ด้านเนื้อหาสาระ คือการถ่ายทอดทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย ส่วนประกอบ เสียงของตะโพน วิธีฝึกทักษะการไล่มือและไล่เสียง หน้าทับ เบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป ด้านกระบวนการถ่ายทอด คือ เน้นสร้างพื้นฐานที่ดีและถูกต้องให้กับผู้เรียน ฝึกทักษะอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มุ่งเน้นการสอนโดยใช้การบรรยาย และการสาธิต 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อาการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อาการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา อยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.94, S.D.=0.134$)

คำสำคัญ : ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน, รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

Title	STUDY OF ACHIEVEMENT OF THE BASIC TAPHORN SKILLS TRAINING IN ACCORDANCE WITH THE GUIDELINES OF ASSOCIATE PROFESSOR SAHAWAT PLUENPREECHA FOR MATHAYOMSUKSA TWO STUDENTS AT THE ANGTHONG COLLEGE OF DRAMATIC ARTS
Author	DITSAWAT PAKTHIN
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Chanick Wangphanich

This research is an experimental study research using one-group pretest-posttest design, aimed to (1) study an approach of basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha; (2) to examine student learning achievement after studying basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha, and (3) evaluating students in terms of basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha. The sample consisted of five students who selected Taphon instrument in Piphat Three course. The research tools included the following: (1) basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha; (2) assessment form on Taphon skill, and (3) a satisfaction form on teaching and learning. The results revealed the following: (1) examining student learning achievement using t-test for dependent sample; and (2) the evaluation of student satisfaction using a simple descriptive statistical analysis including mean and standard deviation. The findings indicated the following: (1) basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha includes explicit theoretical and practical knowledge from instructors, appropriate problem-solving and content management for students, a foundation in musical rhythm and technique, and a love for learning Taphon. The content delivery integrates theory and practice, including Taphon sound components, skill training methods, and basic playing techniques, aligned with the curriculum of the College of Dramatic Arts. The process emphasizes building a correct foundation, step-by-step skill training, lectures, and demonstrations; (2) students studied using basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha showed significantly difference at a statistical level of 0.5; and (3) students expressed the highest level of satisfaction with the instructional management of basic Taphon playing skills training with the basic Taphon skills training in accordance with the guidelines of Associate Professor Sahawat Pluempreecha ($\bar{x} = 4.94$, $SD = 0.134$).

Keyword : Basic Taphon Skills Training, Associate Professor Sahawat Pluempreecha

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เกี่ยวข้องมาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัญฐิภา สุนทรธนะผล กรรมการสอบปากเปล่าปริญญาโท ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เขียมยี่สุน รองอธิการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมภพ เขียวมณี ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาธิป เผ่าพันธุ์ วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ให้ความรู้และตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณะครู อาจารย์ บุคลากร ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานี ที่ให้ความรู้ เป็นกำลังใจให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ขอขอบพระคุณคณะครู อาจารย์ ภาควิชาดุริยางคศิลป์ ทุกท่านที่เมตตาให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ และคำแนะนำ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ สำหรับคำแนะนำ ข้อมูล รวมถึงความช่วยเหลือการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโท รหัส 62 สาขาศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา ขอขอบคุณ ลูกศิษย์ วิชาเอก ปี่พาทย์ (เครื่องหนัง) วิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานี รวมถึงบุคคลอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ครอบครัว และผู้มีพระคุณ ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ดิศวัฒน์ ภาคจัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัย	4
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ประวัติและผลงาน รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา.....	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตะโพน	15

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน.....	37
หลักการสอนดนตรี	44
หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562)	50
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	58
ความพึงพอใจต่อการเรียน.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	64
1. แบบแผนการวิจัย.....	64
2. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
ประชากร.....	66
กลุ่มตัวอย่าง.....	66
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	66
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	72
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ตอนที่ 1 แนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์ สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา	77
ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ก่อนและหลังการเรียนด้วยการเรียนแบบปกติ	79
ตอนที่ 3 ผลสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้น พื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา	81
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	84

สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก แบบประเมินต่างๆ.....	98
ภาคผนวก ข แบบประเมินและผลการตรวจสอบ	145
ภาคผนวก ค เอกสารอื่น ๆ.....	148
ประวัติผู้เขียน.....	153

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ปีพาทย์.....	53
ตาราง 2 โครงสร้างเวลาเรียน หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562)	54
ตาราง 3 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ปีพาทย์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	55
ตาราง 4 แบบแผนการวิจัย.....	65
ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา (n=5) ก่อนเรียนและหลังเรียน	81
ตาราง 6 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตาม แนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา	82

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 รองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา	9
ภาพประกอบ 2 หนูตะเภา.....	19
ภาพประกอบ 3 หนูตะเภาหน้าเล็ก (หน้ามัด) หนูตะเภาหน้าใหญ่ (หน้าเท่ง).....	19
ภาพประกอบ 4 ไข่ละมานก่อนและหลังร้อยหนังสือ.....	20
ภาพประกอบ 5 หนังสือก่อนและหลังร้อยกับไข่ละมาน	20
ภาพประกอบ 6 หนังสือใช้สำหรับทำรัดอกตะเภา	21
ภาพประกอบ 7 รัดอกตะเภา.....	21
ภาพประกอบ 8 หนูตะเภา.....	22
ภาพประกอบ 9 เท้าตะเภา.....	22
ภาพประกอบ 10 ขาวติดตะเภา.....	23
ภาพประกอบ 11 กาวอยู่.....	24
ภาพประกอบ 12 ทำหนังสือตะเภา.....	25
ภาพประกอบ 13 เสียงตึง.....	26
ภาพประกอบ 14 เสียงตู่.....	26
ภาพประกอบ 15 เสียงตืด	27
ภาพประกอบ 16 เสียงเท่ง	27
ภาพประกอบ 17 เสียงถะ	28
ภาพประกอบ 18 เสียงปะ	28
ภาพประกอบ 19 เสียงเถิด	29
ภาพประกอบ 20 เสียงพลึง	29
ภาพประกอบ 21 เสียงเพื่อง.....	30

ภาพประกอบ 22 เสียงเพลิด 30

ภาพประกอบ 23 เสียงพลัดหรือผลัด 31

ภาพประกอบ 24 เสียงพลีน 31

ภาพประกอบ 25 เสียงบั้ง 32

ภาพประกอบ 26 แผนภูมิหน้าทับ 36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสมัยที่ชนชาติไทยได้เลื่อนไหลเข้ามาสู่แดนสุวรรณภูมิหรือที่เรียกกันว่าแหลมทองนี้ ในดินแดนนี้มีชนหลายชาติตั้งภูมิลำเนาอยู่ทั่วในชาติ และในทุกๆ ชาตินี้ อารยธรรมของอินเดีย เป็นต้นว่า ลัทธิศาสนาที่ดี ศิลปะวิทยาการต่างๆ ก็ได้แพร่หลายเป็นที่นิยมยิ่งกว่าของชาติใดๆ ทั้งสิ้น ดังนั้นการดนตรีของไทยซึ่งจะได้มาเริ่มต้นกันใหม่ในดินแดนนี้ (บุญธรรม ตราโมท, 2545 : 12) ดนตรีจึงเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของมนุษย์ ทุกชนชาติจะมีดนตรีเป็นสิ่งบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของลักษณะทางสังคมของชนชาตินั้น ดนตรีไทยเป็นผลผลิตจากความคิดและเป็นรากฐานของการแสดงออกโดยบรรพบุรุษไทย ซึ่งสามารถแยกลักษณะเครื่องดนตรีไทยออกไว้เป็น 4 ประเภท คือ ประเภทดีด ประเภทสี ประเภทตี และประเภทเป่า โดยเครื่องดนตรีไทยประเภทตีสามารถแบ่งออกได้อีก 2 ลักษณะ คือ เครื่องตีที่เป็นเครื่องดำเนินทำนองและเครื่องตีที่เป็นเครื่องประกอบหรือกำกับจังหวะ โดยเครื่องตีที่เป็นเครื่องประกอบหรือกำกับจังหวะ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ เครื่องตีที่ทำด้วยไม้ เครื่องตีที่ทำด้วยโลหะ และเครื่องตีที่ขึงด้วยหนัง

การเรียนการสอนด้านดนตรีไทย ได้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎีนั้น คือ การศึกษาองค์ความรู้ทั้งหมดของวิชาการดนตรี ผู้ศึกษาดนตรีควรได้เรียนรู้เนื้อหาสาระของดนตรีให้ครบถ้วนตามความยากง่ายแตกต่างกันออกไปตามระดับการศึกษาระดับการเรียนรู้ หรือระดับความสามารถ ส่วนภาคปฏิบัตินั้น เป็นการฝึกฝนผู้เรียนให้ชำนาญและแม่นยำในการปฏิบัติเครื่องดนตรี บรรเลงได้ถูกลักษณะ ในช่วงก่อนการปฏิรูปการศึกษานั้น การเรียนการสอนด้านดนตรีไทยที่สืบทอดกันมาเป็นการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัวและแบบหมู่คณะ มีการฝากตัวเข้ามาเป็นลูกศิษย์แบบประจำอาศัยอยู่ภายในบ้านหรือสำนักดนตรีไทย ไม่มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจน มุ่งเน้นการสอนตามความสามารถและศักยภาพเฉพาะบุคคลเป็นเกณฑ์ การพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีไทยได้เริ่มเข้าสู่รูปแบบของการจัดการศึกษาตามระบบสากล โดยเปลี่ยนจากการศึกษาบ้านหรือสำนักดนตรีไทยที่เคยเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาด้านดนตรีไทยเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม มาสู่การจัดการศึกษาภายใต้ภาครัฐ โดยสถาบันการศึกษาที่ตั้งขึ้นแห่งแรก คือ โรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ เปิดสอนเมื่อปีพุทธศักราช 2477 เพื่อรักษาเผยแพร่นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ประจำชาติและเพื่อให้ศิลปินทางดนตรีและฆ้องละครได้รับการยกย่องระดับนานาชาติ ปัจจุบันโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ ได้เปลี่ยนมาเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่มุ่งผลิตบุคลากรสายอาชีพด้านนาฏศิลป์และ ดนตรี มีการจัดการเรียน

การสอนอันประกอบด้วยการศึกษากลุ่มวิชาสามัญและกลุ่มวิชาศิลปะตามหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ภายใต้การบริหารงานของสถาบันบัณฑิตพัฒนาศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

ตะโพนเป็นเครื่องดนตรีไทยที่จัดอยู่ในประเภทเครื่องตีที่เป็นเครื่องประกอบและกำกับจังหวะที่ซึ่งด้วยหนัง มีความสำคัญในวงการดนตรีไทยเป็นอย่างยิ่ง นักดนตรีไทยยกย่องและเคารพบูชา เพราะมีความเชื่อว่าตะโพนเป็นเครื่องดนตรีไทยที่เป็นตัวแทนของเทพเจ้า “พระพรคนธรรพ” เป็นเทพเจ้าที่มีความชำนาญในการขับร้องและเล่นดนตรี ทรงเป็นครูผู้ใหญ่ทางการดนตรี ทำหน้าที่บรรเลงดนตรีให้มีความสำราญและขับกล่อมเทพเจ้า

ในปัจจุบันสื่อการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนยังขาดแคลนและไม่แพร่หลาย ทำให้การฝึกทักษะการตีตะโพนเป็นไปตามบริบทของผู้สอนของแต่ละสถานศึกษา รวมถึงผู้สอนที่เกี่ยวข้องขาดการตีตะโพนที่มีจำนวนน้อย ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการตีตะโพนไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการตีตะโพนตามเกณฑ์ที่กำหนด

รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เป็นครูเครื่องหนังที่มีความรู้และความสามารถตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและ ด้านปฏิบัติ อีกทั้งท่านยังเป็นที่รู้จักและยอมรับในเรื่องความรู้ความสามารถทางด้านเครื่องหนังจากวงการดนตรีไทย รัชนา พวงประยงค์ ศิลปินแห่งชาติ (สัมภาษณ์ , 31 มีนาคม 2563) กล่าวถึง รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ไว้ว่า “ตุ้ม หรือรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เป็นเด็กรุ่นลูกศิษย์ที่น่ารักเคารพอบน้อม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน พอตุ้มโตขึ้นมาก็ได้ร่วมงานกัน ทำให้แม่เห็นว่าตุ้มเป็นคนที่มีฝีมือดีในด้านเป่าพาทย์ทุกเรื่องมีมือ โดยเฉพาะด้านเครื่องหนัง เป็นศิษย์เอกของเพื่อนรุ่นเดียวกับแม่ คือครูปฐมรัตน์ ถิ่นธรณี ครูเครื่องหนังที่มีฝีมือของวิทยาลัยนาฏศิลปขณะนั้น ตุ้มมีความคิดที่เปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นและคำแนะนำจากผู้ร่วมงาน ทำให้ตุ้มเป็นที่รักของบรรดาผู้ร่วมงานและประสบความสำเร็จมาจนถึงปัจจุบัน มีความเชี่ยวชาญในด้านเครื่องหนัง ทั้งด้านความรู้วิชาการ และทักษะการปฏิบัติ ใฝ่รู้ ใฝ่จริง อ่อนน้อม สุภาพ สามารถเป็นผู้นำในด้านเครื่องหนังได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสร้างลูกศิษย์ที่มีฝีมือไม่ลายมือไว้เป็นจำนวนมาก” รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เกิดในครอบครัว “ปลื้มปรีชา” สำนักดนตรีไทยของครูโม ปลื้มปรีชา ถือได้ว่าเป็นสำนักดนตรีไทย สันนิษฐาน และส่งเสริมด้านการศึกษาดนตรีไทย ครูโม ปลื้มปรีชานั้น มีความคิดที่ก้าวไกล มองเห็นการศึกษาในด้านวิชาการสำคัญมากท่านจึงผลักดันให้ศิษย์ของท่านได้รับการศึกษาในสถานศึกษาเป็นหลัก โดยที่ใช้เวลาว่างจากการศึกษาแล้วเรียนมาฝึกซ้อมดนตรีและเรียนวิชาดนตรีเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ได้รับการศึกษาในระบบ ทำให้ศิษย์ของครูโม ปลื้มปรีชา และผู้ร่วมกิจกรรมทางดนตรีได้วิชาความรู้ทั้งในด้านวิชาการ และในด้านการปฏิบัติ นำไปสู่การศึกษาที่สูงขึ้นตามลำดับ

(ฐิติกิติ ศิริขานนท์, 2560: 86) ส่งผลให้นักดนตรีไทยส่วนใหญ่ที่ได้เข้ามาร่วมกิจกรรมดนตรีกับสำนักดนตรีไทยบ้าน ครูโม ปลื้มปรีชา ประสบความสำเร็จ เป็นครูอาจารย์ดนตรีไทย ศิลปินดนตรีไทย และนักวิชาการด้านดนตรีไทย

รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา อดีตปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในระดับชั้นพื้นฐานมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปฏิบัติการสอนทักษะตะโพนตั้งแต่ชั้นพื้นฐาน จนถึงขั้นสูง ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพในด้านการตีตะโพนเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ผศ.ดร.สมเกียรติ ภูมิภักดิ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี นายอนุชา บริพันธ์ ดุริยางคศิลปินอาวุโส สำนักการสังคีต นายยุทธนา ชิตทวม ดุริยางคศิลปินอาวุโส สำนักการสังคีต นายชมาพล ชุ่มชูศาสตร์ ครูวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง นายจักรกฤษณ์ เส็งกลิ่น ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา นายนิรุจน์ ฤทธิวิชา ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ นายสุรศักดิ์ คำเกษม ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด นายวิเชียร หนายสังขาร ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง นายขจรศิษฐ์ ชุ่มพร ครู โรงเรียนมัธยมสังคีต นายรณพัทธ์ นามดี ดุริยางคศิลปิน สำนักการสังคีต นายจตุพร ดำนิล ดุริยางคศิลปิน สำนักการสังคีต นายภิรมย์ ใจชื่น อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นายฐิติวุฒิสุขศิริวัฒน์ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นายพงศกร สุทัตโต ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ารองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านเครื่องหนัง(ตะโพน) จากประสบการณ์ตรงของการเติบโตในสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงและมีประวัติศาสตร์ และท่านยังเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนศึกษาเพิ่มเติมจากครูผู้เชี่ยวชาญในด้านดนตรีไทย โดยเฉพาะทางด้านเครื่องหนัง(ตะโพน) อีกทั้งปัจจุบันท่านยังได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทยโดยตรง อดีตเป็นผู้เรียนและได้รับการถ่ายทอดด้านเครื่องหนัง(ตะโพน) โดยตรง อีกทั้งประสบการณ์ในด้านการฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูงระยะเวลาครบ 40 ปี ด้วยความหลากหลายในการรวบรวมองค์ความรู้ในการฝึกทักษะการตีตะโพนในรูปแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยเล็งเห็นคุณค่าและมีความสนใจที่จะศึกษาการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เพื่อเป็นหลักในการปฏิบัติและเป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้ด้านเครื่องหนังโดยเฉพาะตะโพนแก่ผู้ที่สนใจ อีกทั้งยังสามารถนำกระบวนการสอนและเทคนิคต่าง ๆ ไปปรับใช้กับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้อีกในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
2. ทราบถึงผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
3. ทราบความพึงพอใจการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพาทย์ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ ในการวิจัยเป็น นักเรียน รายวิชาปีพาทย์ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยเป็น นักเรียน รายวิชาปีพาทย์ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของ ปีการศึกษา 2566 ที่เลือกเรียนวิชารายวิชาปีพาทย์ 3 (เครื่องหนัง) จำนวน 5 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1. เป็นนักเรียน รายวิชาปีพาทย์ 3 ที่เลือกเรียนตะโพน จำนวน 5 คน
2. เป็นนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทักษะการตีตะโพน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยทำการทดลอง สอนกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในชั่วโมงวิชาปฏิบัติเอกปีพาทย์ (เครื่องหนัง) เป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง

ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ได้แก่

ศึกษาองค์ประกอบของการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน เริ่มตั้งแต่ การศึกษา ประวัติความเป็นมาส่วนประกอบของตะโพน การไล่มือ การไล่เสียง ตลอดจนการฝึกหน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ หน้าทับพิเศษ หน้าทับเฉพาะเพลง รวมถึงการใช้เทคนิค กลวิธีในการบรรเลง ของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- บุคคลที่ศึกษา คือ รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

- กลุ่มลูกศิษย์ที่เคยเรียนตีตะโพนขั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) ได้แก่

- นายชมาพล ชุ่มชูศาสตร์ ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

- นายสุรศักดิ์ คำเกษม ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

- นายวิเชียร นายสังขาร ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง

- นายขจรศิษฐ์ ชุ่มพร ครู โรงเรียนมัธยมสังคีต

- ว่าที่ร้อยตรีธนพล กลั่นใสสุข ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

- กลุ่มบุคคล (ผู้ร่วมงาน) ได้แก่

- นางรัจนา พวงประยงค์ ศิลปินแห่งชาติ (สาขานาฏศิลป์ไทยละคร)

- นายอเนก อางมังกร อดีตผู้อำนวยการสำนักสังคีต กรมศิลปากร

- นายฐิระพล น้อยนิตย์ ครูเชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ

วิทยาลัยนาฏศิลป์

-นายณรินทร์ ปิฎกรัษต์ ครูชำนาญการพิเศษ ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัย
นาฏศิลป์อ่างทอง

ด้านระยะเวลา แบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่

ช่วงที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2564 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง

ช่วงที่ 2 เมษายน – กรกฎาคม 2564 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ช่วงที่ 3 สิงหาคม 2564 สรุปข้อมูล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาประวัติความเป็นมา ส่วนประกอบของตะโพน การปฏิบัติทักษะการไล่มือ การไล่เสียง ตลอดจนการฝึกหัดหน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หน้าทับปรบโก๋ หน้าทับสองไม้ หน้าทับพิเศษ หน้าทับเฉพาะเพลง รวมถึงการใช้เทคนิค กลวิธีในการบรรเลง ของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

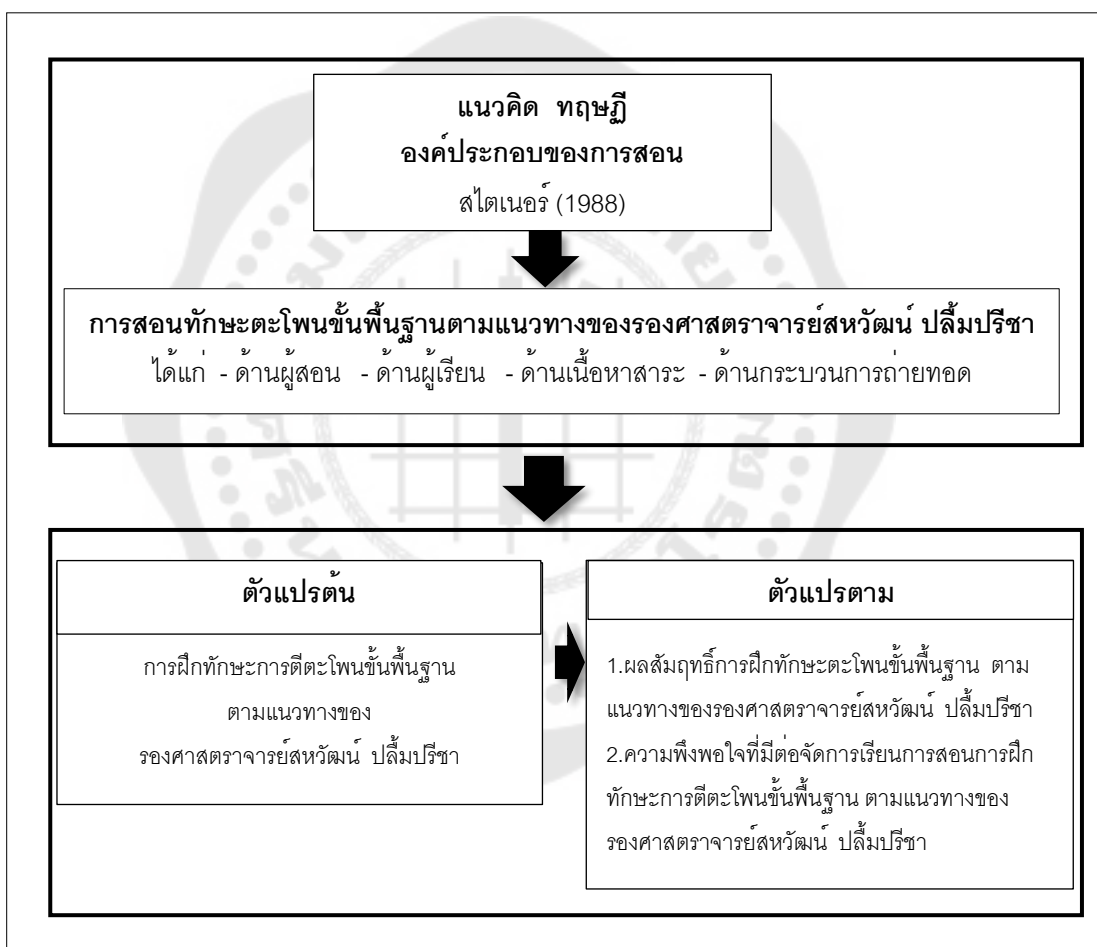
ผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความรู้ด้านทักษะที่เกิดจากการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา รายวิชาปีพาทย์ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชาในด้านคุณค่าวิชา ด้านเนื้อ หาวิชาด้านตัวผู้สอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจ

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น
2. หลังจากการเรียนรู้การสอน การฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา นักเรียนมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมาก

กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประวัติและผลงาน รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตะโพน

ประวัติความเป็นมา

โครงสร้างทางกายภาพ

ท่วงท่าและการวางมือ

หน้าทับตะโพน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน

ความหมายของการสอน องค์ประกอบของการสอน

รูปแบบการสอนทักษะ

วิธีการสอน

หลักการสอนดนตรี

หลักการสอนดนตรี

การวัดและประเมินผลทางดนตรี

เจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช

2562)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความพึงพอใจต่อการเรียน

ประวัติและผลงาน รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ภาพประกอบ 1 รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ที่มา: รองศาสตราจารย์สหวัดน์ปลื้มปรีชา

รองศาสตราจารย์สหวัดน์ปลื้มปรีชา เป็นครุคนตรีไทยทางด้านเครื่องหนังที่มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงอีกผู้หนึ่ง ซึ่งบุคคลในวงการดนตรีต่างเคารพนับถือและเป็นที่เคารพรักของบรรดาลูกศิษย์เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดี มีน้ำใจ เป็นกันเอง ตั้งใจทำงาน และอุทิศตนให้กับการสอนเครื่องหนังอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่ปิดบังอำพรางความรู้ให้แก่ศิษย์แต่อย่างใด ทั้งยังเต็มเต็มส่วนที่ขาดให้แก่ศิษย์อย่างเต็มกำลัง ด้วยความรักและปรารถนาดีต่อศิษย์ จึงนับได้ว่าในความเป็นครุคนั้น รองศาสตราจารย์สหวัดน์ปลื้มปรีชา มีคุณลักษณะความเป็นครุที่ดีมาโดยตลอด ดังนั้นในการวิจัยปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อออกเป็น 5 ส่วน คือ

- 1) ประวัติของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
- 2) ประสบการณ์การทำงานของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
- 3) การถ่ายทอดความรู้ของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
- 4) ผลงานของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา
- 5) การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

เพื่อทราบถึงภูมิหลังและประสบการณ์ชีวิตความเป็นครุของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ที่มีผลต่อต่องานวิจัย การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน

รายวิชาปีพาทย์ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทาง
ของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

ประวัติของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เกิดในตระกูลนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัย
อยุธยาต่อมาตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณวังหลัง ซอยศาลาต้นจันทร์ ท้ายวัดระฆังมาตั้งแต่สมัย
รัชกาลที่ 2 โดยนายเส็งซึ่งมีความชำนาญในการตีระนาด จากหลักฐานบทกลอนนิราศภูเขาทอง
ของสุนทรภู่ที่ว่า

“บ้างฉลองผ้าป่าเสภาขับ ระนาดรับรัวคล้ายกับนายเส็ง”

ที่สุนทรภู่กล่าวคำว่า “นายเส็ง” หากจะให้สันนิษฐานน่าจะเป็นนายเส็งแห่งวัด บางหว้า
ใหญ่ (วัดระฆัง) เหตุผลก็คือ ในสมัยโบราณนักระนาดเสภาชื่อเส็งที่สุนทรภู่รู้จักคงจะมีไม่กี่คน
ยังเป็นนักระนาดชัดเสภาด้วยแล้ว บ้านวัดระฆังมีชื่อเสียงมานาน เช่น ครูแจ้ง นักขับเสภายอด
เยี่ยมท่านหนึ่งของประเทศ ในสมัยนั้นก็ยังมีภูมิลำเนาอยู่หลังวัดระฆัง และที่สำคัญสุนทรภู่เกิดที่
วังหลังท้ายวัดระฆังเช่นกัน โดยมารดาเป็นแม่นมในกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข จึงย่อมน่าจะ
รู้จักฝีมือระนาดของนายเส็งเป็นอย่างดี เพราะสุนทรภู่เป็นท่านหนึ่งที่ไม่เพียงแต่มีความรู้เรื่อง
กลอนแตกฉานแล้ว หากเราศึกษาผลงานของท่านจะรู้ว่าท่านน่าจะเป็นนักดนตรีที่ยอดเยี่ยมท่าน
หนึ่งด้วย

นายเส็งได้รับราชการในกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข (วังหลัง) ท่านมีบุตรผู้สืบทอด
ดนตรี 1 คน คือ ครูแหม่ม ต่อมาบุตรของครูแหม่ม คือ คุณพระประณีตวรศัพท์(เขียน วรวาทีน) ยัง
เป็นปรมาจารย์ทางด้านดนตรีไทยท่านหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 ครูเขียน วรวาทีน มีน้องสาวอีก
คนหนึ่งชื่อนางปุก วรวาทีน ซึ่งเป็นมารดาของครูโม ปลื้มปรีชา และเป็นย่าของ
รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา จึงนับว่าบ้านปลื้มปรีชาเป็นสำนักดนตรีเก่าแห่งหนึ่งใน
ย่านฝั่งธนบุรีที่มีประวัติอันยาวนานมากกว่า 200 ปี รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา จึง
เป็นนักดนตรีไทยที่เกิดในสำนักดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากวงการดนตรีไทย

รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2502
บิดาชื่อ นายโม ปลื้มปรีชา มารดาชื่อนางประสิทธิ์ ปลื้มปรีชา เป็นบุตรคนที่ 5 ในจำนวน 7 คน
ได้แก่ นายยงยุทธ ปลื้มปรีชา นายกมล ปลื้มปรีชา(ถึงแก่กรรมแล้ว) นางสาวงามสม ปลื้มปรีชา
นายสมศักดิ์ ปลื้มปรีชา รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา นางสาวปัทมา ปลื้มปรีชา
นายสาธิต ปลื้มปรีชา

ประวัติครอบครัว

รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ได้สมรสกับนางสาววรรณภา พลอยล้อม ซึ่งเป็นตระกูลที่รับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาทพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน สมรสเมื่อปี พ.ศ. 2530 ปัจจุบันภรรยาเป็นอดีตนายกวิชาการครูโรงเรียนยานเวศวิทยาคม มีบุตร 3 คน ได้แก่ นายอิทธิวัชร ปลื้มปรีชา ปัจจุบันทำงานเกี่ยวกับเคมีภัณฑ์บริษัทของประเทศเยอรมัน นายเจริญศักดิ์และนายเจริญเสกข์ ปลื้มปรีชา ซึ่งเป็นฝาแฝดกัน บุตรทั้ง 3 คน ก็ได้สืบเชื้อสายทางด้านดนตรีไทยทั้งสิ้น ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 14/119 หมู่บ้านธนทรัพย์ ซอยธนทรัพย์ ถนนบางแวก แขวงบางเข็อกหนึ่ง เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

ประวัติการศึกษา

ด้านสามัญ

2523 ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

2529 การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2544 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา
แขนงวิชาวัฒนธรรมการดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้านวิชาดนตรี

รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เริ่มเรียนดนตรีไทยกับนายโม ปลื้มปรีชา ซึ่งเป็นบิดาของท่านเองที่บ้านศาลาต้นจันทร์ ซึ่งเป็นบ้านของคุณพระประณีตวรศัพท์ (เขียน วรวาทีน) นอกจากนี้ยังได้รับคำชี้แนะจากนายยงยุทธ ปลื้มปรีชา นายกมล ปลื้มปรีชา นายสมศักดิ์ ปลื้มปรีชา ซึ่งเป็นพี่ชายของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา จบจนได้เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ณ ที่นี้ ได้ครอบครูเพลงหน้าพาทย์และจับมือฆ้องวงใหญ่กับคุณครูมนตรี ตราโมท และได้จับมือตะโพนและเครื่องหนังกับครูปฐมรัตน์ ถิ่นธรณี ซึ่งถือว่า ครูปฐมรัตน์เป็นครูคนแรกในด้านตะโพนและเครื่องหนัง ได้จับมือกลองสองหน้ากับครูพริ้งดนตรีรส และได้มอบหมายให้ครูสมพงษ์ นุชพิจารณ์ เป็นผู้สอนด้านเนื้อหาและเทคนิคต่างๆ ของ กลองสองหน้า ต่อมาจึงศึกษาด้านวงกลองแขกวงปี่กลองราชพิธีกับครูเทียบ คงลายทอง และ ครูพริ้ง กาญจนผลิน ในช่วงนี้ยังได้ฝึกหัดเป่าปี่ในกับครูเทียบอีกด้วย ครูสอน วงฆ้องได้ถ่ายทอดการบรรเลงดนตรีประเภทเพลงเรื่องต่างๆ ครูประสิทธิ์ ถาวร ได้สอนดนตรีและวิธีการปรับวงดนตรีไทยและเทคนิคการปรับวงดนตรีไทย ศึกษาวิธีฟังทางร้องเพลงไทยที่ใช้หน้าทับพิเศษและวิธีการขึ้นหน้าทับกับทางร้องให้ถูกต้องจากครุฑววม ประสิทธิ์กุล นอกจากนี้ยังได้รับการถ่ายทอด ด้านการบันทึกโน้ตเพลงไทยและโน้ตสากลตลอดจนวิธีการประพันธ์เพลงจากครูศิลป์

ตราโมท ยังได้รับการถ่ายทอดทางด้านกลองแขก กลองมลายู ปี่พาทย์นางหงส์จากนายยงยุทธ ปลื้มปรีชา นายมนัส ชาวปลื้ม นายบุญช่วย แสงอนันต์ นายสมาน น้อยนิตย์ ซึ่งเป็นพี่ ๆ ที่มีชื่อเสียง ในด้านกลองแขกและกลองมลายูทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังได้รับความรู้ด้านการตีเครื่องหนัง เพื่อประกอบการแสดงโขนละครประเภทต่าง ๆ จากครูกรี วรรณวิน ครูลมุล ยมะคุปต์ ครูอุดม อังสุธร ได้ศึกษาการตีโทนรำมะนา กับครูหลวงไพเราะเสียงซอ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาการตีเครื่องหนังประเภทพื้นบ้านของภาคต่าง ๆ อีกดังนี้ ศึกษาการตีรำมะนาประกอบการแสดงลำตัดกับครูหวังเต๊ะ (ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะพื้นบ้าน พ.ศ. 2535) ได้ศึกษากลองทางภาคเหนือโดยเฉพา กลองสะบัดชัยกับ ครูคำ กาไว้ว (ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน - ช่างพ้อน พ.ศ. 2535) ศึกษากลองภาคอีสานโดยเฉพาะกลองเสียง กลองอีสานกับครูเปลื้อง ฉายรัศมี (ศิลปินแห่งชาติ สาขาคณตรีพื้นบ้าน พ.ศ. 2529) ได้ศึกษากลองภาคใต้โดยเฉพาะกลองโนรา (ทับ) และกลองโพน กลองบานอ กับครูเคลือบ แก้วถาวร จึงเห็นได้ว่ารองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคและกลวิธีการบรรเลงในด้านนี้ เครื่องหนังจากครูที่มีความรู้ความสามารถโดยตรงและศึกษาอย่างจริงจัง

ประวัติการรับราชการ

- 2524 รับราชการครูตำแหน่งครู 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2529 อาจารย์ 1 ระดับ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2531 อาจารย์ 1 ระดับ 4 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2534 อาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2538 อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2541 อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2544 รองหัวหน้าภาควิชาดุริยางคศิลป์ศึกษา คณะศิลปศึกษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

- 2550 รองคณบดีฝ่ายแผนและศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปศึกษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

- 2559 รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ปัจจุบัน ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์การทำงานของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ได้เข้ารับราชการครูตั้งแต่ พ.ศ.2524 ณ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ทำให้มีประสบการณ์การทำงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) งานระเบียบวินัย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 2) หัวหน้าฝ่ายปกครอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
- 3) รองหัวหน้าภาควิชาดุริยางคศิลป์ศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- 4) รองคณบดีฝ่ายแผนและศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- 5) รักษาการคณบดี คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- 6) คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.)
- 7) คณะกรรมการด้านดนตรีของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม
- 8) คณะกรรมการตัดสินการประกวดดนตรีและการแสดงพื้นบ้านของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 9) คณะทำงานการแสดงดนตรีไทย โดยครูอาวุโสแห่งรัตนโกสินทร์ เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 10) เป็นอาจารย์พิเศษและวิทยากรบรรยายวิชาการด้านดนตรีไทยและอบรมครูดนตรีไทยในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

การถ่ายทอดความรู้ของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ในชีวิตของการเป็นนักดนตรีไทยของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านเครื่องหนึ่งประเภทต่าง ๆ จนทำให้รองศาสตราจารย์สหวัดน์เป็นที่ยอมรับของนักดนตรีไทยรุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อน ๆ และครูอาจารย์ที่ไว้วางใจให้บรรเลงในดนตรีไทยในประเภทต่าง ๆ นอกจากการเป็นนักดนตรีไทยผู้ที่มีความสามารถแล้วยังเป็นครูผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับลูกศิษย์อย่างไม่ปิดบังอำพราง จึงทำให้รองศาสตราจารย์สหวัดน์มีศิษย์ที่มีฝีมือความรู้และความสามารถมากมายประกอบอาชีพอยู่ในหน่วยราชการต่าง ๆ อาทิ เช่น

นายสำเร็จ ศรีเสนาะ	
นายนิเวศน์ ฤาวิชา	ข้าราชการบำนาญ สำนักการสังคีต
ผศ.ดร.สมเกียรติ ภูมิภักดิ์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
นายอนุชา บริพันธ์	ดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต
นายสมพงษ์ สถาปะนะ	
นายยุทธนา ชิตท้วม	ดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต
นายชมาพล ชุ่มชูศาสตร์	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
นายจักรกฤษณ์ เส็งกลิ่น	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา
นายนิรุจน์ ฤาวิชา	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์
นายสุรศักดิ์ คำเกษม	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
นายวิเชียร หน่ยสังขาร	ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง
นายขจรศิษฐ์ ชุ่มพร	ครู โรงเรียนมัธยมสังคีต
นายรณพัทธ์ นามดี	ดุริยางคศิลป์ สำนักการสังคีต
นายจตุพร ดำนิล	ดุริยางคศิลป์ สำนักการสังคีต
นายภิรมย์ ใจชื่น	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
นายฐิติวุฒิ สุขศิริวัฒน์	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
นายพงศกร สุทัตโต	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
ว่าที่ร้อยตรีธนพล กลั่นใสสุข	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

ผลงานของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ตลอดระยะเวลาของการเป็นครู รองศาสตราจารย์สหวัดน์ปลื้มปรีชา ได้พัฒนาความรู้ในด้านงานวิจัย เอกสารประกอบการเรียน ศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง และเป็นเอกสารเพื่อให้บุคคลอื่น ๆ ได้ศึกษาค้นคว้า ดังนี้

- 1) งานวิจัย “การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบของวงมหาดุริยางค์ไทย”
- 2) งานวิจัย “วงกลองแขก : วงปี่กลองพระราชพิธีไทย”
- 3) หนังสือ “ย่าฮ่อง”
- 4) งานวิจัย “เพลงหน้าพาทย์ชำนานาญ : กรณีศึกษาจังหวะหน้าทับไม้ประดวน”
- 5) เอกสารประกอบการเรียนการสอนเครื่องหนังไทย (กลองต่าง ๆ)

- 20 ไม้ม
- 6) ศึกษาค้นคว้า “วงกลองแขก: วงปี่กลองพระราชพิธีไทย” เพลงสระระหมา
 - 7) การแสดงมหกรรมกลอง ณ ศูนย์ประชุมเมืองทองธานี
 - 8) ตำราจังหวะหน้าทับกลองแขก

การเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

รองศาสตราจารย์สหวัดน์ปลื้มปรีชา ยังเป็นศิลปินที่มีความรู้ความสามารถ มีความโดดเด่นในด้านการบรรเลงเครื่องหนังคนสำคัญคนหนึ่ง มีผลงานในด้านการบรรเลงในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ ซึ่งผลงานมีการเผยแพร่ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ดังนี้

1) บรรเลงวงปี่พาทย์เสภา วงปลื้มปรีชา ประชันวง วัดพระพิเรนทร์ ของสมาคมสหทัยศิลป์ ในปี พ.ศ. 2518 ชนะเลิศอันดับ 1 ได้ถ้วยมาครองจนถึงปัจจุบันนี้

2) บรรเลงวงบัวลอย ถวายในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2539

3) บรรเลงถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ณ อุทยาน ร.2 เนื่องในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ

4) บรรเลงวงบัวลอยถวายในงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

5) เผยแพร่องค์ความรู้ดนตรีไทย ทางเคเบิลทีวี NEXT STEP

6) เผยแพร่ดนตรีไทยในประเทศ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม จีน ฮองกง ฝรั่งเศส อังกฤษ สกอตแลนด์ เยอรมันนี สวีเดน เดนมาร์ก รัสเซีย อเมริกา เม็กซิโก โมร็อกโก เป็นต้น

2) บรรเลงวงบัวลอย ถวายในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันที่ 26 ตุลาคม 2560

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตะโพน

ประวัติความเป็นมา

ตะโพน เป็นเครื่องดนตรีประเภทตีที่จัดอยู่ในประเภทกลองที่ซึ้งด้วยหนังทั้ง 2 หน้า เป็นเครื่องกำกับจังหวะหน้าทับหน้าทับ ใช้ในการบรรเลงประเภทเครื่องหนังที่อยู่ในวงปี่พาทย์

สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา (2560 : 47) อติตรองอธิการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของตะโพน ไว้ดังนี้ ประวัติที่มาของตะโพน ตะโพนเป็นเครื่องดนตรีที่ไทยได้รับแบบแผนมาจากอินเดีย โดยเป็นดนตรีที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนาที่ใช้ประกอบในพิธีกรรม อินเดียจะเรียกตามคัมภีร์บาลีว่า "ปัญจคิกะตุริยะ" ส่วนในหนังสือไตรภูมิ ใช้ว่า "ปัญจตุริยางค์" แล้วจึงแผลงเป็นแบบไทยว่า "เบญจตุริยางค์" แปลว่า "ตุริยะที่ประกอบด้วยองค์ 5" ได้แก่

อาตตะ	เครื่องดนตรีที่ซึ้งด้วยหนังหน้าเดียว เช่น โทณ กลองยาว
วิตตะ	เครื่องดนตรีที่ซึ้งด้วยหนังสองหน้า เช่น กลองทัด บัณเฑาะว์ กลองมลายู
อาตตะวิตตะ	เครื่องดนตรีที่ซึ้งด้วยหนังทั้งใบ เช่น ตะโพน
ฆนะ	เครื่องดนตรีที่เป็นแท่งเป็นแผ่น เช่น ฉิ่ง โหม่ง
สุลลิตระ	เครื่องดนตรีที่เป็นรูเป็นโพรง เช่น ปี่ ขลุ่ย สังข์

วงดนตรีประเภทนี้มีหน้าที่บรรเลงเป็นสัญญาณอัญเชิญเทพเจ้า และเพื่อเป็นการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้เกิดศุริมงคลแก่พิธีกรรมนั้นๆ หลักฐานจากหลักศิลาจารึกวัดพระยืน พศ. 1913 พบที่วัดพระยืน จังหวัดลำพูนโดยเฉพาะบรรทัดที่ 24-27 กล่าวถึงพระเจ้ากือนา กษัตริย์ล้านนา เสด็จพระราชดำเนินมาอัญเชิญพระสุมนเถระ ซึ่งมาจากสุโขทัย เพื่อนำพระบรมสารีริกธาตุและพระพุทธรูปศาสนาลัทธิลังกาวงศ์ มาประดิษฐานที่นครหริภุญไชย ในขบวนแห่มีเครื่องดนตรีระโคมดังต่อไปนี้

"...ตีพาทย์ดั่งพิณ ซ้องกลองปี่สรไน พิสนญชัย ทะเทียด กาหล แตรสังข์ มาน กังสดาล มรทงค์ ดงเดือด เสียงเลิศเสียงก้อง อีกทั้งคนให้อ้อคาสะท้านทั้งนครหริภุญชัย..."

ปัญญา รุ่งเรือง (2546 : 53) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของตะโพน ไว้ดังนี้ มรทงค์ เขียนเป็นรูปแบบไทยจากคำเดิมว่า "มฤทงค์" ในภาษาสันสกฤต บาลีเขียนว่า "มฤทังค์" หมายถึง "ตะโพน" กลองสองหน้าแบบนี้ มีลักษณะคล้ายกับกลองมริดังกัม (Mridangam อาจเขียนเป็นไทยว่า มฤทังคะ) ของอินเดีย กลองมฤทังคะ ของอินเดียใช้สะพายไหล่หรือวางบนตักตีก็ได้ ถ้าไทยได้แบบอย่างมาก็ได้พัฒนารูปแบบขึ้น โดยการทำให้ตีได้สะดวกขึ้น

ธนิศ อยู่โพธิ์ (2510 : 31-32) อติตอริบัติกรรมศิลป์กร ได้กล่าวถึงที่มาของตะโพน ไว้ในหนังสือเครื่องไทย ดังนี้ ตะโพน ในหนังสือเก่าเรียก "สะโพน" ก็มี รูปร่างคล้ายมฤทังค์ หรือ มฤทังค์ หรือมัททละ ของอินเดีย กล่าวคือ หน้าทั้งสองหน้า 2 ข้างเรียวยาวเล็ก ตรงกลางบ่อ ของอินเดีย ใช้วาง บนตักตี หรือมีสายสะพายเมื่อยันตี ส่วนตะโพนหรือสะโพนของเรา มีเท้า รองให้ตัวตะโพน

วางนอนอยู่บนเท้าใช้ฝ่ามือซ้ายขวาตีได้ทั้งสองหน้า มฤทังค์ หรือ มัททละ เป็นเครื่องหนัง ที่ใช้แพร่หลายในอินเดียมาแต่โบราณ มีนิยายว่า พระพรหมมาได้ทรงสร้างขึ้นเพื่อประกอบจังหวะรำฟ้อนของพระศิวะ และกล่าวว่า พระคณศ ผู้เทพโอรส เป็นผู้ตีคนแรก ที่เรียกชื่อว่า มฤทังค์ หรือมัททละ นั้น เพราะแต่เดิมตีด้วยหนัง แต่เดี๋ยวนี้เขาทำด้วยไม้

สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา (2560 : 49) อติตรองอธิการสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของตะโพน ไว้ดังนี้ ตะโพน ถือว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญมากที่สุดที่นักดนตรีไทยต้องเคารพบูชา ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อว่า ตะโพนเป็นเครื่องดนตรีซึ่งเป็นตัวแทนของเทพเจ้าที่ชื่อว่าพระปรคนธรรพ (พระปรคนธรรพ มีพระนามเดิมว่า พระนารทมุนี) เป็นมหาฤๅษี เกิดจากพระนลาฏ(หน้าผาก) ของพระพรหม เป็นเทพเจ้าและเป็นที่เคารพรักของคนธรรพ มีความชำนาญในการขับร้องและเล่นดนตรี มีหน้าที่บรรเลงดนตรีให้ความสำราญและขับกล่อมเทพเจ้าในวงดนตรีไทยมีเครื่องดนตรีที่ได้รับการยกย่องให้เป็นตัวแทนของพระปรคนธรรพ คือ ตะโพนสาเหตุที่ยกย่องให้พระปรคนธรรพมีตัวแทนเป็นตะโพนนั้น เพราะว่าพระองค์ทรงเป็นครูใหญ่ทางการดนตรีและควบคุมการบรรเลง โดยเฉพาะในเรื่องของจังหวะหน้าทับ ตะโพนจึงมีความสำคัญต่อดนตรีไทยอย่างมาก มีการยกย่องประดุจสิ่งศักดิ์สิทธิ์เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของครูบาอาจารย์ มักจะวางไว้บนหิ้งบูชาเพื่อเคารพกราบไหว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปประวัติความเป็นมาของ ตะโพน ได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีประเภทตีที่จัดอยู่ในประเภทกลองที่ซึ่งด้วยหนังทั้ง 2 หน้า เป็นเครื่องกำกับจังหวะหน้าทับหน้าทับ ใช้ในการบรรเลงประเภทเครื่องหนังที่อยู่ในวงปี่พาทย์ ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยหลายท่าน สันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลและแบบแผน มาจากประเทศอินเดีย มรทงค์ มูทิงค์ มฤทังค์ หรือ มัททละ มีความหมายเดียวกัน หมายถึง "ตะโพน" หรือ "สะโพน" ปรากฏหลักฐานแน่ชัดเกิดขึ้นในประเทศไทยในสมัยสุโขทัย ตะโพนยังได้รับการยกย่องให้เป็นตัวแทนของพระปรคนธรรพ สาเหตุที่ยกย่องให้พระปรคนธรรพมีตัวแทนเป็นตะโพนนั้น เพราะว่าพระองค์ทรงเป็นครูใหญ่ทางการดนตรีและควบคุมการบรรเลง โดยเฉพาะในเรื่องของจังหวะหน้าทับ ตะโพนจึงมีความสำคัญต่อดนตรีไทยเป็นอย่างมาก

โครงสร้างทางกายภาพ

ธนิต อยู่โพธิ์ (2510 : 31-32) อธิบายศิลปกรรมศิลปากร ได้กล่าวถึงโครงสร้างทางกายภาพของตะโพนไว้ว่า ตัวตะโพนของไทยทำด้วยไม้สัก หรือไม้ขนุน เรียกว่า "หุ่น" ชุดแต่งให้เป็นโพรงภายใน ขึ้นหนังทั้ง 2 หน้า ดึงด้วยสายหนังโยงเร่งเสียงที่เรียกว่า "หนังเรียด" หน้าหนึ่งใหญ่ กว้างประมาณ 25 ซม. เรียก "หน้าเท่ง" ต้องติดข้าวสุกบดผสมขี้เถ้าถ่วงเสียง อีกหน้าหนึ่งเล็ก กว้างประมาณ 22 ซม. เรียก "หน้ามัด" ตัวกลองยาวประมาณ 48 ซม. ตรงรอบขอบหนังขึ้นหน้าถักด้วยหนังตีเกลียวเส้นเล็ก ๆ เรียกว่า "ไส้ละมาน" แล้วจึงเอาหนังเรียดร้อยในช่องของไส้ละมานทั้ง 2 หน้า โยงเรียงไปโดยรอบจนไม่เห็นไม้ "หุ่น" แล้วมีหนังพัน ตอนกลางเรียกว่า "รัดดอก" ตรงรัดดอกข้างบนทำเป็นหูหิ้ว

ราชบัณฑิตยสภา (2560 : 71-72) กล่าวในหนังสือ สารานุกรมดนตรีไทย ถึงโครงสร้างทางกายภาพของตะโพนไว้ว่า ตัวตะโพนเรียกว่า "หุ่น" ยาวประมาณ 48 เซนติเมตร ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้สัก ไม้ขนุน ชุดแต่งเป็นโพรงภายใน ขึ้นหนัง 2 หน้า ตรงกลางป่องหน้าหนึ่งใหญ่ กว้างประมาณ 25 เซนติเมตร เรียกว่า "หน้าเท่ง" หรือ "หน้าเท่ง" ประกอติดอยู่ทางขวามือ ตรงกลางหน้าเท่งทาบยาวรักไว้เป็นวงกลมและติดข้าวตะโพน อีกหน้าหนึ่งเล็ก กว้างประมาณ 22 เซนติเมตรเรียกว่า "หน้ามัด" ตรงกลางใช้ยางรักทาบไว้เป็นวงกลมเช่นเดียวกัน ใช้สายหนังเรียกว่า "หนังเรียด" โยงเร่งเสียงระหว่างหน้าเท่งกับหน้ามัด ตรงรอบขอบหนังขึ้นหน้า ทั้ง 2 ข้าง ถักตัวหนังตีเกลียวเป็นเส้นเล็ก ๆ เรียกว่า "ไส้ละมาน" ใช้หนังเรียดร้อยไว้ในช่องของไส้ละมานทั้ง 2 หน้า โยงเรียงไปโดยรอบจนไม่เห็นไม้หุ่น แล้วใช้หนังเรียดพันตอนกลางหุ่นโดยรอบ เรียกว่า "รัดดอก" ตรงรัดดอกด้านบนทำเป็นหูหิ้ว ตะโพนวางนอนอยู่บนเท้าซึ่งทำด้วยไม้ใช้ฝ่ามือซ้ายขวาตีทั้ง 2 หน้า ตะโพนใช้บรรเลงผสมอยู่ในวงปี่พาทย์ ทำหน้าที่กำกับจังหวะหน้าทับต่าง ๆ

จากการศึกษาโครงสร้างทางกายภาพของตะโพน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ตะโพน มีลักษณะสอดคล้องกับ สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา (2560 : 49-50) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1) หุ่นตะโพนทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้มะม่วงป่า ไม้สะเดา ไม้พุง ไม้ชิงชัน มีความยาวประมาณ 48 เซนติเมตร ทำให้กลมตรงกลางป่อง ด้านหัวท้ายเล็กกว่า ตรงกลางโดยทำให้ด้านหนึ่งเล็กกว่าอีกด้านหนึ่ง ด้านเล็กมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 22 เซนติเมตร ด้านใหญ่ประมาณ 25 เซนติเมตร ด้านหัวท้ายเจาะทะลุถึงกันให้เหลือความหนาประมาณ 2-3 เซนติเมตร

ภาพประกอบ 2 หุ่นตะโพน

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจูน

2) หน้าตะโพน หุ่นตะโพนมีหนังลูกวัวปิดด้านหัวท้ายแล้วเรียกว่า หน้าตะโพน หน้าเล็กเรียกว่า “หน้ามัด” หน้าใหญ่เรียกว่า “หน้าเท่ง” ตรงกลางหน้าตะโพนทั้ง 2 หน้า มีรักทำไว้เพื่อรักษาหน้ากลอง โดยเฉพาะ “หน้าเท่ง” ใช้เป็นที่ติดข้าวสุกผสมขี้เถ้าเพื่อถ่วงเสียงให้ได้ตามต้องการ นอกจากนี้การทารักที่หน้าตะโพนยังเป็นเครื่องหมายแสดงศูนย์กลางของหน้าตะโพนอีกด้วย

ภาพประกอบ 3 หน้าตะโพนหน้าเล็ก (หน้ามัด) หน้าตะโพนหน้าใหญ่ (หน้าเท่ง)

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจูน

3) ไส้ละมาน ที่ขอบหน้าตะโพนทั้ง 2 หน้าถักด้วยหนังเส้นเล็ก ๆ เรียกว่า “ไส้ละมาน”

ภาพประกอบ 4 ไส้ละมานก่อนและหลังร้อยหนังเรียด

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

4) หนังเรียด หนัง เร่งความตึงหน้าตะโพนทั้ง 2 หน้า โดยใช้ “หนังเรียด” ร้อยไส้ละมานของหนังทั้ง 2 หน้าโดยรอบแล้วดึงให้ตึงตามความต้องการ หนังเรียดทำด้วยหนังวัวหรือหนังควายแห้งอัดเรียบ นำมาพรมน้ำให้นิ่มพอสมควร ใช้ดินสอวาดเป็นวงติดต่อกัน โดยเริ่มจากด้านนอกเข้าหาด้านในกว้างประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วใช้มีดกรีดตามรอยดินสอก็จะได้หนังเรียดเป็นเส้นยาว ตะโพนไทย 1 ลูก ใช้หนังเรียดยาวประมาณ 50 เซนติเมตร

ภาพประกอบ 5 หนังเรียดก่อนและหลังร้อยกับไส้ละมาน

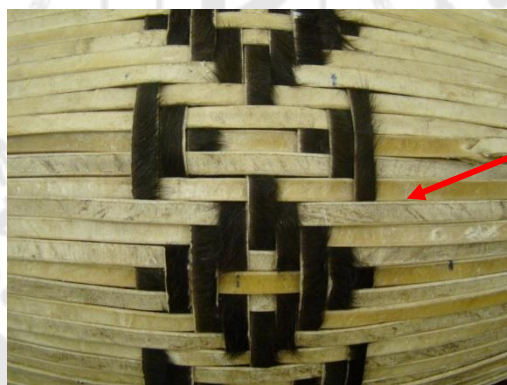
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

5) รัดอก ตรงกลางตัวตะโพนมีหนังเรียดซึ่งเป็นลวดลายรอบตัวตะโพนเรียกว่า
“รัดอก”

ภาพประกอบ 6 หนังเรียดใช้สำหรับทำรัดอกตะโพน

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจูน

ภาพประกอบ 7 รัดอกตะโพน

ที่มา: รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

6) หูตะโพนด้านบนของหุ่นตะโพนทำเป็นที่สำหรับจับหัวโดยใช้หนังพันทำเป็น “หูตะโพน” สำหรับยกเคลื่อนย้าย หูตะโพนนี้ร้อยไว้กับห่วงเหล็ก 2 ข้างระหว่างรัดอก

ภาพประกอบ 8 หูตะโพน

ที่มา: รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

7) เท้าตะโพน ด้านล่างของหุ่นตะโพนมีไม้ประดิษฐ์ทำจากไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้มะม่วงป่า ไม้สะเดา ไม้พยูง ไม้ชิงชันให้เข้ากับรูปของหุ่นตะโพน เพื่อรองรับด้านหัวและด้านท้าย เรียกว่า “เท้าตะโพน” ใต้หุ่นตะโพน (ตรงข้ามกับหูตะโพน) มีห่วงข้างละห่วงสำหรับผูกหนังติดกับห่วงที่เท้าตะโพนทั้ง 2 ข้างเพื่อให้หุ่นตะโพนยึดแน่นกับเท้าตะโพน

ภาพประกอบ 9 เท้าตะโพน

ที่มา: รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

8) ข้าวติดตะโพน การเตรียมตะโพนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานนั้นต้องตรวจดูหน้าตะโพน ว่ามีความตึงหย่อนมากน้อยเพียงใด จึงใช้ข้าวสุกมาติดที่หน้าตะโพนและหน้าด้านล่างของกลองทัดเพื่อถ่วงเสียงให้ได้เสียงตามที่ต้องการ ดังนั้นในการตีตะโพน ผู้บรรเลงจะต้องสำรวจตะโพน และข้าวสุกให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ต่อการบรรเลง

ภาพประกอบ 10 ข้าวติดตะโพน
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจีน

ในปัจจุบันได้มีการประยุกต์ใช้ “กาวยูฐู” (UHO patafix) ซึ่งเป็นกาววิทยาศาสตร์ที่มีขายทั่วไปตามร้านวัสดุอุปกรณ์หรือร้านเครื่องเขียน มาใช้ติดที่หน้ากลองเพื่อถ่วงเสียงให้ได้ตามที่ต้องการ แต่เดิมกาวยูฐูเป็นกาวที่ไว้สำหรับติดกระดาษหรือวัสดุชิ้นเล็ก ๆ กับวัสดุอื่น ๆ เช่น ไม้ กระดาษ เหล็ก พลาสติก ฯลฯ เนื่องจากคุณสมบัติของกาวยูฐูที่มีความเหนียวและความยืดหยุ่นสูง ดูแลรักษาง่าย ไม่มีเสียหรือบูด นักดนตรีรุ่นใหม่จึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการ ถ่วงเสียงของตะโพนและกลองทัด ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 11 กายูฐ

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจีน

สหวัดมน์ ปลัดมปรีชา (สัฒนภาษาษณ , 31 มีนาคม 2564) แม่วาการถ่วงเสียงของตะโพนจะมีวิวัฒนาการสักเพียงใด แต่สิ่งที่ใช้ติดหน้าตะโพนก็ยังคงถูกเรียกว่า “ข้าวติดตะโพน” อยู่ ซึ่งเป็นการให้เกียรติครูโบราณที่ได้คิดวิธีถ่วงเสียงตะโพนไว้

ทำนึ่งและการวางมือ

1. ทำนึ่งตีตะโพน บุคลิกทำนึ่งของการตีตะโพนนั้ผู้ตีจะต้อง นึ่งตัวตรง ชัดสมาธิ ให้นำอกห่างจากตะโพนประมาณ 1 คืบกว่าเล็กน้อย มือทั้งสองข้างวางขนานกับหน้าตะโพนนั้มือเรียงชิดติดกัน เหยียดตรง มือซ้ายอยู่ทางหน้ามัด (หน้าเล็ก) มือขวาอยู่ทางหน้าเท่ง (หน้าใหญ่) หรือหน้าเท่ง ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 12 ทำนองตีตะโพน

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจูน

2. การวางมือตีตะโพน เสียงของตะโพนสามารถทำได้หลาย ๆ เสียง ด้วยวิธีการตี การบังคับมือซ้ายและขวาและนิ้วในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การตีหน้ามัด การตีตะโพนหน้ามัด มีทั้งหมด 3 เสียง ได้แก่ เสียงตึง เสียงตู่บ และเสียงตืด ดังจะได้กล่าววิธีการตีแต่ละเสียงดังต่อไปนี้

เสียง “ตึง” เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้มือซ้ายตีลงบนหน้ามัดด้วยน้ำหนักพอประมาณ โดยให้ลักษณะของมือ นิ้ว และตำแหน่งที่สัมผัสหน้าตะโพนเป็นไปดังที่กล่าวแล้วข้างต้น เมื่อนิ้วทั้ง 4 สัมผัสหน้าตะโพนแล้วให้เปิดนิ้วทั้งหมดออกทันทีจะได้เสียงก้องกังวานเป็นเสียง “ตึง” เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ตี”

ภาพประกอบ 13 เสียงตึง

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

เสียง “ตึง” เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้มือซ้ายตีหน้ามัดเช่นเดียวกับการตีเสียงตึง แต่เมื่อตีแล้วให้กดนิ้วทั้ง 4 แนบกับหน้าตะโพนเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวานจะได้เสียงสั้น ๆ เป็นเสียง “ตึง” เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ต”

ภาพประกอบ 14 เสียงตึง

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

เสียง “ตึง” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีกระทำเช่นเดียวกันกับเสียงตึงและเสียงตึง แต่ต่างกันที่เสียง ตึง นั้นสั้นกว่าเสียง ตึง แต่ยาวกว่าเสียง ตึง การกระทำเสียงนี้คือเมื่อตีลงบนหน้าตะโพนแล้วให้เปิดนิ้วทั้ง 4 ออกแล้วตีคดในลักษณะประคบมือกับหน้าตะโพนทันที เพื่อเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวานมาก เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ต”

ภาพประกอบ 15 เสียงตี

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

การตีหน้าเท่ง การตีตะโพนหน้าเท่ง มีทั้งหมด 4 เสียง ได้แก่ เสียงเท่ง เสียงเถะ เสียงปะ และเสียงเถิด ดังจะได้กล่าววิธีการตีแต่ละเสียงดังต่อไปนี้

เสียง “เท่ง” เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้มือขวาตีลงบนหน้าลู่โดยให้ลักษณะของมือ และนิ้วรวมทั้งตำแหน่งที่มือกระทบหน้าตะโพนเป็นไปตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น โดยที่ตีแล้วเปิดออกทันที เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ท”

ภาพประกอบ 16 เสียงเท่ง

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

เสียง “เถะ” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีเช่นเดียวกับเสียงเท่ง แต่เมื่อฝ่ามือกระทบหน้าตะโพนแล้วให้กดมือประคบน้ำตะโพนไว้ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ถ”

ภาพประกอบ 17 เสียงตะ
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจูนิน

เสียง “ปะ” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยให้อุ้งมือกระทบหน้าตะโพนก่อนนิ้วมือ แล้วทั้งฝ่ามือและหน้ามือแนบกับหน้าตะโพน เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ป”

ภาพประกอบ 18 เสียงปะ
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจูนิน

เสียง “เถิด” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีกระทำเช่นเดียวกันกับเสียงเท่งและเสียงตะ ต่างกันที่เสียงเถิดนั้นสั้นกว่าเสียง เท่ง แต่ยาวกว่าเสียง ตะ การกระทำเสียงนี้คือเมื่อตีลงบนหน้าตะโพนแล้วให้เปิดนิ้วทั้ง 4 ออกแล้วตีกดในลักษณะประคบมือกับหน้าตะโพนทันที เพื่อเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวานมาก เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ถั”

ภาพประกอบ 19 เสียงเถิด

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

การตีพร้อมกัน 2 หน้า การตีพร้อมกันทั้ง 2 หน้านั้นโดยปกติก็จะมีเสียงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การตีแบบเสียงทั่วไป และการตีแบบเสียงพิเศษ

การตีแบบเสียงทั่วไป การตีตะโพนแบบเสียงทั่วไป มีทั้งหมด 3 เสียง ได้แก่ เสียงพลึง เสียงเพลิง เสียงเพลิง และเสียงพลัด ดังจะได้กล่าววิธีการตีแต่ละเสียงดังต่อไปนี้

เสียง “**พลึง**” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ติง** ด้วยน้ำหนักปกติ มือขวาตีหน้าเท่งทำเสียง **เท่ง** เบา ๆ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทย ใช้สัญลักษณ์ “**พิ**”

ภาพประกอบ 20 เสียงพลึง

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

เสียง “เพ็ลิ่ง” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าเพ่งทำเสียงเพ่ง ด้วยน้ำหนักปกติ มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง ตึง เบา ๆ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “พ”

ภาพประกอบ 21 เสียงเพ็ลิ่ง
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “เพ็ลิด” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าเพ่งทำเสียงเพ่ง ด้วยน้ำหนักมากกว่าปกติเล็กน้อย มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง ตึง ด้วยน้ำหนักปกติ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “พ”

ภาพประกอบ 22 เสียงเพ็ลิด
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “พลัด” หรือ “ผลัด” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าท่งทำเสียง **เท่ง** มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ติง** ด้วยน้ำหนักปกติทั้ง 2 มือ เมื่อมือทั้งสองกระทบหน้าตะโพนแล้วให้ประคบมือทั้ง 2 ข้าง เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “พ”

ภาพประกอบ 23 เสียงพลัดหรือผลัด

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

การตีแบบเสียงพิเศษ เป็นวางมือในการตีตะโพนให้ได้เสียงที่แตกต่างจากเสียงทั่วไป โดยการวางมือในเสียงแต่ละเสียงของการตีแบบเสียงพิเศษนั้นก็ขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของครูผู้สอนว่าจะคิดประดิษฐ์การวางมือเพื่อให้เกิดเสียงพิเศษได้มากน้อยเพียงใด สำหรับรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ปดิมปรีชา ได้ถ่ายทอดการวางมือในการตีตะโพนแบบเสียงพิเศษไว้ 2 เสียง ได้แก่

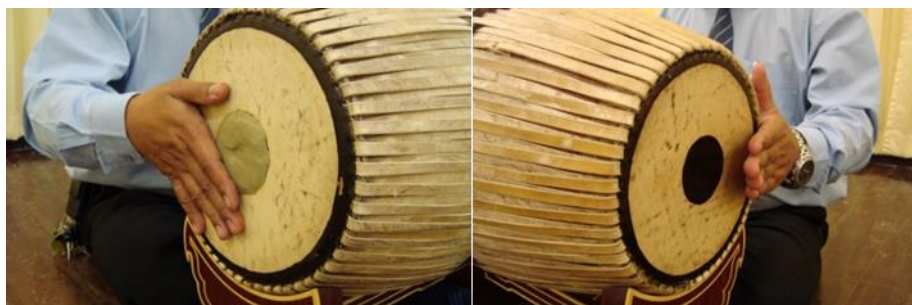
เสียง “พลิน” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าท่งทำเสียง **ตะ** ด้วยน้ำหนักปกติ มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ติง** ด้วยน้ำหนักปกติ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “พิ”

ภาพประกอบ 24 เสียงพลิน

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคฐิน

เสียง “บั้ง” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าเท่งทำเสียง ป๊ะ ด้วยน้ำหนักปกติ มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง ดิง ด้วยน้ำหนักปกติ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้ สัญลักษณ์ “ป”

ภาพประกอบ 25 เสียงบั้ง
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคจีน

หน้าทับตะโพน

ความหมายและความสำคัญของหน้าทับ ตะโพน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554 : ออนไลน์) ให้ความหมายของหน้าทับ ไว้ว่า น. เสียงตีเครื่องดนตรีที่ซึ่งด้วยหนัง จำพวกเลียนเสียงมาจากทับ (โทน) เช่น ตะโพน กลองแขก ใช้บอกสัดส่วนและประโยคของเพลง.

บุญธรรม ตราโมท (2545 : 47) ให้ความหมายของหน้าทับไว้ว่า ทับ เป็นเครื่องที่ซึ่งด้วยหนังชิ้นแรกที่เราได้แบบอย่างมาจากอินเดีย หน้าทีของทับ คือ ตีประกอบจังหวะให้ถูกต้องกลมกลืนกันกับทำนองเพลงที่ร้องหรือบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี หรือจะพูดว่าทับก็ต้องตีเป็นเพลงเหมือนกันก็ไม่ผิด แต่เสียงและหน้าที่ของทับไม่ให้ จึงตีเป็นทำนองไม่ได้เช่นเครื่องอื่นๆ แม้อย่างนั้นทับก็ต้องตีตามหน้าที่ของตนเป็นประจำตามบทเพลงนั้นๆ หน้าที่ของทับประจำเพลงนี้แหละคือหน้าทับ ครั้นต่อมาไทยเราได้เพิ่มเติมเครื่องหนังประกอบจังหวะขึ้นอีกตามกาลสมัย เช่น โทล (ตะโพน) สองหน้า กลองแขก กลองมะลาญ ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เลียนจากเสียงของทับทั้งสิ้น ตลอดจนหน้าที่และวิธีการตีก็ดำเนินเช่นเดียวกันกับทับ เพราะฉะนั้นหน้าที่และวิธีการของสิ่งเหล่านี้ จึงคงเรียกว่า "หน้าทับ" ไปด้วย ถ้าจะพูดสั้นๆ หน้าทับ ก็หมายความว่า "หน้าที่ของทับ (หรือเครื่องประกอบจังหวะที่เลียนเสียงจากทับ) ประจำเพลง" ก็เห็นจะพอเข้าใจได้ดี

ราชบัณฑิตยสถาน (2560 : 167) ได้ให้ความหมายของหน้าทับไว้ดังนี้ เสียงตีเครื่องดนตรีที่ซึ่งด้วยหนัง จำพวกที่เลียนเสียงมาจากทับ (โทน) เช่น ตะโพน กลองแขก ซึ่งมีบัญญัติเป็น

แบบแผนสำหรับตีประจำทำนองเพลงต่างๆ ใช้บอกสัดส่วนและประโยคของเพลงนั้น ๆ ผู้บรรเลงหน้าทับนอกจากต้องตีกำกับจังหวะให้ถูกต้องกับประโยคเพลงแล้ว ยังต้องตีให้กลมกลื่นกับทำนองเพลงร้องหรือดนตรีด้วย

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2522 : 53) ได้ให้ความหมายเรื่องหน้าทับไว้ในตำราทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทย ไว้ว่า เพลงไทยย่อมมี "หน้าทับ" เป็นเครื่องกำกับจังหวะอยู่ ที่เรียกว่าหน้าทับนี้ หมายถึง ลีลาของเครื่องหนังที่ใช้ตีกำกับจังหวะในวงดนตรีไทย เช่น ตะโพน สองหน้า กลองแขก และโหม่งระฆัง เป็นต้น ลีลาของเครื่องหนังเหล่านี้แหละที่เราเรียกว่าหน้าทับ หน้าทับของเครื่องหนังก็คือ ต้องตีหน้าทับกำกับจังหวะเพลงแต่ละเพลงให้ถูกต้องว่ามันขึ้นที่ตรงไหนและลงที่ตรงไหน เพลงหนึ่งๆ แบ่งออกเป็นกี่จังหวะหน้าทับ หน้าทับแรกอยู่ในระหว่างไหนถึงไหน หน้าทับต่อไปอยู่ระหว่างไหนถึงไหน การใช้เครื่องหนังตีหน้าทับนี้ก็เท่ากับเป็นการสอบให้แน่ใจว่า นักดนตรีได้บรรเลงเพลงถูกต้องจริงๆ ไม่มีขาดหรือเกินไปเป็นอันขาด การกำกับจังหวะและสอบจังหวะนี้ ในทางดนตรีไทยถือว่าเป็นเรื่องใหญ่

สรวดี พลัมปรีชา (2560 : 61) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หน้าทับ หมายถึง วิธีการตีเครื่องดนตรีประเภทเครื่องหนัง (กลอง) ที่มีรูปแบบและแบบแผนตามหลักการและหลักเกณฑ์ ซึ่งบรมครูทางดนตรีไทยได้วางรากฐานไว้อย่างครบถ้วนถูกต้อง

ฐิติระพล น้อยนิศย์ (2559 : 9) กล่าวถึงคำว่า "หน้าทับ" เป็นศัพท์ทางดนตรีไทยว่าด้วยเรื่องเสียงถูกเรียบเรียงจัดระบบระเบียบไว้กับเครื่องดนตรีอย่างมีศิลปะโดยมนุษย์ กำหนดความสั้นยาว เป็นเหตุเป็นผลตามวัตถุประสงค์ของบทเพลง ที่สื่อสารการรับรู้ได้ด้วยกายสัมผัส จิตสัมผัสและจิตสัมผัส เป็นจังหวะหนึ่งเป็นทำนองหนึ่ง เพราะเครื่องหนังแต่ละชนิดไม่สามารถดำเนินเป็นทำนองเพลงได้ คำว่า "หน้าทับ" จึงเป็นศัพท์สังคีตใช้เรียกกับเครื่องดนตรีที่ซึ่งด้วยหนังใช้ตีเป็น เครื่องกำกับจังหวะหน้าทับกับบทเพลงตามโบราณบัญญัติ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า หน้าทับ คือ เสียงตีเครื่องดนตรีที่ซึ่งด้วยหนัง กำหนดจังหวะของดนตรีไทยด้วยกลอง ซึ่งมีบัญญัติเป็นแบบแผนสำหรับตีประจำทำนองเพลงต่างๆ ใช้บอกสัดส่วนและประโยคของเพลงนั้น ๆ ในลักษณะลีลาของเครื่องหนังที่ใช้ตีกำกับจังหวะในวงดนตรีไทย เพื่อควบคุมจังหวะในระยะยาว และเป็นการวัด-ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของทำนองเพลง ทำให้การบรรเลงดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง และสมบูรณ์

ประเภทของหน้าทับตะโพน

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535 : 153) กล่าวว่า หน้าทับที่ใช้ในการตีกลองโดยทั่วไปรวมถึงกลองแขกคือ หน้าทับปรบไก่อ หน้าทับสองไม้ และหน้าทับพิเศษ ซึ่งหน้าทับแต่ละประเภทก็จะมีข้อกำหนดในการบรรเลง

มนัส ขาวปลื้ม (2541 : 77) ได้กล่าวถึง หน้าทับที่ใช้สำหรับตะโพน มีดังนี้ คือ หน้าทับปรบไก่อ หน้าทับสองไม้ หน้าทับพิเศษ หน้าทับเฉพาะ

สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา (2560 : 37) อ้างอิงใน สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา (2557: 31-34) ได้กล่าวถึงความหมายของ "หน้าทับ" ไว้ว่า หน้าทับ เป็นวิธีการตี เครื่องดนตรีประเภทเครื่องหนัง (กลอง) ที่มีรูปแบบและแบบแผนตามหลักการและหลักเกณฑ์ ซึ่งบรมครูทางดนตรีไทยได้วางรากฐานไว้อย่างครบถ้วนถูกต้อง โดยแต่ดั้งเดิมนั้น ได้แบ่งหน้าทับออกเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทที่ 1 เป็น "ประเภทบังคับอัตราประเภทบังคับอัตราจังหวะ หน้าทับ" ที่เรียกว่า "หน้าทับปรบไก่อ" ประเภทที่ 2 เป็น "ประเภทไม่บังคับประเภทไม่บังคับอัตราจังหวะหน้าทับ" ที่เรียกว่า "หน้าทับสองไม้" ซึ่งหน้าทับทั้ง 2 ประเภทนี้มีความแตกต่างกันในเรื่องของการใช้หน้าทับกำกับเพลง ซึ่งสามารถสรุปเรื่องของ "การใช้หน้าทับ" ของทั้ง 2 ประเภทหน้าทับได้ดังนี้

ประเภทที่ 1 เป็นประเภทบังคับอัตราจังหวะหน้าทับ ที่เรียกว่า "หน้าทับปรบไก่อ" มีหลักในการใช้หน้าทับ คือ

ก) เป็นหน้าทับที่บังคับอัตราจังหวะหน้าทับ ใช้ในการตรวจสอบเพลงไม่ให้ขาดหรือเกิน

ข) เป็นหน้าทับที่ใช้กับเพลงที่มีทำนอง "ลูกเต๋า"

ค) หน้าทับปรบไก่อนี้เวลาปฏิบัติ (กลองแขก ในอัตรา 2 ชั้น) ครั้งแรกของหน้าทับจะอยู่ตรงกับทำนอง "ลูกเต๋า"

ประเภทที่ 2 เป็นประเภทที่ไม่บังคับอัตราจังหวะหน้าทับ ที่เรียกว่า "หน้าทับสองไม้" มีหลักการในการใช้

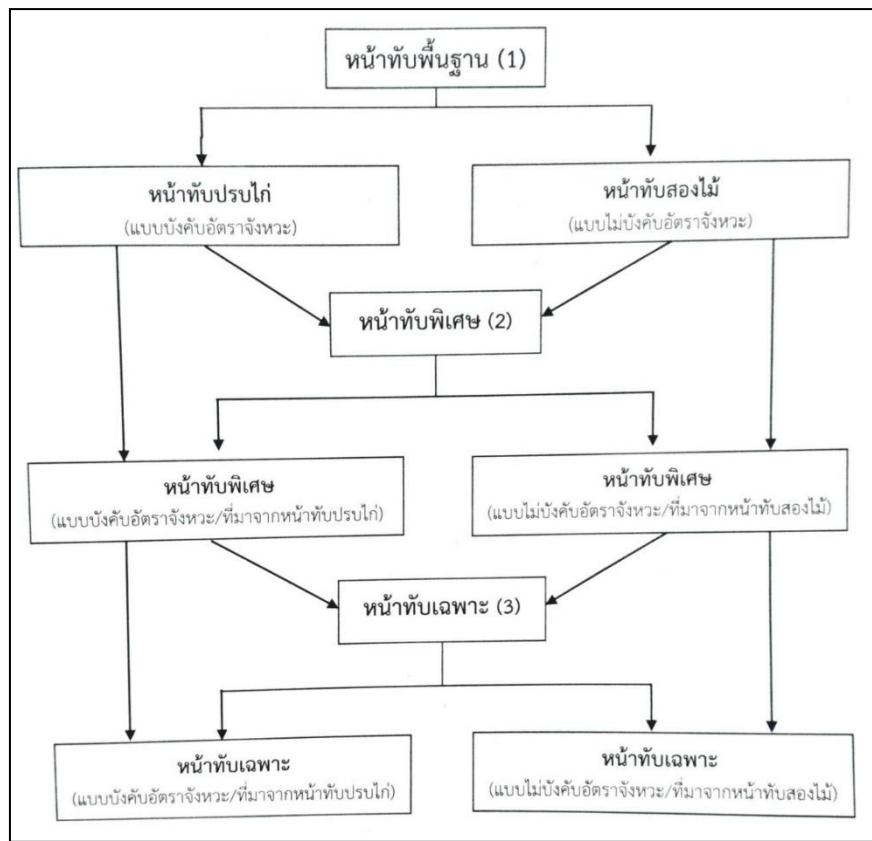
ก) เป็นหน้าทับที่ไม่บังคับอัตราจังหวะหน้าทับ ในการตรวจสอบเพลง จะขาดหรือเกินได้ถือว่าไม่ผิดเช่น เกินหรือขาด 1-2 หน้าทับ หรือมากกว่าก็ได้ (แต่ต้องเข้าหน้าทับให้ถูกต้อง)

ข) เป็นหน้าทับที่ใช้กับเพลงที่มีทำนอง "ลูกโยน"

ค) หน้าทับสองไม้ เป็นหน้าทับที่มีอัตราหน้าทึบน้อยกว่าหน้าทับปรบไก่อครั้งหน้าทับ คือความยาวของหน้าทับปรบไก่อ 2 ชั้นมี 8 ห้องโน้ตไทย หน้าทับสองไม้ จะมีแค่ 4 ห้องโน้ตไทย เวลาปฏิบัติ (กลองแขก ในอัตรา 2 ชั้น) จะมีอัตราหน้าทับที่สั้นและกระชับเหมาะสมกับเพลงที่ไม่

บังคับความยาวของทำนองเพลง และสามารถใส่ลูกโยนกับเพลงได้ ซึ่งทำนองลูกโยนจะสั้นหรือยาวได้ เพื่อเป็นการพักหรือนำเพลงอื่นมาบรรเลงต่อ

ดังนั้นวิธีการใช้หน้าทับปรบโก๋และหน้าทับสองไม้ จึงเป็นบรรดาฐานของการนำไปสร้างหน้าทับอื่นๆ อย่างที่ มนตรี ตราโมท (ศิลปินแห่งชาติ ได้อธิบายเรื่องของหน้าทับที่นอกเหนือจากหน้าทับปรบโก๋และหน้าทับสองไม้ ยังมีหน้าทับที่เรียกว่า "หน้าทับพิเศษ" ซึ่งหน้าทับพิเศษนี้ หมายถึง หน้าทับที่คิดประดิษฐ์ดัดแปลงมาจากหน้าทับปรบโก๋ (แบบบังคับอัตราจังหวะหน้าทับ) และหน้าทับสองไม้ (แบบไม่บังคับอัตราจังหวะหน้าทับ) หน้าทับพิเศษนี้ สามารถใช้กับเพลงอื่นๆ ได้ ไม่เฉพาะกับเพลงใดเพลงหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่าหน้าทับปรบโก๋และ หน้าทับสองไม้เป็น "หน้าทับพื้นฐาน" ของหน้าทับอื่นๆ นอกจากนี้ ครูพริ้ง ดนตรีรส และครูพริ้ง กาญจนผลิน ได้สอนผู้เขียนว่า ยังมีหน้าทับอีกแบบหนึ่งที่ใช้เฉพาะเจาะจงกับเพลงเพียงเพลงเดียว ไม่สามารถใช้กับเพลงอื่นๆ ได้ โดยเรียกชื่อหน้าทับนั้นว่า "หน้าทับเฉพาะ" โดยหน้าทับนี้เป็นหน้าทับที่มาจากรากฐานของหน้าทับปรบโก๋ และหน้าทับสองไม้ เช่นเดียวกับหน้าทับพิเศษ แต่จะใช้หน้าทับนี้เฉพาะเจาะจงกับเพลงเพลงเดียวเท่านั้น เช่นเพลงสาธุการ เพลงใช้เรือ เพลงปลุกต้นไม้ เพลงจำปาทองเทศ เพลงม้าย่อง เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า หน้าทับมี 3 ประเภท คือ 1) หน้าทับพื้นฐาน 2) หน้าทับพิเศษ 3) หน้าทับเฉพาะ โดยสามารถเขียนเป็นแผนภูมิของหน้าทับได้ดังนี้

ภาพประกอบ 26 แผนภูมิหน้าทับ
ที่มา: รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

จึงกล่าวโดยสรุป เกี่ยวกับประเภทหน้าทับตะโพน แต่เดิมนั้นมีผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีแบ่งหน้าทับตะโพนออกเป็น 3 ประเภท คือหน้าทับปรบไถ่ หน้าทับสองไม้และหน้าทับพิเศษ ในปัจจุบันนั้นสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภทเช่นกันคือ หน้าทับมี 3 ประเภท คือ 1 หน้าทับพื้นฐาน (หน้าทับปรบไถ่ หน้าทับสองไม้) 2 หน้าทับพิเศษ (เช่น หน้าทับสดา漾ค์ หน้าทับพระทอง) 3 หน้าทับเฉพาะ (เช่นหน้าทับสาธุการ หน้าทับพญาเดิน)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน

ความหมายของการสอน องค์ประกอบของการสอน

นักวิชาการหลายท่านได้นิยามและความหมายของการสอนไว้ สามารถรวบรวมได้ดังนี้

ทิตนา แคมมณี (2559 : 3) ได้กล่าวถึงการสอนไว้ดังนี้ การสอนเป็นการบอกกล่าวอธิบาย ชี้แจง คำสั่ง แสดงตัวอย่างให้ดู การสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ ทั้งผู้สอนและผู้รับ ต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือครูจึงมีบทบาทสำคัญ ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตามความคิดเห็น ความสามารถของตน ผู้เรียน เป็นผู้รับการถ่ายทอดตามที่ครูวางแผนและมอบให้ ในการสอนนั้นครูสามารถจัดการเรียนเรียนได้ทุกแห่ง ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา สถานที่ แล้วยแต่สถานการณ์ที่สมควร และเหมาะสม

บ้านจอมยุทธ์ (2543 : ออนไลน์) ได้กล่าวในเว็บไซต์ การสอนนั้น สามารถกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของครู ในปัจจุบันนี้ถือได้ว่าครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพราะผู้ดำรงและประกอบอาชีพในวิชาชีพครูนั้น จำเป็นที่ต้องได้รับการศึกษาอบรมโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ครู ผู้เลือกศึกษาในวิชาชีพครู ต้องศึกษาและอบรมโดยเฉพาะ เพื่อสั่งสมความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถเลือกวิธีปฏิบัติงานที่เหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนมีองค์ความรู้ มีทักษะ และเจตคติ ดังจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ครูจึงมีความจำเป็นในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพ การทำงานเช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น ที่ต้องมีมาตรฐานของวิชาชีพกำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ การผสมผสานศาสตร์ว่าด้วยการสอนกับศิลปะของการสอนเข้าด้วยกันนั้น สามารถทำให้เกิดประสิทธิผลของการสอนได้มากยิ่งขึ้น

สุพิณ บุญชูวงศ์ (2531: 3) อ้างอิงใน วสันต์ชาย มงคลชาติ (2561 : 18) ให้ความหมายของการสอนไว้ว่า การสอน คือ การจัดและเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ ดีขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การสอนเป็นงานหลักและงานสำคัญของครู โดยที่ครูมีบทบาทสำคัญ เป็นผู้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ตามความคิดเห็นและความสามารถของผู้สอนนั่นเอง การสอน เป็นการบอกกล่าว อธิบาย ชี้แจง แสดงให้ดู อีกทั้งการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังที่ระบุไว้ในจุดประสงค์การสอน ให้เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ ดีขึ้น

องค์ประกอบของการสอน

ทฤษฎีการศึกษาของอลิซาเบธ สไตเนอร์ (Elizabeth Steiner)

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ประกอบการศึกษาเพื่อนำมาเป็นหลักในการศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมนต์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง พบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอน แต่มีนักการศึกษาท่านหนึ่งที่ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอนซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญในการถ่ายทอดดนตรีไทย โดยเป็นทฤษฎีที่นำเสนอโดยศาสตราจารย์ ดร.อลิซาเบธ สไตเนอร์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2555: 3-7; อ้างอิงจาก Elizabeth Steiner. 1988) ผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางปรัชญา ดร.สไตเนอร์เป็นนักทฤษฎีที่พยายามมองสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยมีผลงานการเขียนที่น่าสนใจ คือ หนังสือ Methodology of Theory Building ดร.สไตเนอร์ นำเสนอกระบวนการสร้างทฤษฎีไว้อย่างละเอียดโดยใช้ทฤษฎีทางการศึกษาเป็นตัวช่วยในการสร้างทฤษฎี สรวาสุณี สีหาโครต (2557 : 29-30) องค์ประกอบในการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนในแขนงใดๆ ต้องมีองค์ประกอบในการเรียนการสอน ซึ่งมีนักการศึกษาได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบในการเรียนการสอนไว้ คือ อลิซาเบธ สไตเนอร์ (Steiner, 1988) มี ดังนี้ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาสาระ/หลักสูตร และกระบวนการถ่ายทอด/บริบท ในการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ ต้อง ดำเนินควบคู่กันไปตลอด ดังนั้น องค์ประกอบของการศึกษาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันจึงสามารถ เรียงลำดับได้ ดังนี้

1. ผู้สอน (Teacher) เป็นผู้แนะนำความรู้หรือแนวทางการเรียนรู้ให้กับบุคคลอื่น มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขาดไม่ได้ในการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้สอนหรือครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในด้านการสอนของตนเอง

2. ผู้เรียน (Student) เป็นผู้รับการแนะนำความรู้หรือแนวทางในการเรียนรู้จากผู้สอน ซึ่ง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเหมือนกับผู้สอน และทั้งผู้เรียนผู้สอนต้องให้ความร่วมมือกันจึงจะ ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน

3. เนื้อหาสาระ/หลักสูตร (Content) เป็นองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเป็น กระบวนการหรือโครงสร้างของการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นแนวทางเกี่ยวกับแผนการสอนหรือ เนื้อหาวิชา ผู้สอนจะเป็นผู้จัดเนื้อหาสาระวิชาที่จะสอนให้มีความสัมพันธ์กัน และยังหมายถึง

รวมถึงการ ประเมินผลการเรียนการสอนด้วย และผู้สอนก็ต้องสอนให้มีความน่าสนใจ เหมาะสม กับสภาพของ ผู้เรียนรวมถึงอายุช่วงชั้นด้วย

4. บริบท (Context) เป็นการจั้ดสภาพการณ์ในการเรียนรู้ (Position of learning) เพื่อให้ ผู้เรียนมีการรับรู้ที่ดีและเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนนั้นๆ ได้อย่างเข้าใจ

ทฤษฎีทางการศึกษาของ ดร.สไตเนอร์ เป็นรูปแบบของการบรรยาย (Description) ที่เน้นการให้ความหมาย (Definiens) ของคำสำคัญหรือแนวคิด (Definiedum) ซึ่งมีความหมายที่ กล่าวแล้วมีการขยายความหมายต่อไปเป็นลำดับ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นต่อเนื่องกันไปจนเกิดความสมบูรณ์ เป็นลักษณะของลูกโซ่ความหมาย (Definititional chain) ให้ความหมายของคำสำคัญกลายเป็นคำสำคัญต่อมาเป็นลำดับ จนถึงความหมายที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความสัมพันธ์หรือให้ความหมายต่อไป (Undefined) รูปแบบการนำเสนอ ทฤษฎีแสดงเป็นความสัมพันธ์ได้ดังนี้ Definiedum = df definiens

ดังนั้นผู้วิจัยจึงพอสรุปได้ว่า 1. ผู้สอน (teacher) เป็นผู้แนะนำการเรียนรู้ให้แก่บุคคล อื่น 2. ผู้เรียน (student) เป็นผู้ที่ได้รับการแนะนำการเรียนรู้ 3. เนื้อหาสาระ (content) เป็น โครงสร้างของหรือองค์ประกอบของการเรียนรู้ 4. บริบท (context) คือองค์ประกอบที่สำคัญของ การสอน เป็นการจั้ดสภาพการณ์ของการเรียนรู้ จากทฤษฎีดังกล่าวของ ดร.อลิซาเบธ สไตเนอร์ สามารถใช้เป็นกรอบในการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

รูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่รูปแบบการสอนด้านทักษะพิสัย (Psycho-Motor Domain) เนื่องจากเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นด้านทักษะ จึงสอดคล้องและ เหมาะสมกับการสอนในด้านดนตรีไทยอีกด้วย

ทิศนา แคมมณี (2559: 243-245) ได้บรรยายรูปแบบการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาการด้านด้านทักษะพิสัยที่สำคัญๆ มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของ ซิมป์สัน (Instructional Model Based on Simpson's Processes for Psycho Motor Skill Development)

1.1 ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ ซิมป์สัน (Simpson. 1972) ได้ กล่าวไว้ว่า ทักษะนั้นมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการด้านร่างกายของผู้เรียน เป็น ความสามารถในการประสานงานของการทำงานกล้ามเนื้อหรือร่างกายในการทำงานที่มีความ

ซับซ้อนและยังต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน ของการทำงาน และสามารถเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึก ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน หากให้เกิดประสิทธิภาพและถูกต้องนั้นต้องได้รับการฝึกฝนที่ดี มีความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และความคงทนผลของพฤติกรรม การกระทำสามารถสังเกตได้จาก ความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความราบรื่นในการจัดการ

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวและการประสานงานของกล้ามเนื้อให้ดีขึ้น ช่วยให้ทำงานได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

1.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (Perception) ขั้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้ในสิ่งที่จัดทำ โดยการให้ผู้เรียนได้สังเกตการทำงานอย่างตั้งใจ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม (Set) เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อม เพื่อให้มีความพร้อมในการทำงานหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ โดยการมีจิตสำนึกต่ออารมณ์ที่ดีต่อปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะนั้นๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นการให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบสนองต่อสิ่งที่รับรู้ แต่ผู้เรียนควรได้รับคำแนะนำและการดูแลจากผู้เชี่ยวชาญอย่างใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำ การให้ลงมือกระทำเป็นกลไกที่ผู้เรียนสามารถกระทำได้ด้วยตนเองเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ และยังสามารถประสบความสำเร็จในการปฏิบัติและเกิดความมั่นใจในสิ่งที่ลงมือกระทำ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างสมบูรณ์แบบ (complex overt response) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนการกระทำนั้น ๆ จนเป็นผลลัพธ์ของผู้เรียนสามารถกระทำทุกขั้นตอนของทักษะนั้นอย่างถูกต้องสมบูรณ์แบบด้วยความเชื่อมั่นและมั่นใจ

ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุง/ประยุกต์ (adaptation) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุง พัฒนาทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดีขึ้น ผู้เรียนยังต้องประยุกต์ทักษะที่ตนเองได้รับการพัฒนามาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำและเหมาะสม

ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม (origination) เป็นขั้นที่สำคัญของผู้เรียน กล่าวคือสามารถปฏิบัติ และกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยชำนาญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้ทักษะในสถานการณ์ที่

หลากหลาย ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม เกิดความคิดที่แปลกใหม่ ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามความเหมาะสม

1.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ รูปแบบการเรียนนี้ช่วยพัฒนาทั้งทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดฟ (Dave's Instructional Model for Psycho Motor Domain)

2.1 ทฤษฎี / หลักการ / แนวคิดของรูปแบบ เดฟ (Dave ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้นตอน คือ การเรียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องแม่นยำ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติ หรือกระทำอย่างถูกต้องแม่นยำและชำนาญ

2.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการเรียนแบบ (imitation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนสังเกตจากการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้ หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ อาจจะครบถ้วนหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับผู้เรียน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง (manipulation) ผู้เรียนสามารถลงมือทำได้ โดยสามารถบอกขั้นตอนของกระทำได้ เมื่อผู้เรียนได้เห็น ผู้เรียนลงมือทำ โดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน ที่เขียนไว้ในตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งของครูนั้นอาจไม่สมบูรณ์แบบ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องแม่นยำ (precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องได้รับฝึกฝนสิ่งต่าง ๆ จนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำพอดี สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนฝึกฝนการปรับปรุง/ประยุกต์ทักษะที่ได้เรียนรู้ออกมา ในสถานการณ์ใหม่ๆ ซึ่งผู้เรียนอาจต้องผสมผสานทักษะหลายๆ ทักษะในการกระทำ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบายๆ อย่างเป็นระบบเลื่อนไหลอัตโนมัติโดยไม่รู้ตัวว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ต้องอาศัยความชำนาญและการปฏิบัติซ้ำ ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

2.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบนั้น ผู้เรียนจะได้รับความรู้และเกิดการพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

3. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตามองค์ประกอบของทักษะ

3.1 ทฤษฎีหลักการแนวคิดของรูปแบบ รูปแบบนี้เกิดจากแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะ ปฏิบัติที่ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ให้ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะได้ดีและรวดเร็วขึ้น

3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อยเป็นจำนวนมาก

3.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนวิธีการสาธิตกระบวนการทางด้านทักษะหรือกระบวนการทางด้านกรกระทำ โดยในขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำในแบบภาพรวม และเป็นขั้นตอน โดยมีการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดู ได้ทำความเข้าใจ และลงมือปฏิบัติกระบวนการทั้งหมดตั้งแต่เริ่มจนจบ ทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนได้นั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่ไม่ซ้ำหรือเร็วจนเกินไป โดยปกติกระบวนการก่อนการสาธิตครูผู้สอนควรมีการสังเกตวิเคราะห์ ให้คำแนะนำ และชี้แนะในจุดสำคัญที่ผู้เรียนพึงได้รับ

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนวิธีการสาธิตและให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติทักษะแบบย่อย เมื่อผู้เรียนได้มีความเข้าใจในด้านภาพรวมของการทักษะหรือการกระทำทั้งหมดแล้ว ครูผู้สอนควรทำการแบ่งเนื้อหาทางด้านทักษะทั้งหมดให้เป็นให้เป็นการฝึกปฏิบัติทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละเนื้อหาให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนจนเกิดความเข้าใจและชำนาญ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยในรูปแบบนี้ไม่มีการสาธิตหรือมีตัวอย่างให้ดู หากผู้เรียนมีข้อสงสัยในจุดใดครูผู้สอนควรให้แก้ไขและช่วยให้คำชี้แนะจนกระทั่งผู้เรียนเกิดทักษะในเรื่องนั้น แล้วครูผู้สอนทำการสาธิตทักษะย่อย ๆ และให้นักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดทักษะในขั้นต่อไปเรื่อย ๆ จนครบทุกส่วนของเนื้อหา

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วครูผู้สอนจะมีการให้คำแนะนำทางด้านเทคนิควิธีการที่ละเอียดและมีคุณภาพขึ้น เช่น เพิ่มความประณีต ความสวยงาม ความรวดเร็วในการทำงานขึ้น จุดสังเกตที่ทำให้ได้ง่ายขึ้นหรือลดความสิ้นเปลือง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยเป็นทักษะที่สมบูรณ์ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติแต่ละส่วนของทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่เริ่มจนจบหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

3.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัยที่สอดคล้องกับการสอนด้านดนตรีไทย เน้นพัฒนาการและส่งเสริมในความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการวิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย อีกทั้งยังสอดคล้องกับลักษณะของการสอนดนตรีไทยที่เน้นในเรื่องของทักษะการปฏิบัติ การลงมือทำ การแสดงออกต่าง ๆ อีกด้วย

วิธีการสอน

วันดีชชาย มงคลชาติ (2562 : 26) ได้กล่าวถึงวิธีสอน คือ วิธีการต่าง ๆ รวมถึงขั้นตอนที่ผู้สอนนำมาใช้ดำเนินการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ให้เกิดความสมบูรณ์เพิ่มขึ้นตามหลักการของทิสนา แชมมณี (2559: 323-378) ซึ่งได้รวบรวมและสรุปวิธีการสอนไว้ด้วยกัน ได้แก่

1. วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการเตรียมเนื้อหาสาระและบรรยาย คือ การสอนแบบบรรยายเป็นวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เนื้อหา สาระ ข้อมูล ต่างๆ แก่ผู้เรียน โดยครูจะเป็นผู้พูดอธิบายเนื้อหา นำเสนอข้อมูล ตัวอย่างสื่อการสอน กิจกรรม ต่างๆ

2. วิธีสอนโดยใช้การสาธิต คือ ขั้นตอนที่ครูผู้สอนใช้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยจะอยู่ในรูปแบบที่ครูผู้สอนแสดงหรือทำในสิ่งที่ประสงค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ดู สังเกต แล้วมีการซักถามโต้ตอบ อภิปราย และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการสังเกตวิธีการสาธิต ซึ่งวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนทั้งหมดได้เห็นถึงการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ทำให้เกิดกระบวนการความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหรือการปฏิบัตินั้นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

3. วิธีสอนโดยใช้การทดลอง วิธีสอนโดยใช้การทดลอง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การสอนโดยใช้การทดลองเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและจดจำได้นาน เหมาะกับการเรียนรู้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ ผูกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ และฝึกทำงานเป็นกลุ่ม

จากการศึกษาวิธีการสอนนั้นแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเนื้อหา จุดประสงค์ของหลักสูตร และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนที่จะเลือกใช้วิธีการสอนใด เพื่อมาส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ของหลักสูตร ผู้สอนจึงต้องศึกษาวิธีการสอนให้ชัดเจน ในด้านหลักการและความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับเนื้อหา และวางแผนในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะทำการสอน

หลักการสอนดนตรี

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของทฤษฎีและหลักการต่างๆ ในการสอนดนตรีของนักดนตรีศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการวิเคราะห์งานวิจัย โดยมีเนื้อหาและรายละเอียด ดังนี้

1. **หลักการสอนดนตรี** หลักการสอนดนตรีควรอยู่ในพื้นฐานของหลักการที่ดี การสอนดนตรีจึงจะมีประสิทธิภาพ ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการสอน และการจัดการเรียนรู้ของการเรียนการสอนดนตรีให้เหมาะสมและถูกต้องตามบริบท ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ ทักษะทางดนตรีของผู้เรียน โดยหลักการทั่วไปที่สำคัญในการสอนดนตรี ได้แก่ เรียนรู้เรื่องเสียงดนตรีและสัญลักษณ์ทางดนตรีเพื่อสร้างประสบการณ์เบื้องต้น ควรสอนให้ผู้เรียนสร้างเสริมประสบการณ์ส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านดนตรี จัดการเรียนรู้สรวดนตรี กิจกรรมทางดนตรีให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน และกิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนดนตรีควรมีความหลากหลาย (ธนุทธิ์ สุทธิจิตต์. 2544: 97)

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2555: 235) ได้กล่าวถึงหลักทั่วไปในการสอนทักษะดนตรีไว้ว่า หลักการสอนทักษะดนตรีมีอยู่ด้วยกัน 7 ประการ คือ 1.เสียงก่อนสัญลักษณ์ การเรียนรู้ทางด้านทักษะดนตรีควรเริ่มเรียนรู้จากเสียงของเครื่องดนตรี และถึงตามด้วยสัญลักษณ์ทางดนตรี 2.ความถูกต้องและความไพเราะ การเรียนดนตรีนั้นเป็นเรื่องของเสียงที่มีความสำคัญ จึงมีความจำเป็นในการสร้างทักษะของความถูกต้อง ความไพเราะควบคู่กัน 3.ความมีดนตรีการ ผู้เรียนต้องได้รับความรู้ ความเข้าใจ เชิงปฏิบัติที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน จึงเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างคุณภาพของการเล่นดนตรี 4.ทักษะการฝึกซ้อม เป็นสิ่งสำคัญในการฝึกปฏิบัติทักษะเพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีและสำคัญของการพัฒนาทักษะในด้านดนตรี 5.ทักษะการแสดง การถ่ายทอดความงามของเสียงดนตรีนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงดนตรี การแสดงดนตรีจึงควรคำนึงถึงคุณภาพในการแสดงมากที่สุด 6.การประเมินตนเอง การประเมินตนเองได้ถูกต้อง และตรงความจริงมากที่สุด มีความจำเป็นสำหรับนักดนตรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในพัฒนา ต่อยอดและการปรับปรุงให้ฝีมือของตนเองมีการพัฒนาต่อไป 7.การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ ในการปรับปรุงแก้ไขเป็นกระบวนการขั้นสุดท้าย เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยระยะเวลา ขึ้นอยู่ของความรู้ความสามารถบนรากฐานศักยภาพส่วนบุคคล

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544: 119-120) ยังได้รวบรวมและสรุปหลักและวิธีการสอนดนตรีของนักดนตรีศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้หลายท่าน ดังนี้

1) หม่อมดุษฎี บริพัตร เน้นทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก ทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ดนตรี ผู้เรียนควรฝึกฝนทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาทักษะการเล่นดนตรีและได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนดนตรี

2) อรวรรณ บรรจงศิลป์ การสอนดนตรีแบบเน้นการแก้ปัญหาเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ทั้งแนวคิดและทักษะดนตรีควบคู่กันไป นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้ง ด้วยการคิด วิเคราะห์ ทดลอง และเสนอผลการแก้ไขปัญหา และจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น

3) วิมลศรี อุปรมัย นำหลักการเรียนรู้ภาษามาใช้ คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเปรียบเทียบกับเรียนดนตรีได้ คือ ผู้เรียนจะฟังก่อนจากนั้นจึงร้องและเล่นดนตรี ซึ่งเทียบกับการพูดในระยะต่อมา การอ่านและการเขียนซึ่งหมายถึงการสร้างสรรค์จะได้รับการเน้นด้วย

4) ดาลโครซ เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นหลัก โดยยึดหลักที่ว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้การเรียนรู้ดนตรีมีความหมายกับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ดนตรีได้ถึงแก่น โดยเน้นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ควบคู่ไปด้วย

5) ออร์ฟ เน้นที่การสำรวจเกี่ยวกับเสียง ผู้เรียนจะเริ่มต้นเรื่องรูเรื่องเสียง ด้วยการร้องและการเล่นดนตรี ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสำรวจที่ว่างรอบ ๆ ตัว เรียนรู้กับสิ่งรอบ ๆ ตัว ด้วยการเคลื่อนไหว ใช้การสร้างสรรค์มาเรียนรู้เพื่อให้ได้รูปแบบ ผู้เรียนจะเรียนรู้จากส่วนย่อย ไปสู่ส่วนรวม การปฏิบัติเดี่ยวและการผสมวงนั้นจะเป็นการเรียนแบบนำไปสู่การสร้างสรรค์ จุดเด่นของวิธีการนี้คือการใช้เครื่องดนตรีออร์ฟในการเรียนการสอน

6) โคดาย การสอนของโคดายนั้น จะมุ่งเน้นร้องเป็นสำคัญ โดยใช้ภาษาที่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดคือภาษาของแม่ รวมถึงวรรณกรรม วรรณคดีพื้นบ้าน ในการเรียนการสอนจะยึดการพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ เนื้อหาดนตรี มีการกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนและรัดกุม ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความชัดเจนและมีรูปธรรมมากที่สุด สามารถให้ผู้เรียนได้รับรู้ในลักษณะของเสียงดนตรีได้ง่ายและชัดเจนขึ้น

7) คอมพรีเฮนซีฟ มิวสิเซชันชิพ เน้นหลักของการจัดประสบการณ์ทางดนตรีในลักษณะของการผสมผสานกลมกลืนของประกอบดนตรีเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ฟัง ผู้แสดง และผู้สร้างสรรค์ดนตรี เพื่อให้เกิดความเข้าใจในดนตรีทุกแง่มุม โดยผู้เรียนได้รับรู้วรรณคดีดนตรีจากทั่วโลกเพื่อประสบการณ์ที่กว้างไกลทางดนตรีและการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ทางดนตรีอย่างมีหลักเกณฑ์

ดังนั้น เทคนิคหรือวิธีแต่ละวิธีเมื่อนำไปใช้ควรมีการปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ผู้สอนได้ตั้งเอาไว้ การนำหลักการหนึ่งไปประยุกต์การผสมผสานกันระหว่างเทคนิคต่างๆ ย่อมสามารถทำได้ตามความเหมาะสมซึ่งอยู่ในดุลพินิจของผู้สอน ไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุด มีแต่วิธีการเหมาะสมที่สุดเท่านั้น

2. การวัดและประเมินผลทางดนตรี

การวัดและประเมินผล มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนดนตรี ช่วยให้ตรวจสอบความครบถ้วนและประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนและผู้สอน ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหา การบรรลุตามวัตถุประสงค์ รวมถึงประสิทธิภาพของผู้เรียนและผู้สอน ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กระบวนการเรียนการสอนประสบผลลัพท์เพียงใด ทำให้ผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้

จากการวัดและประเมินผลมาวางแผน เพื่อปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องและวางแผนพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพต่อไป ฦรุทฐ์ สุทฐรจิตต์ (2544: 139-205) ได้แบ่งกระบวนการวัดและประเมินผลทางดนตรีเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. การวัดและประเมินเนื้อหาดนตรี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีดนตรี สามารถวัดและประเมินได้โดยแบบทดสอบ ผู้สอนสามารถวัดได้จากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ เกี่ยวกับเนื้อหาด้านดนตรี หรืออาจจะเป็นการสอบในรูปแบบการสอบปากเปล่า การสัมภาษณ์

2. การวัดและประเมินทักษะดนตรี เป็นการประเมินผลที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ ทั้งการปฏิบัติแบบรายบุคคลและการปฏิบัติแบบกลุ่ม ซึ่งการวัดและประเมินผลด้านการปฏิบัตินั้น ควรมีการวัด การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ ให้ครบทุกทักษะ การวัดควรแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ กล่าวคือ การวัดเกี่ยวกับความสามารถในทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี และ คุณภาพของปฏิบัติเครื่องดนตรี จึงจำเป็นต้องมีการวัดผลทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ

3. การวัดและประเมินด้านทัศนคติทางดนตรี เป็นการวัดและประเมินในด้าน ความงาม ความชอบ ความซาบซึ้งสุนทริยจากทัศนคติ เป็นการวัดและประเมินที่แตกต่างออกไปจากการวัดและประเมินผลด้านเนื้อหาและทักษะดนตรี เพราะเป็นเรื่องเกิดจากภายในจิตใจ อารมณ์ อาจจะแสดงพฤติกรรมให้เห็นอย่างชัดเจนหรือไม่ก็ได้ การวัดและประเมินในด้านทัศนคติทางดนตรีนั้นอาจจะวัดได้โดย การสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้พูดเล่าแสดงออกถึงทัศนคติในด้านดนตรีออกมา การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นสิ่งสำคัญในการวัดและประเมินทัศนคติทางดนตรี ควรเป็นการประเมินระหว่างเรียน เพื่อให้ข้อมูลตรงและน่าเชื่อถือ

ประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) เป็นการประเมินผลที่นำมาประยุกต์ใช้ในการสอนดนตรีเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สำคัญ เพราะเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นพัฒนาการผู้เรียนของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ดังที่ อุกุทัย ศาสตรา (2553: 22-23) ได้อธิบายโดยสรุปได้ว่าการประเมินตามสภาพจริง คือกระบวนการที่ประเมินจากความสามารถของผู้เรียน ประเมินจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียง โดยบูรณาการความรู้และทักษะเข้าด้วยกัน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความเข้าใจ และทักษะการคิดรวบ มีวิธีการประเมินตามสภาพจริงดังนี้

1. การสังเกต (observation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล คุณลักษณะ พฤติกรรม การปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่ตรงตามสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และสามารถติดตามความก้าวหน้าได้อย่างถูกต้อง

2. การสัมภาษณ์ (interview) ช่วยให้ได้รายละเอียดและข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง นิยมใช้ร่วมกับการสังเกต นอกจากนี้การสัมภาษณ์ยังช่วยให้การเชื่อมโยงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของการเรียนรู้และความเข้าใจของผู้เรียนง่ายขึ้นด้วย

3. การประเมินการปฏิบัติงาน (performance assessment) เพื่อทดสอบทักษะและความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ตลอดจนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนโดยประเมินผ่านการปฏิบัติงาน หรือทำกิจกรรมในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียง สภาพจริง

4. การประเมินแฟ้มสะสมผลงาน (portfolio assessment) คือ สิ่งที่ใช้บรรจุหลักฐาน หรือผลงานที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถ เจตคติ ทักษะ ประเมินตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมผลงาน จึงเป็นการประเมินโดยพิจารณาจากแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งสะท้อนผลสัมฤทธิ์ ทักษะ พัฒนาการ และความก้าวหน้าของผู้เรียนอันเป็นผลจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน สภาพจริง

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นกระบวนการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนดนตรีได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการประเมินด้านทักษะดนตรี เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีพัฒนาการด้านทักษะดนตรีไม่เท่ากัน ซึ่งการประเมินแบบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มอาจจะไม่สามารถประเมินความรู้ ทักษะ และพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างแท้จริง ดังนั้นผู้สอน ควรใช้การประเมินตามสภาพจริงควบคู่กับการประเมินแบบปกติ ซึ่งจะทำให้กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมากที่สุด

3. เจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี

เจตคติที่ดีต่อดนตรี เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการเรียนดนตรีได้อย่างมีความสุข เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะการตีกลองแขกขั้นพื้นฐานนั้นผู้เรียนต้องมีความสุขในการเรียนรู้จนเกิดความรักที่จะเรียน

1. ความหมายของเจตคติ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2544: 204) กล่าวว่า เจตคติ คือ รสนิยม ความชอบ ความมีสุนทรีย์ และความซาบซึ้ง เป็นเรื่องเกิดขึ้นภายในจิตใจ อารมณ์ ซึ่งผู้เรียนอาจแสดงให้เห็นเป็นพฤติกรรมอย่างเด่นชัดหรือไม่แสดงออกเป็นพฤติกรรมก็ได้

สราวุฒิ สีหาโครต (2557: 34) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลแต่ละคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรมหรือไม่แสดงออกเป็นพฤติกรรม อาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พอใจหรือไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ เพื่อตอบสนองต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึก ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ อาจจะหมายถึงรสนิยม ความมีสุนทรีย์และความชอบ เป็นเรื่องเกิดขึ้นภายในจิตใจอารมณ์

2. องค์ประกอบของเจตคติ

สราวุฒิ สีหาโครต (2557: 35) ได้กล่าวถึงการเกิดเจตคติต้องมีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของเจตคติอยู่ 3 ลักษณะ ได้แก่ องค์ประกอบด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม

กล่าวได้ว่า เจตคติ คือ สิ่งที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 3 ข้อ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน แต่อาจจะมีมากน้อยแตกต่างกันไป และเจตคดียังส่งผลต่อการเรียนทักษะ ปฏิบัติ มีผลผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีต่อดนตรี มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอีกด้วย

3. วิธีการวัดเจตคติ

ในการวัดและประเมินผลสามารถพิจารณาได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงเจตนาของตนที่มีต่อการเรียนดนตรีออกมา และสิ่งสำคัญในการวัดประเมินผลเจตคติ คือ ผู้สอนต้องมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอในระหว่างเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงทัศนคติที่ตนมีต่อวิชาดนตรี ซึ่งทำให้การประเมินผลทางดนตรีด้านเจตคติมีความเป็นจริงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2544: 205) เจตคติเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ต้องอาศัยการตอบสนองออกมาเป็นถ้อยคำ ภาษา หรือพฤติกรรมภายนอก โดย สรวุฒิ สีหาโครต (2557: 35; อ้างอิงจาก วรณีย์ แกมเกตุ. 2551) ได้กล่าวถึงวิธีวัดเจตคติ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ (Interview)
2. การสังเกต (Observation)
3. การรายงานตนเอง (Self Report)

4. เทคนิคจินตนาการ (Projective Techniques)

5. การวัดทางสรีระภาพ psychological measurement

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลสามารถแจกแจงออกได้ 3 ส่วนด้วยกัน ในแต่ละส่วนมีวัตถุประสงค์การวัดประเมินผลที่แตกต่างกันออกไป เพื่อการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และผลการประเมินออกมาตรงตามสภาพจริง ซึ่งการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพผลการวัดประเมินก็จะมี ความเที่ยงและความตรงตามจุดประสงค์การเรียนการสอน

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ปทุมธานี ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี 2521 เป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภูมิภาคแห่งที่ 3 ของประเทศไทย จัดการศึกษาด้านนาฏดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ไทยและสากล ปัจจุบันจัดการศึกษา 3 ระดับคือ ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับปริญญาตรี ขึ้นตรงกับส่วนราชการ คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุงพุทธศักราช 2562) เป็นหลักสูตรเฉพาะของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ มีความสุข และตระหนักในความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็สอดคล้องกับพันธกิจหลักของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาเฉพาะด้านช่างศิลป์ นาฏดุริยางคศิลป์ และคีตศิลป์ ทั้งไทยและสากล รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมตั้งแต่ระดับพื้นฐาน วิชาชีพถึงวิชาชีพชั้นสูง

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ และผู้นำความเป็นไทย สืบสานสร้างสรรค์ด้านนาฏดุริยางคศิลป์ทั้งไทยและสากล ก้าวทันเทคโนโลยี ร่วมสร้างนวัตกรรม เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพะทางกาย และสุขภาพจิตที่ดี อยู่ร่วมกันอย่างสันติตามวิถีระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดหมาย

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562) มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดี คนเก่ง ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง จึงกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. มีความรอบรู้ มีเป้าหมายและทักษะการเรียนรู้ รู้จักการบริหารจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสารเชิงบวก การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีความรอบรู้ข้อมูลสารสนเทศและดิจิทัล
2. มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างสุขภาวะทางกาย และสุขภาพจิตที่ดี
3. มีทักษะวิชาชีพด้านนาฏดุริยางคศิลป์ มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำไปสร้างผลงานและนวัตกรรมในลักษณะต่างๆ ได้
4. เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองอาเซียนที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความเพียร มีความพอเพียง รู้จักตนเองและผู้อื่น มีความรักชาติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตน นับถือ มีความเท่าเทียมเสมอภาค ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

ความสามารถในการสื่อสาร: ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการใช้เทคโนโลยี

ความสามารถในการคิด: ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหา

ความสามารถในการแก้ปัญหา: ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ และหาแนวทางการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต: ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี: ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น หลักสูตรได้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก เป็นคุณลักษณะของหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะและ/หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนในกลุ่มรายวิชาพื้นฐาน และเลือกเรียนตามความถนัดในกลุ่มรายวิชาชีพ โดยแบ่งสาระการเรียนรู้เป็น 16 สาระการเรียนรู้ ดังนี้

กลุ่มวิชาพื้นฐาน

1. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. สาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. สาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพ
8. สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มวิชาชีพ

1. สาระการเรียนรู้โขน
2. สาระการเรียนรู้ละคร
3. สาระการเรียนรู้เป็พาทย์
4. สาระการเรียนรู้เครื่องสายไทย
5. สาระการเรียนรู้คีตศิลป์ไทย

6. สารระการเรียนรู้อนตรีสากล
 7. สารระการเรียนรูคีตศิลป์สากล
 8. สารระการเรียนรูนาฏศิลป์สากล
- ในกลุ่มวิชาซีพีทั้ง 8 ข้อ ผู้วิจัยจะกล่าวถึง สารระการเรียนรูปีพาทย์ โดยนำเสนอ ดังนี้

ตาราง 1 สารระและมาตรฐานการเรียนรูปีพาทย์

สารระที่ 1 ประวัตินศาศตรและวัฒนธรรมของดนตรีไทย	
มาตรฐาน ศ 1.1	เขาใจความสัมพันธ์ระหวางดนตรี ประวัตินศาศตรและวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
มาตรฐาน ศ 1.2	เขาใจประวัติที่มาและประเภทของเครื่องดนตรีไทยและการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีในวงปีพาทย์
มาตรฐาน ศ 1.3	วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ ถายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีไทย อย่างอิสระ ชื่นชม
สารระที่ 2 การฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีตามประเภทของเพลง	
มาตรฐาน ศ 2.1	เขาใจหลักและวิธีการบรรเลงตามประเภทของเครื่องดนตรี
มาตรฐาน ศ 2.2	เขาใจและมีทักษะในการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี การบรรเลงเพลงประเภทต่างๆ ตระหนักและเห็นคุณค่า นำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม
สารระที่ 3 การบรรเลงดนตรีไทย	
มาตรฐาน ศ 3.1	เขาใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณเห็นคุณค่าของดนตรีไทย ถายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีไทยอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
มาตรฐาน ศ 3.2	อนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ ดนตรีไทยที่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ เห็นคุณค่า ชื่นชม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

ตาราง 2 โครงสร้างเวลาเรียน หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562)

สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน/ระดับชั้นเรียน			รวม 3 ปี
	ม.1	ม.2	ม.3	
กลุ่มวิชาพื้นฐาน				
ภาษาไทย	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	360 (9 นก.)
คณิตศาสตร์	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	240 (6 นก.)
- ประวัติศาสตร์	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	
- ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	
- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม				
- เศรษฐศาสตร์				
- ภูมิศาสตร์				
สุขศึกษาและพลศึกษา	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพ	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	360 (9 นก.)
รวมเวลาเรียน (กลุ่มวิชาพื้นฐาน)	600 (15 นก.)	600 (15 นก.)	600 (15 นก.)	1,800 (45 นก.)
กลุ่มวิชาชีพ				
นาฏศิลป์ไทย โขน	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
นาฏศิลป์ไทย ละคร	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
ปีพาทย์	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
เครื่องสายไทย	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
คีตศิลป์ไทย	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
ดนตรีสากล	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
คีตศิลป์สากล	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
นาฏศิลป์สากล	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)
รวมเวลาเรียน (กลุ่มวิชาชีพ)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	480 (12 นก.)	1,440 (36 นก.)

หมายเหตุ กลุ่มวิชาชีพ นักเรียนเลือกเรียนสาระการเรียนรู้เพียงสาระเดียวเท่านั้น

ตาราง 3 ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ปีพหุวัย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้น	รหัสผลการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2	ศ 1.1 ม.2/1	1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทย ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย	• ดนตรีไทย ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย
	ศ 1.1 ม.2/2	2. ระบุคุณค่าของดนตรีไทยที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย	
ม.2	ศ 1.2 ม.2/1	1. บอกประวัติความเป็นมาของเครื่องดนตรีไทย	• ประวัติที่มาของเครื่องดนตรีไทย ลักษณะส่วนประกอบเสียงและหน้าที่ของเครื่องดนตรีไทย วิธีการดูแลรักษาเครื่องดนตรีไทย
	ศ 1.2 ม.2/2	2. อธิบายลักษณะส่วนประกอบระดับเสียงและหน้าที่ของเครื่องดนตรีไทย	
	ศ 1.2 ม.2/3	3. บอกวิธีการดูแลรักษาเครื่องดนตรีไทย	
ม.2	ศ 1.3 ม.2/1	1. บอกความรู้สึกต่อดนตรีไทยอย่างอิสระชื่นชม	• ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทยและวัฒนธรรมไทย
ม.2	ศ 2.1 ม.2/1	1. อธิบายหลักและวิธีการบรรเลงดนตรีไทย	• หลักและวิธีการฝึกหัด การนั่ง การจับ การวางมือ การตีหรือการเป่าจังหวะ บุคลิกภาพ การฝึกหัดเบื้องต้น
	ศ 2.1 ม.2/2	2. ปฏิบัติตามหลักและวิธีการบรรเลงดนตรีไทย	

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	รหัสผลการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ศ 2.2 ม.2/1	1. บอกประวัติที่มาของเพลง แต่ละประเภท	• ประวัติที่มาของเพลงและศัพท์สังคีต ฝึกปฏิบัติเพลงประเภท
	ศ 2.2 ม.2/2	2. อธิบายศัพท์สังคีตเพลง แต่ละประเภท	ต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละเครื่องมือ เช่น เพลงเถา
	ศ 2.2 ม.2/3	3. ปฏิบัติเพลงประเภท	เพลงพิธีกรรม เพลงโหมโรง
	ศ 2.2 ม.2/4	ต่างๆ 4. โอกาสที่นำไปใช้	เสภา เพลงตับ เพลงสามชั้น เพลงประกอบการแสดงและสามารถนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ
	ศ 3.1 ม.2/1	1. แสดงความคิดเห็นต่อดนตรีไทย อย่างสร้างสรรค์ อีสระ ชื่นชม	• รูปแบบการบรรเลงดนตรีไทยที่ใช้ในโอกาสต่างๆ
	ศ 3.2 ม.2/1	1. นำเสนอผลงานการบรรเลงเพลงในหลักสูตร	• การบรรเลงเพลงร่วมกับเครื่องสายไทย หรือคีตศิลป์ไทย

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ศ 22209

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เวลา 240 ชั่วโมง

รายวิชาปีที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 6 หน่วยกิต

.....

ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทย ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมไทย และลักษณะ ส่วนประกอบ ระดับเสียง และหน้าที่ของเครื่องดนตรีไทยในวงปีพาทย์ ระบุคุณค่าของเครื่องดนตรีไทยที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย บอกประวัติความเป็นมา วิธีการดูแลรักษาเครื่องดนตรีไทย

หลักและวิธีการบรรเลงดนตรีในวงปีพาทย์ ตลอดทั้งศัพท์สังคีตที่เกี่ยวข้องกับเพลงใน บทเรียน บอกประวัติเพลงและปฏิบัติเครื่องดนตรี เพลงตามหลักสูตร ดังนี้

เครื่องหนัง แบบฝึกทักษะตะโพนไทย กลองทัด หน้าทับเพลงชุดใหม่โรงเรียน (ยกเว้น ตระโหมโรง) เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงชาติ ปฏิบัติเครื่องดำเนินทำนองเพลงตามหลักสูตร ปฏิบัติการรวมวง

แสดงความคิดเห็นต่อดนตรีไทยอย่างสร้างสรรค์ อธิระ ชื่นชม และนำเสนอผลงานการ บรรเลงเพลงตามหลักสูตร และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในโอกาสต่างๆ

ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย และ มุ่งมั่นในการทำงาน ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิด ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการ แก้ปัญหา

ผลการเรียนรู้

ศ 1.1 ม.2/1 ม.2/2 ศ 1.2 ม.2/1 ม.2/2 ม.2/3 ศ 1.3 ม.2/1

ศ 2.1 ม.2/1 ม.2/2 ศ 2.2 ม.2/1 ม.2/2 ม.2/3 ม.2/4

ศ 3.1 ม.2/1

ศ 3.2 ม.2/1

รวมผลการเรียนรู้ 14 ข้อ

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง นั้นจัดอยู่ในกลุ่มวิชาชีพ สาธิตการเรียนรู้อุปกรณ์ (เครื่องหนัง) รายวิชาปีพาทย์ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุงพุทธศักราช 2562)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์ (2562 : 34-35) ได้รวบรวม ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2549) กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้โดยสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง

วารีย์ รัทนะบุตร (2552) ได้สรุปความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลลัพธ์ของกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และความสามารถในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน โดยผลลัพธ์เหล่านี้จะแสดงออกมาในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้

สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์ (2562 : 34-35) ได้รวบรวม แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียน และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ทศนา แชมมณี (2556) ได้นำเสนอเทคนิคการใช้คำถามตามระดับจุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัยของบลูม ซึ่งได้จัดระดับพฤติกรรมไว้ 6 ระดับ คือ ระดับความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การเรียนรู้ในระดับความรู้ ความจำ (Knowledge) การเรียนรู้ในระดับนี้เน้นไปที่การจดจำข้อมูล สาระ และรายละเอียด เป็นการเรียนรู้ที่สำคัญ แต่ไม่ใช่เพียงพอ ยังมีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้นอีกที่ควรพัฒนา

2) การเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ (Comprehension) การเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่เพียงแต่จดจำเนื้อหา แต่สามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง สามารถอธิบาย ดีความ แปลความ เปรียบเทียบ และบอกความแตกต่างของเนื้อหาหมายถึง การเรียนรู้

3) การเรียนรู้ในระดับการนำไปใช้ (Application) เป็นการวัดผลว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ เป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ช่วยให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรจริง พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา

4) การเรียนรู้ในระดับการวิเคราะห์ (Analysis) การเรียนรู้ในระดับการวิเคราะห์ เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) การเรียนรู้ในระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) การเรียนรู้ในระดับการสังเคราะห์เป็นการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ การเรียนรู้ที่อยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถ (

6) การเรียนรู้ในระดับการประเมินผล (Evaluation) การเรียนรู้ในระดับการประเมินผลเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณ คิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และแสดงความคิดเห็นอย่างมีหลักฐาน

สมบูรณ์ ต้นยะ (2545) ได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) กำหนดสิ่งที่ประเมินและวัดได้ โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะประเมินในด้านใด
- 2) วางแผนการประเมินให้รัดกุม สะดวก ประหยัด และเป็นไปได้ โดยการวางแผนการเก็บข้อมูลว่าจะเก็บข้อมูลอะไร โดยวิธีใดจึงจะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง และเชื่อมั่นได้
- 3) ควรใช้เทคนิคหลาย ๆ ด้านที่สามารถวัดให้ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถทางสติปัญญา ทักษะการนำความรู้ไปใช้ และเจตคติต่อวิชาที่เรียนรู้
- 4) เกณฑ์ที่ใช้ต้องมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่วัด และจุดมุ่งหมายของการวัด
- 5) เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เครื่องมือนั้นต้องมีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นในระดับสูง
- 6) เลือกใช้เทคนิคในการวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย และปราศจากความลำเอียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้นำเสนอแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การวัดต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข นักเรียนที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด

2) มีขั้นตอนการวัดอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่เลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสม ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการวัดผล และนำผลที่ได้ไปใช้ตัดสินผลการเรียน

จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังนักเรียนได้รับการฝึกฝนและอบรม สั่งสอน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่าความหมายและแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ความสามารถด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านทักษะ ที่เกิดผลสัมฤทธิ์ขึ้นเมื่อหลังจากได้รับความรู้และการฝึกปฏิบัติ ในเรื่องหรือหัวข้อที่ได้ทำการเรียนผ่านมาแล้ว อาจส่งผลถึงการเปลี่ยนในด้านพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สามารถทำการตรวจสอบได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน หมายถึง คะแนนจากการสอบวัดความรู้รายวิชา ปีพายุ 3 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

ความพึงพอใจต่อการเรียน

ความพึงพอใจมีส่วนสำคัญในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและยังสามารถบอกถึง ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ได้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง โดยมีผู้ให้ความหมายของคำว่าความพึงพอใจ ไว้หลายท่านสรุปได้ดังนี้

ปัญญาพร แสนจันทร์ (2558 : 58) ได้สรุปความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้น ภายในจิตใจของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนได้สัมผัส เรียนรู้แล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมเชิงบวก หรือลบเช่น พอใจ ไม่พอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียน และยังได้รวบรวมความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

เฮอชเบอร์ก และคณะ (Herzber, F., Bernard, M.; & Barbara. 1959: 186) ได้ให้ ทฤษฎีการจูงใจแบบมีปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านความพึงพอใจ ต้องเป็นปัจจัยที่มีความเป็น

พิเศษนอกเหนือจากผู้อื่น และปัจจัยทางด้านความไม่พึงพอใจ จึงมีความจำเป็นต้องควรหลีกเลี่ยง ไม่ให้เกิดสิ่งกระทบที่จะนำไปสู่ความไม่พึงพอใจ ทำให้สามารถส่งผลกระทบต่อจิตใจของบุคคล

วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein.1971: 256) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความต้องการ ความพึงพอใจเป็นกระบวนการหนึ่งในหลักการทางจิตวิทยาที่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน มีการคาดคะเนได้จากการสังเกตพฤติกรรมของคน ความพึงพอใจจะทำให้เกิดได้นั้นจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่มีมาจากสาเหตุแห่งความพึงพอใจ

กู๊ด (Good. 1973: 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึก พอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ

มณี โปธิเสน (2543: 12) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึก ยินดีเจตคติที่ดีของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้นๆ

กล่าวโดยสรุปว่าความพึงพอใจต่อการเรียนนั้น คือความรู้สึกที่พอใจซึ่งมาจากเจตคติที่ดีของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้น ๆ หรือไม่พอใจของผู้เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ที่ได้เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัยณรงค์ สุขถนอม (2563) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการเรียนรู้ด้วยบทเรียนมัลติมีเดีย สำเร็จรูป กับการเรียนแบบปกติเรื่องประเภทวงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาศาสตร์พิษณุพนธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประเภทวงดนตรี ไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติและศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาศาสตร์พิษณุพนธ์ โดย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง เป็นนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูป จำนวน 25 คน และ กลุ่มควบคุม เป็นนักเรียนที่เรียนแบบปกติจำนวน 25 คน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนระหว่างกลุ่มโดยใช้ สถิติ t-test สำหรับ independent Sample และวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูปโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูป มีค่าเฉลี่ย 23.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.283 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

ของนักเรียนที่เรียนแบบปกติมีค่าเฉลี่ย 18.52 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.388 แสดงให้เห็นว่าหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูป นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ดนตรีไทย เรื่อง ประเภทวงดนตรีไทย แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูป วิชาดนตรีไทย เรื่อง ประเภทวงดนตรีไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจด้าน สื่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด

นายภมรศักดิ์ เกื้อหนองขุน (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงซอคู่ของครูฉลุวย จิยะจันทน์ 1. กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงซอคู่ของครูฉลุวย จิยะจันทน์แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน ครูฉลุวย จิยะจันทน์ ได้รับการถ่ายทอดและหล่อหลอมระเบียบวิธีการบรรเลงซอคู่จากพระสรวรเพลงสรวง (บัว กมลวาทิน) เป็นหลัก อีกทั้งได้รับการเพาะบ่มจากการเป็นนักดนตรีคณะนารีศรีสุมิตรและต่อมารับราชการที่กรมประชาสัมพันธ์ จึงส่งผลให้การบรรเลงซอคู่ของครูฉลุวยนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและส่งผลไปยังลักษณะเฉพาะของกระบวนการถ่ายทอดในเวลาต่อมา 2) ด้านผู้เรียน ลูกศิษย์ของครูฉลุวย จิยะจันทน์ ที่ได้รับการถ่ายทอดการบรรเลงซอคู่นั้น ปรากฏทั้งกลุ่มที่มีและไม่มีพื้นฐานทักษะการบรรเลงซอคู่ 3) ด้านบทเพลง บทเพลงที่ครูฉลุวย จิยะจันทน์ถ่ายทอดให้ลูกศิษย์สามารถจำแนกเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่มคือ เพลงพื้นฐาน เพลงทั่วไป เพลงพิเศษ ได้แก่ เพลงทยอยนอกสามชั้นและเพลงเชิดจีนสองชั้นและเพลงเดี่ยวต่างๆ และ 4) ด้านการเรียนการสอน ปรากฏหลักการสำคัญอยู่ 3 ประการคือ 1) สอนตามความสามารถของผู้เรียน 2) สอนตามแบบโบราณคือการถ่ายทอดแบบตัวต่อตัว(การต่อมือ) และ 3) เน้นทักษะปฏิบัติโดยวิธีการสอนแบบใช้การสาธิตเป็นสำคัญ

นายนิพนธ์ กล้ากลมจิตร (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในโรงเรียนและบ้านดนตรีไทย ผลการวิจัยมีดังนี้ 1. วิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในโรงเรียน สาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา มีขั้นตอนการถ่ายทอดดังนี้ กลุ่มผู้เรียนในรายชั่วโมง 1) ทำความเข้าใจในเนื้อสาระ 2) การอธิบายพื้นฐานด้านดนตรีไทยเบื้องต้น 3) เลือกเครื่องดนตรีที่สนใจปฏิบัติ บรรยาย/สาธิต 4) ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 5) ผู้สอนคอยติดตาม และประเมินอย่างใกล้ชิด 6) ประเมินผล กลุ่มผู้เรียนในชุมนุม 1) อธิบายความเป็นมาและสาระความรู้ของบทเพลง 2) สาธิตการบรรเลงพร้อมทั้งแจกโน้ตเพลง 3) ให้เวลาฝึกซ้อม 4) ปรับและแก้ไขทางเพลง วิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในระบบโรงเรียน ด้านวิธีการ กระบวนการถ่ายทอด พบว่า ในระบบ

โรงเรียนมีภาพรวมการถ่ายทอดในระดับ มาก ($M = 2.6, S.D. = 0.49$) 2. วิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในบ้านดนตรีไทยผู้ใหญ่ถาวร แสงจิต มีขั้นตอน การถ่ายทอดที่มุ่งเน้นไปทางด้านปฏิบัติ โดยแบ่งผู้เรียน ออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบไปด้วย กลุ่มผู้เรียนพื้นฐาน มีขั้นตอนดังนี้ 1) สอบถามความพร้อมก่อนการศึกษา 2) เรียนรู้การบรรเลงให้ตรงคู่เสียงโดยการจับมือตี 3) ปฏิบัติเพลงสาธุการ ชุดใหม่โรงเรียน 4) การวัดผลและการประเมินผล กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถอยู่แล้ว มีขั้นตอน ดังนี้ 1) มีการทดสอบก่อนเรียน 2) เรียนเพลงประเภทเพลงเรื่อง และเพลงเถา 3) การวัดผลและการประเมินผล วิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในระบบบ้านดนตรีไทย ด้านวิธีการกระบวนการการถ่ายทอด พบว่าในระบบบ้านดนตรีไทยมีภาพรวมการถ่ายทอดในระดับ มาก ($M = 2.6, S.D. = 0.63$)

จึงสรุปได้ว่า การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่า การสอนดนตรีไทย รวมไปถึง การบรรเลงดนตรีไทย จะสอนแบบเฉพาะตัวหรือแบบหมู่ปวงฐานะ ตามแบบแผนการสอนดนตรีไทยแบบโบราณ ซึ่งเป็นวิธีการสอน กล่าวคือ การสอนแบบฝึกจำ การสอนแบบตัวต่อตัว และการสอนโดยให้เลียนแบบครู กล่าวโดยรวมว่า ส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุดในการสอนดนตรีไทยคือ ครู ที่มีความเชี่ยวชาญ ความรอบรู้ในสิ่งที่สอนอย่างลึกซึ้ง ใช้จิตวิทยาส่งเสริมผู้เรียนให้ได้เรียนรู้ สามารถชี้แจง แนะนำ แก้ไข อธิบายได้อย่างเป็นระบบ มีเหตุผลในทุกขั้นตอนของการสอน และต้องเป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณของความเป็นครูอันเป็นครูดนตรีไทยต้นแบบที่สมบูรณ์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้แบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้แบบแผนการวิจัย กลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) โดย เลือกกลุ่มทดลองมา 1 กลุ่ม ทำการวัดตัวแปรตามก่อนทำการทดลอง (O1) ให้สิ่งทดลองกับหน่วยทดลอง (X) วัดตัวแปรตามหลังจากทดลอง (O2) และทำการเปรียบเทียบผลการวัดก่อนกับหลังการทดลอง (ไพศาล วรคำ, 2559) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลองเรียน	ทดลองหลังเรียน
E	O1	X	O2
โดยแทนที่	E	คือ	กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองเรียน
	O1	คือ	การทดสอบก่อนเรียน
	X	คือ	นวัตกรรม
	O2	คือ	การทดสอบหลังเรียน

2. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก

ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

บุคคลที่ศึกษา คือ รองศาสตราจารย์สหวัดมนต์ ปลื้มปรีชา

กลุ่มลูกศิษย์ที่เคยเรียนศิลปะขั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) ได้แก่

-นายชมาพล ชุ่มชูศาสตร์ ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

-นายสุรศักดิ์ คำเกษม ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

-นายวิเชียร หน่ยสังขาร ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง

-นายขจรศิษฐ์ ชุ่มพร ครู โรงเรียนมัธยมสังคีต

-ว่าที่ร้อยตรีธนพล กลั่นใสสุข ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

กลุ่มบุคคล (ผู้ร่วมงาน) ได้แก่

-นางรจนา พวงประยงค์ ศิลปินแห่งชาติ (สาขานาฏศิลป์ไทยละคร)

-นายอเนก อางมังกร อดีตผู้อำนวยการสำนักสังคีต

กรมศิลปากร

-นายสุริระพล น้อยนิตย์ ครูเชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ

วิทยาลัยนาฏศิลป์

4.1 ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหา ได้แก่ ศึกษารายละเอียดประกอบของการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน เริ่มตั้งแต่ การศึกษาประวัติความเป็นมาส่วนประกอบของตะโพน การไล่มือ การไล่เสียง ตลอดจนการฝึกหัดหน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ หน้าทับพิเศษ หน้าทับเฉพาะเพลง รวมถึงการใช้เทคนิค กลวิธีในการบรรเลง ของ รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่

- บุคคลที่ศึกษา คือ รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา
- กลุ่มลูกศิษย์ที่เคยเรียนตีตะโพนขั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) ได้แก่

- นายชมาพล ชุมชูศาสตร์ ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

- นายสุรศักดิ์ คำเกษม ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด

- นายวิเชียร หนายสังขาร ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง

- นายขจรศิษฐ์ ชุมพร ครู โรงเรียนมัธยมสังคีต

- ว่าที่ร้อยตรีธนพล กลั่นใสสุข ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

- กลุ่มบุคคล (ผู้ร่วมงาน) ได้แก่

- นางรัจนา พวงประยงค์ ศิลปินแห่งชาติ (สาขานาฏศิลป์ไทยละคร)

- นายอเนก อัจฉกร อดีตผู้อำนวยการสำนักสังคีต กรมศิลปากร

- นายสุริระพล น้อยนิตย์ ครูเชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ

วิทยาลัยนาฏศิลป์

- นายนรินทร์ ปิฎกฤษต์ ครูชำนาญการพิเศษ ข้าราชการบำนาญ

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

กระบวนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติความเป็นมา ส่วนประกอบของตะโพน การไล่มือ การไล่เสียง ตลอดจนการฝึกหัดหน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ หน้าทับพิเศษ หน้าทับเฉพาะเพลง รวมถึงการใช้เทคนิค กลวิธีในการบรรเลง

2 การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกเสียงและ การบันทึกภาพเคลื่อนไหว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามหรือประเด็นการสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด

การวิจัยไว้อย่างชัดเจน และคำนึงถึงประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบและประเด็นคำถาม หรือแนวการสัมภาษณ์ตาม วัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นที่ 2 ร่างคำถามในการสัมภาษณ์ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน คือ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบการเรียนการสอนของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา คือ กลุ่มลูกศิษย์ที่เคยฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) และกลุ่มผู้เคยร่วมงาน

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา แล้วผู้วิจัยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ เพื่อตรวจสอบความตรง ความถูกต้องครบถ้วนตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2545: 89) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 มาใช้เป็นข้อคำถามตามในแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละท่าน

3. การสังเกต ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ตัวของผู้วิจัยเองเป็นเครื่องมือในการสังเกตโดยการสวมบทบาทเป็นสมาชิกของกลุ่ม และร่วมกิจกรรมต่างๆ เหมือนกับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มเพื่อที่จะได้เห็นและสัมผัสประสบการณ์นั้นโดยตรง โดยมีหลักทั่วไปในการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (ชาย โพธิสิตา, 2550) คือ

- สังเกตจากมุมมองของผู้ถูกศึกษา
- สังเกตรายละเอียดและให้ความสำคัญกับสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยมีการจดบันทึกการพรรณนาอย่างมีวัตถุประสงค์ คือ ไม่ใช่ความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้วิจัย
- ให้ความสำคัญกับกระบวนการของสิ่งที่สังเกต โดยเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหว หรือพัฒนาการของกระบวนการ

4. ดำเนินการรวบรวมและสรุปกระบวนการการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

5. นำกระบวนการการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา ไปใช้ในการสอน

5.1 แบบประเมินทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพาทย์ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของทักษะการตีตะโพน และศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างแบบประเมินทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

(1) แบบทดสอบภาคทฤษฎี แบบปรนัย จำนวน 15 ข้อ คะแนนเต็ม 15 คะแนน

(2) แบบประเมินทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน คะแนนเต็ม 15 คะแนน

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจความเที่ยงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

5. หาความยากง่าย โดยเลือกข้อที่มีความยากง่ายรายข้อที่ 0.20-0.80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

6. หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder Richardson) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่า ความเชื่อมั่น 0.86

7. ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

5.3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพาทย์ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของทักษะการตีตะโพน และศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อมากำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชา ปี่พาทย์ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

2. กำหนดรูปแบบลักษณะข้อคำถามในแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ระดับดังนี้

การแปลความหมายคะแนนในแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

4. หาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8

5. ได้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชา ปี่พาทย์ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นสำรวจ สอบถาม จาก รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ลูกศิษย์ และผู้ร่วมงาน เพื่อตักผลึกกระบวนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

2. ขั้นสร้างกระบวนการฝึกทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

3. ขั้นสอน เพื่อทดสอบหาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

4. ประเมินทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน

5. ดำเนินการสอนทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา เป็นเวลา 8 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง

6. ประเมินทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน

7. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ดังนี้

1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน การฝึกทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ด้วยสถิติ t-test แบบ dependent sample

2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอน ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยด้วยแบบฝึกทักษะตะโปนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

8.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

8.1.1 หาความเที่ยงตรง (Validity) รูปแบบการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (ประสาท เนื่องเฉลิม. 2556: 224) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ประสาท เนื่องเฉลิม. 2556: 228) ซึ่งมีสูตรดังนี้

คะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดย \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$SD = \frac{\sqrt{\sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

โดย SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน ค่าคะแนน
 n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม

$\sum X$ แทน ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

8.1.2 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพน ขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency) (ประสาท เนื่องเฉลิม. 2556: 190) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8.1.3 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะ การตี
 ตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา (ประสาท
 เณลิม. 2556: 190-191) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

โดย P แทน ค่าความยาก
 R แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบถูก
 N แทน จำนวนคนผู้เข้าสอบทั้งหมด

8.1.4 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะ
 การตีตะโพน ขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา (พรณี ลีกิจ
 วัฒนะ. 2556: 118) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r = \frac{R_H - R_L}{n}$$

โดย r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_H แทน จำนวนผู้ตอบถูกของข้อนั้นในกลุ่มสูง
 R_L แทน จำนวนผู้ตอบถูกของข้อนั้นในกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนผู้ตรวจ

8.1.5 หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพน ขั้น
 พื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา โดยการใช้สูตร Kuder –
 Richardson KR-20 (ประสาท เณลิม. 2556: 192) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[\frac{1 - \sum pq}{S^2} \right]$$

โดย r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

p แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

8.1.6 หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา โดยการใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ประสาธ เนืองเฉลิม. 2556: 192) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[\frac{1 - \sum S_i^2}{S^2} \right]$$

โดย α แทน ความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจ

k แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

8.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ก่อนและหลังการเรียนด้วยการเรียนแบบปกติ โดยการใช้ t-test แบบ dependent sample (ประสาธ เนืองเฉลิม. 2556: 230) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

โดย	t	แทน	สถิติทดสอบ
	D	แทน	ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่ของข้อมูล

8.2.2 หาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชาโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (ประสาธ เนืองเฉลิม. 2556: 224) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ประสาธ เนืองเฉลิม. 2556: 228) ซึ่งมีสูตรดังนี้

คะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

โดย	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	X	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$SD = \frac{\sqrt{\sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

โดย	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าคะแนน
n	แทน	จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม	
	$\sum X$	แทน	ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความสอดคล้องเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าทดสอบ t
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์การแปลผลข้อมูลในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ก่อนและหลังการเรียนด้วยการเรียนแบบปกติ

ตอนที่ 3 ผลสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ตอนที่ 1 แนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ผลการวิจัยในส่วนนี้ เป็นองค์ความรู้ในเรื่องแนวทางฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ผู้วิจัยพบว่า องค์ประกอบในการถ่ายทอดการตีตะโพนของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกระบวนการถ่ายทอด ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

ด้านผู้สอน ครูผู้สอนวางตัวให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีและตั้งใจสอน ต้องมีองค์ความรู้ที่ชัดเจนในด้านเนื้อหาทฤษฎี และปฏิบัติ ในด้านตะโพนอย่างลึกซึ้ง ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจังหวะหน้าทับของเครื่องหนังแต่ละประเภทอย่างแตกฉาน และจะต้องตักตักในเรื่องของการถ่ายทอดสู่ผู้เรียน อีกทั้งยังต้องสามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการถ่ายทอดได้ ซึ่งในการถ่ายทอดนั้นถ้าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถแล้ว ครูผู้สอนก็สามารถดำเนินการและบริหารจัดการข้ามขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนไปในอีกขั้น ครูผู้สอนต้องมีประสบการณ์และนำประสบการณ์ที่สะสมมาบูรณาการและปรับใช้ในการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ด้านผู้เรียน “คนเรียนเครื่องหนังไม่ใช่คนโง่” เป็นแนวคิดที่รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ได้กล่าวไว้อยู่เสมอและนำมาเป็นหลักในการถ่ายทอด การตีตะโพน ดังนั้นผู้เรียนที่ได้รับ การถ่ายทอดการตีตะโพนและ ทุกคนล้วนแต่มีพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนอง เช่น ระนาดเอกหรือฆ้องวงใหญ่มาก่อนอย่างน้อย 1 ปี จะสังเกตผู้เรียนจากลักษณะบุคลิก คือ ไม่เชื่องซึม ไม่อยู่นิ่ง มีไหวพริบปฏิภาณ มีความเฉลียวฉลาดในการต่อเพลง มีจังหวะดี และที่สำคัญก็คือต้องมีใจรัก ในการตีเครื่องหนัง ซึ่งผู้ที่เรียนเครื่องหนังนั้นจะต้อง

ต่อทั้งหน้าทับและเพลงไปในตัว ซึ่งรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา จะเป็นผู้ต่อทั้งเพลงและหน้าทับควบคู่กันไป ดังนั้นผู้ที่เรียนดนตรีไทยประเภทเครื่องหนังจะต้องมีลักษณะที่พิเศษกว่าเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น ๆ

ด้านเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา กำหนดให้มีความครอบคลุมทั้งเรื่องของทฤษฎีและการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย 1. ส่วนประกอบของตะโพน 2. เสียงของตะโพน 3. วิธีฝึกทักษะการไล่มือและไล่เสียง 4. หน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะให้เรียนทำความรู้จักกับเครื่องดนตรีก่อนโดยการศึกษาประวัติความเป็นมาและส่วนประกอบของตะโพน จากนั้นจึงค่อยทำความคุ้นเคยกับเครื่องดนตรีโดยการเริ่มฝึกพื้นฐานการนั่งจนถึงการฝึกตีเสียงต่าง ๆ ตลอดจนการไล่มือ ไล่เสียง จนฝึกหน้าทับเบื้องต้น โดยยึดตามหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นหลัก

ด้านกระบวนการถ่ายทอด กระบวนการถ่ายทอด รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ได้ให้ประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับในการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ดังนี้

หลักการสอนที่สำคัญที่รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ยึดเป็นแนวทางในการถ่ายทอดนั้น ประกอบไปด้วย สอนให้ตรงเนื้อหาทั้งด้านทฤษฎีและการฝึกทักษะ เน้นสร้างพื้นฐานที่ดีและถูกต้องให้กับผู้เรียน ฝึกทักษะอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผู้สอนต้องรู้ออบด้านและเป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีการถ่ายทอด ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ดังนี้ โดยเริ่มจาก

1. เข้าใจความเป็นมาของตะโพน และทำนอง และเสียงของตะโพน เพื่อให้เกิดความถูกต้องและความไพเราะ กล่าวคือผู้เรียนจะต้องทราบในด้านทฤษฎี และปฏิบัติที่ดี

2. เข้าใจในการปฏิบัติทักษะการฝึกซ้อม การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ รวมถึงทักษะในการบรรเลงร่วมกับวงดนตรีไทยให้มีคุณภาพมากที่สุด

3. การประเมินผลของครู ครูผู้สอนจำเป็นต้องประเมินความสามารถของผู้เรียนได้อย่างตรงตามเนื้อหาและตรงความเป็นจริง เพื่อใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาตนเอง

4) การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ การแก้ไขปรับปรุงเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยต้องอาศัยในเรื่องของระยะเวลาเข้ามาประกอบ รวมถึงการพัฒนาของความรู้ความสามารถ ความแตกต่างและศักยภาพของแต่ละคน

การสอนอยู่ 2 วิธี คือ วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย และวิธีสอนโดยใช้การสาธิต ซึ่งจะปรับใช้ควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระและศักยภาพของผู้เรียน โดยขั้นตอนที่สำคัญในการถ่ายทอดการตีตะโพนขั้นพื้นฐานของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปโดยรูปแบบของขั้นตอนการสอน 3 ขั้น เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการอธิบายขั้นตอนการสอนของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ดังนี้

ขั้นเตรียมการ เป็นการทบทวนเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ขั้นตอนการสอนในเนื้อหาสาระ โดยการทำความรู้จักความคุ้นเคย ผู้สอนกับผู้เรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลายใช้กิจกรรมที่สนุกและน่าสนใจ ให้กำลังใจและสนับสนุนแก่ผู้เรียน

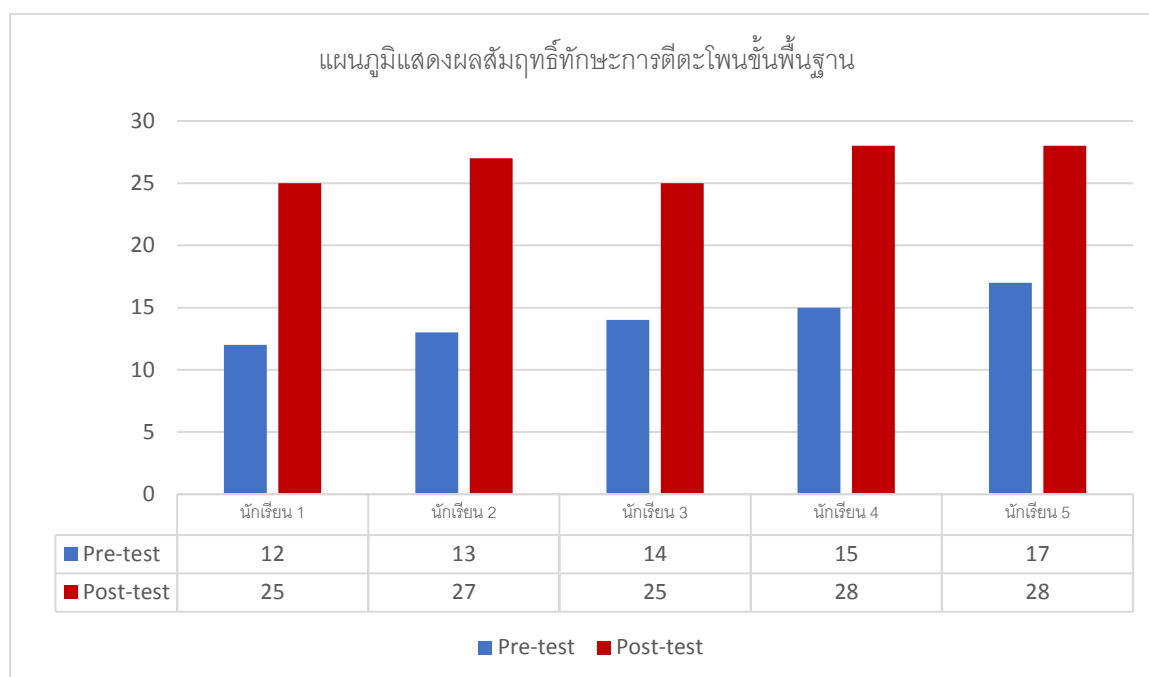
ขั้นสอน ให้ผู้เรียนสร้างความคุ้นเคยกับเครื่องดนตรี โดยผู้เรียนจะต้องฝึกหัดพื้นฐานการไล่มือและไล่เสียงจนเกิดทักษะในวงมือในการตีตะโพนให้ได้เสียงที่ถูกต้องตามมาตรฐาน รวมถึงการสร้างสร้อยระย้าเนื้อที่สำคัญ ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนในที่สุดทักษะนี้จะกลายเป็นความชำนาญ ในการถ่ายทอดเนื้อหาระย้านั้น ผู้สอนต้องถ่ายทอดให้ครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ยังประเมินผลและพัฒนาต่อยอดพัฒนาไปสู่ความเชี่ยวชาญ

ขั้นสรุปและให้แนวทาง ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันทบทวนและสรุปเนื้อหาสาระทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ จากนั้นผู้สอนจะใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย โดยจะเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาและครอบคลุมเนื้อหาที่สอน ซึ่งต้องวัดตามเกณฑ์และประเมินผลอย่างตรงไปตรงมาตามสภาพจริง พร้อมทั้งผู้สอนต้องหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหากผู้เรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ และชี้แนะในการพัฒนาต่อยอดเพิ่มเติมสม่ำเสมอ โดยรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ได้ให้เทคนิคในการสอนตะโพนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนอยู่ 3 เทคนิค ได้แก่ 1) เทคนิคการช่วยให้ผู้เรียนจดจำหน้าทับ 2) เทคนิคการสร้างสร้อยระย้าและกล่ามเนื้อที่จำเป็น 3) เทคนิคการท่อนโน้ตหน้าทับเป็นทำนองเพลง ซึ่งเทคนิคการสอนต่างๆ เหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสอนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และรวดเร็วยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ก่อนและหลังการเรียนด้วยการเรียนแบบปกติ

ผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นผลที่ได้จากการวัดทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เลือกเรียนรายวิชาปีพหุ 3 (เครื่องหนัง) วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ปีการศึกษา 2566 ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา โดยผลสัมฤทธิ์ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานนั้น พิจารณาจากคะแนนก่อนและหลังเรียน แผนภูมิ 1

แผนภูมิ 1 แผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน

จากแผนภูมิ 1 แสดงคะแนนโดยรวมก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา โดยผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียนอยู่ระหว่าง 12 ถึง 17 คะแนน และหลังเรียนอยู่ในระหว่าง 25 ถึง 28 โดยเป็นนักเรียนรายวิชาปีพหุ 3 ที่เลือกเรียนตะโพน และไม่มีพื้นฐานทักษะการตีตะโพน จำนวน 5 คน พบว่านักเรียนทุกคนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา สามารถนำเสนอเป็นค่าคะแนนเฉลี่ย (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และค่า t -test สำหรับ independence ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา (n=5) ก่อนเรียนและหลังเรียน

ทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน	\bar{X}	S.D.	\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	df	t	p-value	
ผลสัมฤทธิ์ทางการ	ก่อนเรียน	17.80	3.34	8.800	1.92	4	10.230**	.001
เรียน	หลังเรียน	26.60	1.51					

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนด้วย ทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติการตีตะโพนชั้น พื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา โดยรวมหลังเรียน (\bar{X} =26.60) สูงกว่าก่อนเรียน (\bar{X} =17.80) และมีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตี ตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยทักษะการตีตะโพนชั้น พื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

การแปลความหมายคะแนนในแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง พึงพอใจหรือเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 6 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตาม
แนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดมนต์ ปลื้มปรีชา

การเรียนการสอนแบบฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐานตาม แนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดมนต์ ปลื้มปรีชา	ผล		ความพึงพอใจ
	\bar{x}	S.D.	
1. เนื้อหาบทเรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติ	5	0.000	มากที่สุด
2. เนื้อหากับเวลาที่ใช้สอนมีความเหมาะสม	5	0.000	มากที่สุด
3. หน้าที่บในการฝึกหัดมีความยากง่ายเหมาะสม	5	0.000	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน เข้าใจง่าย	5	0.000	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ชาวเจามีส่วนรวมในกิจกรรม	4.8	0.447	มากที่สุด
6. การเรียนรู้ตามแบบฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐานนี้ ทำ ให้ชาวเจามีทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานได้ง่ายขึ้น	5	0.000	มากที่สุด
7. สื่อการสอนมีความหลากหลาย	4.8	0.447	มากที่สุด
8. สื่อการสอน การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตะโพนขั้นพื้นฐานช่วยให้ทักษะการตีตะโพนดีขึ้น	5	0.000	มากที่สุด
9. แบบฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐาน ช่วยให้การตีตะโพน ขั้นพื้นฐานดีขึ้น	4.8	0.447	มากที่สุด
10. เกณฑ์การวัดและการประเมินมีความเหมาะสม	5	0.000	มากที่สุด
ผลเฉลี่ยรวม	4.94	0.134	มากที่สุด

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ที่เรียนด้วย ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา มีระดับความพึงพอใจพอใจโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.94$, S.D.=0.134) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนโยบายที่เรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) เนื้อหา กับเวลาที่ใช้สอนมีความเหมาะสม ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) หน้าที่บในการฝึกหัดมีความยากง่ายเหมาะสม ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) กิจกรรมการเรียนเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) การเรียนรู้ตามแบบฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐานนี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานได้ง่ายขึ้น ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) สื่อการสอน การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ดีขึ้น ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) เกณฑ์การวัดและการประเมินมีความเหมาะสม ($\bar{X}= 5$, S.D.=0.00) กิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม ($\bar{X}= 4.8$, S.D.=0.447) สื่อการสอนมีความหลากหลาย ($\bar{X}= 4.8$, S.D.=0.447) และแบบฝึกทักษะตะโพนขั้นพื้นฐาน ช่วยให้การตีตะโพนขั้นพื้นฐานดีขึ้น ($\bar{X}= 4.8$, S.D.=0.447)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จากวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลโดยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาสรุป อภิปรายผล และนำเสนอแนะผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้แบบแผนการวิจัย กลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) โดย เลือกกลุ่มทดลองมา 1 กลุ่ม ทำการวัดตัวแปรตามก่อนทำการทดลอง (O1) ให้สิ่งทดลองกับหน่วยทดลอง (X) วัดตัวแปรตามหลังจากทดลอง (O2) และทำการเปรียบเทียบผลการวัดก่อนกับหลังการทดลอง (ไพศาล วรคำ, 2559) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อ จัด การเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

บุคคลที่ศึกษา คือ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

กลุ่มลูกศิษย์ที่เคยเรียนตีตะโพนขั้นพื้นฐาน (ศิษย์เก่า) ได้แก่

-นายชมาพล ชุ่มชูศาสตร์	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
-นายสุรศักดิ์ คำเกษม	ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
-นายวิเชียร หนายสังขาร	ครู โรงเรียนอนุบาลวัดอ่างทอง
-นายขจรศิษฐ์ ชุ่มพร	ครู โรงเรียนมัธยมสังคีต

-ว่าที่ร้อยตรีธนพล กลั่นไสสุข ครู วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

กลุ่มบุคคล (ผู้ร่วมงาน) ได้แก่

-นางรัชนี พวงประยงค์ ศิลปินแห่งชาติ (สาขานาฏศิลป์ไทยละคร)

-นายอเนก อางมังกร อดีตผู้อำนวยการสำนักสังคีต

กรมศิลปากร

-นายฐิระพล น้อยนิตย์ ครูเชี่ยวชาญ วิชาการบ้านาญ

วิทยาลัยนาฏศิลป์

-นายณรินทร์ ปิฎกฤษต์ ครูชำนาญการพิเศษ วิชาการบ้านาญ

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

ประชากร เป็นนักเรียนรายวิชาปีที่พาทย์ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนรายวิชาปีที่พาทย์ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่เลือกเรียนวิชารายวิชาปีที่พาทย์ 3 (เครื่องหนัง) จำนวน 5 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1. เป็นนักเรียน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 ที่เลือกเรียนตะโพน จำนวน 5 คน
2. เป็นนักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทักษะการตีตะโพน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. รูปแบบการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้ม ปรีชา ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาประวัติความเป็นมาส่วนประกอบของตะโพน การปฏิบัติทักษะการไล่มือ การไล่เสียง ตลอดจนการฝึกหัดหน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ หน้าทับพิเศษ หน้าทับเฉพาะเพลง รวมถึงการใช้เทคนิค กลวิธี ในการบรรเลง ของรองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้ม ปรีชา

2. แบบประเมินทักษะ ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีที่ พาทย์ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้ม ปรีชา

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ในด้านคุณค่าวิชา ด้านเนื้อ หาวิชาด้านตัวผู้สอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจ

3. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) และใช้แบบแผนการวิจัย กลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) โดย เลือกกลุ่มทดลองมา 1 กลุ่ม ทำการวัดตัวแปรตามก่อนทำการทดลอง (O1) ให้สิ่งทดลองกับหน่วยทดลอง (X) วัดตัวแปรตามหลังจากทดลอง (O2) และทำการเปรียบเทียบผลการวัดก่อนกับหลังการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลองเรียน	ทดลองหลังเรียน
E	O1	X	O2
โดยแทนที่	E	คือ	กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดลองเรียน
	O1	คือ	การทดสอบก่อนเรียน
	X	คือ	นวัตกรรม
	O2	คือ	การทดสอบหลังเรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นสำรวจ สอบถาม จาก รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ลูกศิษย์ และผู้ร่วมงาน เพื่อตักผลึกกระบวนการฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

2. ขั้นสร้างกระบวนการฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

3. ขั้นสอน เพื่อทดสอบหาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

4. ประเมินทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

5. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ดังนี้

1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ด้วยสถิติ t-test แบบ dependent sample

2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอน ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยด้วยแบบฝึกทักษะตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีพหุ 3 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. แนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา แบ่งออกไว้ทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1.ด้านผู้สอน ต้องวางตัวให้เหมาะสมของความเป็นครู และมีองค์ความรู้ที่ชัดเจนในด้านเนื้อหาทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถแก้ไขปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นระหว่างการถ่ายทอดได้ รวมถึงการบริหารจัดการในความเหมาะสมของผู้เรียนกับเนื้อหาวิชา สอดแทรกประสบการณ์ของผู้สอนมาปรับใช้ในการถ่ายทอด 2. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรมีพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนอง ลักษณะบุคลิก ไม่อยู่นิ่ง มีไหวพริบปฏิภาณ มี

จังหวะในทางดนตรีที่ดี และสิ่งสำคัญที่สุดต้องมีใจรักในการเรียนตะโพน 3.ด้านเนื้อหาสาระ ต้องถ่ายทอดให้ครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย ส่วนประกอบของตะโพน เสียงของตะโพน วิธีฝึกทักษะการไล่มือและไล่เสียง หน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ 4.ด้านกระบวนการถ่ายทอด ผู้สอนต้องทำการสอนให้ตรงเนื้อหาทั้งด้านทฤษฎีและการฝึกทักษะ เน้นสร้างพื้นฐานที่ดี และถูกต้องให้กับผู้เรียน ฝึกทักษะอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ผู้สอนต้องรู้รอบด้านและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยแบ่งการสอนไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นสอน ขั้นสรุปและให้แนวทาง มุ่งเน้นการสอนโดยใช้การบรรยาย และการสาธิต

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

นักเรียนที่ได้รับการฝึกการตีตะโพนขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจะเห็นได้ว่ามีผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และเมื่อทดสอบด้วยสถิติค่าที (t-test แบบ dependent sample) พบว่า หลังเรียนด้วยการฝึกการตีตะโพนขั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา พบว่าผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า หลังการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น เพราะการสอน ด้วยการบอกกล่าว สั่ง อธิบาย ชี้แจง หรือแสดงให้ดู การสอนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติต่าง ๆ โดย

ผู้สอนและผู้รับมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ (ทีศนา แชมมณี. 2559: 3) ทั้งนี้เนื่องจากการใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชานั้น ผู้วิจัยได้มีการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติตามรูปแบบจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา สอดคล้องกับสรวาภูมิ สีหาโครต (2557 : 29-30) องค์ประกอบในการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการ เรียนการสอนในแขนงใดๆ ต้องมีองค์ประกอบในการเรียนการสอน ซึ่งมีนักการศึกษาได้ แสดง ทรรศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบในการเรียนการสอนไว้ คือ อลิชเบธ สไตเนอร์ (Steiner, 1988) มี ดังนี้ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหาสาระ/หลักสูตร และกระบวนการถ่ายทอด/บริบท ในการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้ ต้อง ดำเนิน ควบคู่กันไปตลอด ดังนั้น องค์ประกอบของการศึกษาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันจึงสามารถ เรียงลำดับได้ ดังนี้ 1. ผู้สอน (Teacher) เป็นผู้แนะนำความรู้หรือแนวทางการเรียนรู้ให้กับบุคคล อื่นมีหน้าที่ใน การถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขาดไม่ได้ในการ เรียนการสอน ดังนั้น ผู้สอนหรือครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ใน ด้านการสอนของตนเอง 2. ผู้เรียน (Student) เป็นผู้รับการแนะนำความรู้หรือแนวทางในการ เรียนรู้จากผู้สอน ซึ่ง เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเหมือนกับผู้สอน และทั้งผู้เรียนผู้สอนต้องให้ ความร่วมมือกันจึงจะ ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน 3. เนื้อหาสาระ/หลักสูตร (Content) เป็นองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเป็น กระบวนการหรือโครงสร้างของการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียน เป็นแนวทางเกี่ยวกับแผนการสอน หรือ เนื้อหาวิชา ผู้สอนจะเป็นผู้จัดเนื้อหาสาระวิชาที่จะ สอนให้มีความสัมพันธ์กัน และยังหมายรวมถึงการ ประเมินผลการเรียนการสอนด้วย และผู้สอนก็ ต้องสอนให้มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับสภาพของ ผู้เรียนรวมถึงอายุช่วงชั้นด้วย 4. บริบท (Context) เป็นการจัดสภาพการณ์ในการเรียนรู้ (Position of learning) เพื่อให้ ผู้เรียนมีการรับรู้ที่ดี และเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนนั้นๆ ได้อย่างเข้าใจ รวมถึงหลักการสอนดนตรีที่อธิบายไว้ว่า การ สอนดนตรีที่ดีนั้นจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเสียงดนตรี รวมถึงควรมีส่วนร่วม ในกิจกรรมดนตรีทุกประเภทเพื่อความหลากหลายของประสบการณ์ และจะต้องสอดคล้องกับช่วง วัยของผู้เรียนด้วย (ณรุทธ์ สุทนต์. 2544: 97) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่าง เป็นขั้นตอน รวมถึงมีการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ นอกจากนี้ในการประเมินความสามารถของผู้เรียนหลังได้บริหารจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ยังเป็นการประเมินตามสภาพจริง เนื่องจากการประเมิน ที่มุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนเป็นสำคัญดังที่ อุทัย ศาสตร์ (2553: 22-23) ได้อธิบาย

ไว้ว่า ได้อธิบายโดยสรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริง คือกระบวนการที่ประเมินจากความสามารถของผู้เรียน ประเมินจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียง โดยบูรณาการความรู้และทักษะเข้าด้วยกัน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความเข้าใจ และทักษะการคิดรวบ มีวิธีการประเมินตามสภาพจริง มุ่งเน้นไปที่พัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแสดงออกเกี่ยวกับความเข้าใจและทักษะการคิดที่ซับซ้อนผ่านทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และผู้นำความเป็นไทย รวมถึงสืบสานสร้างสรรค์ด้านนาฏดุริยางคศิลป์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีของสไตเนอร์ ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบ การศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา วิทยานิพนธ์ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา/หลักสูตร และการบวนการถ่ายทอด/บริบทในการเรียนรู้ โดยองค์ประกอบทั้งหมดนี้เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ไม่สามารถแยกจากกันได้ และดำเนินควบคู่กันไปตลอด โดยอธิบายไว้ว่า ผู้สอน จะเป็นผู้ที่แนะนำความรู้ให้แก่ผู้เรียน ควรมีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในเรื่องที่สอน ส่วนผู้เรียนปฏิบัติตามความรู้ที่ได้รับการแนะนำ เนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องกับความรู้และความสามารถของผู้เรียน และบริบทที่ครอบคลุมอำนวยความสะดวกในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ (Steiner, 1988) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ซึ่งท่านเป็นบุคคลที่เกิดในบ้านดนตรีไทยที่มีชื่อเสียง อีกทั้งยังเป็นที่ยอมรับของวงดนตรีไทยอย่างกว้างขวาง ในด้านการตีตะโพน ท่านยังอุทิศตนอย่างเต็มที่ในการสั่งสอนลูกศิษย์ ให้มีความรู้ และทักษะความเชี่ยวชาญและชำนาญในการสอนเครื่องหนังโดยเฉพาะตะโพน สร้างองค์ความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ มีเนื้อหาหลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ที่ชัดเจน มีเนื้อหากระบวนการในการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชาที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบในการเรียนการสอนของอลิซเบธ สไตเนอร์

ทั้งนี้จากผลการศึกษาคำอธิบายรูปแบบจัดการเรียนการสอนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้รูปแบบจัดการเรียน

การสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา นั้น ตรงตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวสันต์ชาย มงคลชาติ (2556) ซึ่งศึกษาการสร้างคู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกชั้นพื้นฐานตามแนวทางกระบวนการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ซึ่งเน้นการสร้างพื้นฐานที่ดีและถูกต้องให้แก่ผู้เรียน รวมถึงผู้สอนเองก็เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการสอนแบบบรรยายและการสาธิต ซึ่งทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการฝึกฝนทักษะการตีกลองแขกสูงขึ้นจากคู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกชั้นพื้นฐานตามแนวทางการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ไม่เพียงเท่านั้นผลการวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังสอดคล้องกับการศึกษาของนิพนธ์ กล้ากลมจิตร (2556) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในโรงเรียนและบ้านดนตรีไทย พบว่าขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย เริ่มต้นจากการที่ผู้เรียนทำความเข้าใจในเนื้อหา การรับทราบความรู้พื้นฐานของดนตรีไทย การเลือกเครื่องดนตรีที่ตนสนใจ การรับฟังการสาธิตและการบรรยายจากผู้สอน รวมถึงการประเมินผลทั้งจากการสะท้อนของนักเรียนเองและการประเมินจากผู้สอน ซึ่งการถ่ายทอดดังกล่าวทำให้ระดับการถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีไทยในโรงเรียนและบ้านดนตรีไทยอยู่ในระดับดีมาก

การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง นักเรียนที่ได้รับการฝึกการตีตะโพนชั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา มีผลการประเมินความพึงพอใจโดยภาพรวมพบว่าโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน หลังเรียนด้วยการฝึกการตีตะโพนชั้นพื้นฐานโดยใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รายวิชาปีพาทย์ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งความพึงพอใจนั้นสอดคล้อง บัญจพร แสนจันทร์ (2558 : 58) ที่กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนได้สัมผัส เรียนรู้แล้ว แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมเชิงบวก หรือลบ เช่น พพอใจ ไม่พอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับ ญรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2544: 204) กล่าวว่า เจตคติ คือ รสนิยม ความชอบ ความมีสุนทรีย์ และความซาบซึ้ง เป็นเรื่องเกิดขึ้นภายในจิตใจ อารมณ์ ซึ่งผู้เรียนอาจแสดงให้เห็นเป็นพฤติกรรมอย่างเด่นชัดหรือไม่แสดงออกเป็นพฤติกรรมก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ซึ่งนักเรียนมีความพึงพอใจ

ต่อเนื้อหาบทเรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับที่มากที่สุด มีเนื้อหาเกี่ยวกับเวลาที่ใช้สอนมีความเหมาะสม หน้าทับในการฝึกหัดมีความง่ายเหมาะสม สอดคล้องกับคุณวุฒิสุทธิจิตต์ (2535 : 153) กล่าวว่า หน้าทับที่ใช้ในการติกลงโดยทั่วไปรวมถึงกลองแขกคือ หน้าทับปรบไก่ หน้าทับสองไม้ และหน้าทับพิเศษ ซึ่งหน้าทับแต่ละประเภทก็จะมีข้อกำหนดในการบรรเลง ซึ่งในรูปแบบทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชาได้รวบรวมไว้ในการฝึกทักษะ มีกิจกรรมการเรียนเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน เข้าใจง่าย การเรียนรู้ตามแบบฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐานนี้ ทำให้นักเรียนมีทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐานได้ง่ายขึ้น สื่อการสอน แบบฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐานดีขึ้น มีเกณฑ์การวัดและการประเมินมีความเหมาะสม กิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สื่อการสอนมีความหลากหลาย และแบบฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐาน ช่วยให้การตีตะโพนชั้นพื้นฐานดีขึ้น สอดคล้องกับชัยณรงค์ สุขถนอม (2563) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการเรียนด้วยบทเรียนมัลติมีเดีย สำเร็จรูป กับการเรียนแบบปกติเรื่องประเภทวงดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมกะสันพิทยาศึกษา พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนมัลติมีเดียสำเร็จรูป วิชาดนตรีไทย เรื่อง ประเภทวงดนตรีไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นได้ว่า นักเรียน รายวิชาปีที่พาทย์ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง มีความสุขและพึงพอใจ ในการฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ระดับมากที่สุด จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐานสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์และการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรแจ้งรายละเอียดในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ทำให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติทักษะในแต่ละครั้ง
2. ในระหว่างที่ปฏิบัติกิจกรรมครูต้องช่วยเหลือ ดูแลนักเรียน เมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านร่างกาย และกำลังใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

3. หากมีการนำรูปแบบการสอนตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ไปใช้ โดยปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระในการใช้ได้อย่างเหมาะสมสามารถทำได้ แต่ยังคงลำดับขั้นตอนของรูปแบบ เพื่อให้ประสิทธิภาพตามรูปแบบแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ความรู้ กระบวนการถ่ายทอดวิชาการและทักษะทางด้านดนตรีไทย ของผู้เชี่ยวชาญในดนตรีไทยที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน
2. พัฒนารูปแบบการสอนของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา และเผยแพร่ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย ด้านดนตรีไทยและผลักดันให้มีการวิจัยประเภทนี้อย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (2545). *ดุริยางคศาสตร์ไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จิตติกานต์ จินารักษ์. (2551). *กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูประสิทธิ์ ถาวร:*
กรณีศึกษาชุดเพลงพาทย์ระนาดเอก (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ชัยณรงค์ สุขถนอม. (2563). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการเรียนด้วยบทเรียน
มัลติมีเดียสำเร็จรูป กับการเรียนแบบปกติเรื่องประเภทวงดนตรีไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนมักกะสันพิทยา (ปริญญาโท).* มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จิตติกิต์ ศิริขานนท์. (2560). *สำนักดนตรีไทยบ้านปลื้มปรีชา*. (วิทยานิพนธ์). สถาบันบัณฑิต พัฒน
ศิลป์, กรุงเทพฯ.
- จิระพล น้อยนิตย์. (2559). *การเข้าหน้าทับ*. กรุงเทพฯ: บัวเงิน.
- ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์. (2528). *สารานุกรมเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2535). *สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพล สุทธิเกษม. (2561). *การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมวงแจ๊สและความพึงพอใจที่มีต่อ
การจัดการเรียน การสอนด้วยชุดการสอนการรวมวงแจ๊ส ของนักเรียนดนตรีในระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินท
รวโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- ทิตนา แหมมณี. (2550). *การเขียนหนังสือคู่มือ: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แหมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ทิตนา แหมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 20)*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อัญโพธิ์. (2510). *เครื่องดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- นิพนธ์ กล้ากล่อมจิตร. (2556). *การศึกษาวิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยในโรงเรียนและบ้านดนตรีไทย*. (วิทยานิพนธ์). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประสาธต เนื่องเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัจจุพร แสนจันทร์. (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมีที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. (ปริญญาานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พรอณี ลีกิจวัฒน์. (2556). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ภมรศักดิ์ เกื้อหนองขุน. (2556). *การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงซอของครูฉลุวย* จิยะจันทร์. (วิทยานิพนธ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มนตรี ตราโมท. (2540). *ดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: พิชณศพรินท์ติ้งเซ็นเตอร์. มนัส ขาวปลื้ม. (2541). *แม่ไม้เพลงกลอง*. กรุงเทพฯ: พิชณศพรินท์ติ้งเซ็นเตอร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคประวัตินักดนตรีและนักร้อง* กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วสันต์ชาย มงคลชาติ. (2561). *การสร้างคู่มือการสอนทักษะการตีกลองแขกขั้นพื้นฐานตามแนวทางการกระบวนการถ่ายทอดของผู้ช่วยศาสตราจารย์สหวัดมันน์ ปลื้มปรีชา*. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562). *หลักสูตรนาฏดุริยางคศิลป์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2562. นครปฐม: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์*.
- สรวุฒิ สีหาโคตร. (2557). *กระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงแคนลายแม่บทของครูสมบัติ สิมหาล้า*. (วิทยานิพนธ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สหวัดมันน์ ปลื้มปรีชา. (2560). *เครื่องหนัง: หน้าทับที่ใช้กับเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: มีน เซอร์วิซ ทรัพย์พลาย.
- สุพัตรา สุโพธิ์พัฒน์. (2562). *การศึกษาทักษะนาฏศิลป์ไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำ นพรัตน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติของเด วิสร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD*. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย

- อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
สุรางค์ โค้วตระกูล. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย ศาสตรา. (2553). การศึกษากระบวนการถ่ายทอดการบรรเลงระนาดเอกของครูประสิทธิ์ ถาวร ศิลปินแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. , กรุงเทพฯ.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2522). *ทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทย ภาค 1 ว่าด้วยหลักและทฤษฎีดนตรีไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พัฒนศิลป์การดนตรีและละคร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินต่างๆ

แนวทางการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน
ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

ปฐมบท

รองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา ได้กำหนดเนื้อหาสาระของการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ไว้ว่า ในการเรียนเครื่องหนังจะเป็นเรื่องของทักษะที่เน้นการปฏิบัติ ผู้เรียนต้องรู้และเข้าใจในเรื่องทฤษฎีของคนตรีไทย

ดังนั้นการฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐานผู้เรียนจะต้องเรียนในเรื่องของทฤษฎี ทั้งเรื่องประวัติที่มาของตะโพน หรือองค์ประกอบต่างๆ ควบคู่ไปพร้อมๆ กันกับการฝึกปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญ

แนวคิดในการถ่ายทอดการตีตะโพน

รองศาสตราจารย์สหวัดมน์ ปลื้มปรีชา ให้ความสำคัญกับพื้นฐานที่ถูกต้องตามหลักวิธีการฝึกหัดคนตรีไทย โดยให้แนวคิดในการถ่ายทอดการตีตะโพนไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) **การสร้างทักษะพื้นฐานคนตรีไทย** ผู้ที่จะเรียนเครื่องหนังนั้นจะต้องมีพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนอง เช่น ระนาดเอกหรือฆ้องวงใหญ่มาก่อนอย่างน้อย 1 ปี เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการบรรเลงและเข้าใจโครงสร้างของทำนองเพลงรวมถึงจังหวะหน้าทับ หลังจากผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนองแล้วจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจจังหวะหน้าทับได้อย่างรวดเร็ว

2) การสร้างความคุ้นเคย แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

2.1) **การสร้างความคุ้นเคยกับครูผู้สอน** ในการเรียนการสอนนั้นผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันโดยการสร้างความคุ้นเคยจากการพูดคุยเกี่ยวเรื่องทั่วไป พร้อมศึกษานิสัยใจคอ เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีความสุขบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นการที่ลูกศิษย์เข้ามาสร้างความคุ้นเคยกับครูก็เปรียบเสมือนลูกเข้ามาหาพ่อ

2.2) **การสร้างความคุ้นเคยกับเครื่องดนตรี** เป็นการฝึกหัดและทบทวน เพื่อให้ผู้บรรเลงเกิดความคุ้นเคยในระบบเสียง ระบบมือ ของการตีตะโพนและกลองทัด ซึ่งจะทำให้เกิดประสบการณ์

3) **การสร้างทักษะและความชำนาญ** เป็นการฝึกหัดซ้ำไปซ้ำมาจนเกิดประสบการณ์ และกลายเป็นทักษะหรือที่นักดนตรีไทย เรียกว่า “การไต่” จนในที่สุดจะเกิดเป็นความชำนาญ

4) **การพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ** เมื่อฝึกหัดจนชำนาญแล้วครูเห็นว่าสามารถพัฒนาไปสู่ความเชี่ยวชาญและความเป็นเลิศได้ ครูจึงถ่ายทอดหน้าทับในขั้นที่สูงขึ้นพร้อมทั้ง

สอดแทรกเทคนิคและกลเม็ดในการตีตะโพนและกลองทัดที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เท่าที่ผู้เรียนจะสามารถรับการถ่ายทอดได้

องค์ประกอบในการถ่ายทอดการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ผู้วิจัยพบว่า องค์ประกอบในการถ่ายทอดการตีตะโพนของรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ ครู ผู้เรียน และเครื่องดนตรี ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบดังต่อไปนี้

5.2.1 ครู

ครูผู้สอนต้องรู้จักวางตัวให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีและตั้งใจสอน ที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งก็คือ ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจังหวะหน้าทับของเครื่องหนึ่งแต่ละประเภทอย่างแตกฉาน และจะต้องตักผลึกในเรื่องของการถ่ายทอดสู่ผู้เรียน อีกทั้งยังต้องสามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการถ่ายทอดได้ ซึ่งในการถ่ายทอดนั้นถ้าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถอยู่แล้ว ครูผู้สอนก็สามารถข้ามขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนไปได้เลย เพราะถ้ายังสอน ในสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้วก็จะทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความเบื่อหน่ายและไม่อยากเรียนในเวลาต่อมา ดังนั้นในเรื่องของการถ่ายทอดนั้น ครูผู้สอนจะต้องนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนได้สั่งสมมาหรือที่เรียกว่า “ตักผลึก” มาปรับใช้ในการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

5.2.2 ผู้เรียน

“คนเรียนเครื่องหนึ่งไม่ใช่คนใจ” เป็นแนวคิดที่รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา ได้กล่าวไว้อยู่เสมอและนำมาเป็นหลักในการถ่ายทอดการตีตะโพน ดังนั้นผู้เรียนที่ได้รับการถ่ายทอดการตีตะโพนและ ทุกคนล้วนแต่มีพื้นฐานในการบรรเลงเครื่องดำเนินทำนอง เช่น ระนาดเอกหรือฆ้องวงใหญ่มาก่อนอย่างน้อย 1 ปี จะสังเกตผู้เรียนจากลักษณะบุคลิก คือ ไม่เซื่องซึม ไม่อยู่นิ่ง มีไหวพริบปฏิภาณ มีความเฉลียวฉลาดในการต่อเพลง มีจังหวะดี และที่สำคัญก็คือต้องมีใจรัก ในการตีเครื่องหนึ่ง ซึ่งผู้ที่เรียนเครื่องหนึ่งนั้นจะต้องต่อทั้งหน้าทับและเพลงไปในตัว ซึ่งรองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา จะเป็นผู้ต่อทั้งเพลงและหน้าทับควบคู่กันไป ดังนั้นผู้ที่เรียนดนตรีไทยประเภทเครื่องหนึ่งจะต้องมีลักษณะที่พิเศษกว่าเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น ๆ

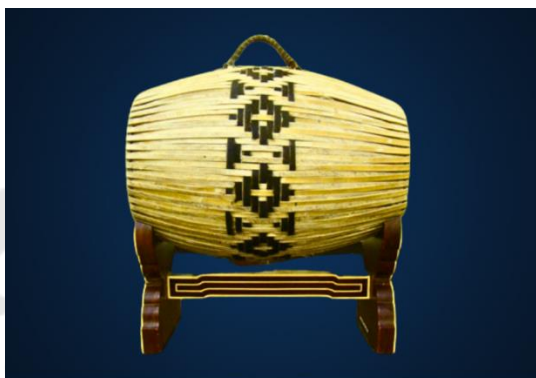
5.2.3 เครื่องดนตรี

การสำรวจเครื่องดนตรีเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการบรรเลงทุกครั้งเป็นสิ่งที่คุณบรรเลงจะต้องให้ความสำคัญ ดังนั้นผู้บรรเลงจะต้องรู้จักส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครื่องดนตรีเป็นอย่างดี การตีตะโพนและกลองทัดก็เช่นเดียวกัน ผู้บรรเลงจะต้องเตรียมตะโพนและกลองทัด

ให้อยู่ในสภาพที่พร้อม โดยตรวจดูหน้าตะโพนและกลองที่ดูว่ามีความตึงหย่อนและใช้ข้าวสุกมาติดที่หน้าตะโพนเพื่อถ่วงเสียงให้ได้เสียงตามที่ต้องการ ดังนั้นในการตีตะโพนผู้บรรเลงจะต้องสำรวจตะโพน และข้าวสุกให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ในการบรรเลง

เนื้อหาที่ 1

ส่วนประกอบของตะโพน

ภาพที่ 1 ตะโพน

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคธิน

วัสดุสำคัญที่ใช้ทำตะโพนไทยมี 2 อย่าง คือ ไม้ใช้ทำตัวตะโพนและเท้าตะโพน ซึ่งตัวตะโพนเรียกว่า “หุ่น” วัสดุอีกอย่างหนึ่งคือ หนังวัวหรือหนังควาย ใช้ทำหน้าตะโพน ไล่ละมานหนังเรียด และรัดอก ซึ่งมีลักษณะและส่วนประกอบ ดังนี้

1) **หุ่นตะโพน** ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้มะม่วงป่า ไม้สะเดา ไม้พยุง ไม้ชิงชัน มีความยาวประมาณ 48 เซนติเมตร ทำให้กลมตรงกลางป่อง ด้านหัวท้ายเล็กกว่า ตรงกลางโดยทำให้ด้านหนึ่งเล็กกว่าอีกด้านหนึ่ง ด้านเล็กมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 22 เซนติเมตร ด้านใหญ่ประมาณ 25 เซนติเมตร ด้านหัวท้ายเจาะทะลุถึงกันให้เหลือความหนาประมาณ 2-3 เซนติเมตร

ภาพที่ 2 รุ่นตะโพน
ที่มา: นายสนั่น บัวคลีตระกูล

2) หน้าตะโพน รุ่นตะโพนมีหนังลูกวัวปิดด้านหัวท้ายแล้วเรียกว่า หน้าตะโพน หน้าเล็กเรียกว่า “หน้ามัด” หน้าใหญ่เรียกว่า “หน้าเท่ง” ตรงกลางหน้าตะโพนทั้ง 2 หน้า มีรักทาไว้เพื่อรักษาหน้ากลอง โดยเฉพาะ “หน้าเท่ง” ใช้เป็นที่ติดข้าวสุกผสมขี้เถ้าเพื่อถ่วงเสียงให้ได้ตามต้องการ นอกจากนี้การทำรักที่หน้าตะโพนยังเป็นเครื่องหมายแสดงศูนย์กลางของหน้าตะโพนอีกด้วย

ภาพที่ 3 หน้าตะโพนหน้าเล็ก (หน้ามัด)
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาควิชา

ภาพที่ 4 หน้าตะโพนหน้าใหญ่ (หน้าเท่ง)

ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคอุสิน

3) ไส้ละมาน ที่ขอบหนังหน้าตะโพนทั้ง 2 หน้าถักด้วยหนังเส้นเล็กๆ เรียกว่า “ไส้ละมาน”

ภาพที่ 5 ไส้ละมานก่อนร้อยหนังเรียด

ที่มา: นายสนั่น บัวคลีตระกูล

ภาพที่ 6 ไม้ละมานเมื่อร้อยหนังสือเรียบร้อยแล้ว
ที่มา: รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

4) หนังสือ หนึ่งหน้าตะโพนทั้ง 2 หน้า เร่งความตึงโดยใช้ “หนังสือ” ร้อยไม้ละมานของหนังสือทั้ง 2 หน้าโดยรอบแล้วดึงให้ตึงตามความต้องการ หนังสือทำด้วยหนังวัวหรือหนังควายแห้งอัดเรียบ นำมาพรมน้ำให้ชุ่มพอสมควร ใช้ดินสอวาดเป็นวงติดต่อกัน โดยเริ่มจากด้านนอกเข้าหาด้านในกว้างประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วใช้มีดกรีดตามรอยดินสอก็จะได้หนังสือเป็นเส้นยาว ตะโพนไทย 1 ลูก ใช้หนังสือยาวประมาณ 50 เซนติเมตร

ภาพที่ 7 หนังสือก่อนร้อยกับไม้ละมาน
ที่มา: นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคอุสิน

ภาพที่ 8 หนังสืดเมือร้อยกับไส้ละมานและซิงกับหน้ากลงเรือบร้อยแล้ว
ที่มา: นายดิสว้ฒน์ ภาคฐิน

- 5) รัดอก ตรงกลางตัวตะโพนมีหนังสืดซิงเป็นลวดลายรอบตัวตะโพนเรื่อกว่า "รัดอก"

ภาพที่ 9 หนังสืดใช้สำหรับทำรัดอกตะโพน
ที่มา: นายดิสว้ฒน์ ภาคฐิน

ภาพที่ 10 รัดอกตะโพน
ที่มา: นายดิศวัฒน์ ภาคฐิน

6) หูตะโพน ด้านบนของหุ่นตะโพนทำเป็นที่สำหรับจับหิ้วโดยใช้หนังพันทำเป็น “หูตะโพน” สำหรับยกเคลื่อนย้าย หูตะโพนนี้ร้อยไว้กับห่วงเหล็ก 2 ข้างระหว่างรัดอก

ภาพที่ 11 หูตะโพน
ที่มา: นายดิศวัฒน์ ภาคฐิน

7) เท้าตะโพน ด้านล่างของหุ่นตะโพนมีไม้ประดิษฐ์ทำจากไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้มะม่วงป่า ไม้สะเดา ไม้พยุง ไม้ชิงชันให้เข้ากับรูปของหุ่นตะโพน เพื่อรองรับด้านหัวและด้านท้าย เรียกว่า “เท้าตะโพน” ใต้หุ่นตะโพน (ตรงข้ามกับหูตะโพน) มีห่วงข้างละห่วงสำหรับผูกหนังติดกับห่วงที่เท้าตะโพนทั้ง 2 ข้างเพื่อให้หุ่นตะโพนยึดแน่นกับเท้าตะโพน

ภาพที่ 12 แท้ตะโพน
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

8) **ข้าวสุก** การเตรียมตะโพนให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานนั้นต้องตรวจดูหน้าตะโพน ว่ามีความตึงหย่อนมากน้อยเพียงใด จึงใช้ข้าวสุกมาติดที่หน้าตะโพนและหน้าด้านล่างของกลองทัด เพื่อถ่วงเสียงให้ได้เสียงตามที่ต้องการ ดังนั้นในการตีตะโพนและกลองทัด ผู้บรรเลงจะต้องสำรวจ ตะโพน กลองทัด และข้าวสุกให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ต่อการบรรเลง ส่วนวิธีที่จะติดในหน้า ตะโพนนั้น ให้ติดที่ละน้อย แปะบาง ๆ ให้เต็มวงดำ และเพิ่มให้มากขึ้นที่ละน้อยแล้วตีทดลองฟังดู ให้ได้เสียงแห่งโดยชัดเจนจึงจะเป็นเสียงที่ถูกต้อง ตามหลักของเสียงตะโพน “ข้าวสุก” เป็นวัสดุที่ใช้สำหรับถ่วงเสียงตะโพนและกลองทัดที่ครูดนตรีโบราณได้คิดขึ้นมาเพื่อติดที่หน้าตะโพนและ กลองทัดให้ได้เสียงที่ต้องการ โดยวิธีการผสมข้าวสุกนั้นให้นำข้าวสุกที่ไม่ใช่ข้าวหอมมะลิมาบดให้ ละเอียด ผสมกับขี้เถ้าที่ได้จากกะโหลกมะพร้าวหรือทางมะพร้าวที่ร่อนจนกลายเป็นผงแป้ง นวด ผสมกันให้เหนียวพอดี ซึ่งจะสังเกตจากการที่ข้าวจะไม่ติดมือมากจนเกินไป ก็จะได้ข้าวสุกที่ใช้ติด ถ่วงเสียงตะโพนและกลองทัดตามต้องการ

ภาพที่ 13 ข้าวสุก
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

ต่อมาได้มีการใช้ “กล้วยตาก” ซึ่งสามารถหาซื้อได้ง่าย มีขายอยู่ทั่วไปตามท้องตลาด และมีวิธีการทำที่ง่ายกว่าข้าวสุก โดยนำกล้วยตากหรือกล้วยอบน้ำผึ้งมาบดหรือตำ ให้ละเอียด ซึ่งกล้วยตากที่ใช้จะต้องเป็นกล้วยตากที่ไม่มีน้ำเชื่อม หรือถ้ามีน้ำเชื่อมอยู่ก็ให้เช็ดออก เพราะน้ำเชื่อมนั้นจะทำให้กล้วยตากที่บดหรือตำแล้วแฉะ และจะทำให้เหนียวเหนอะหนะ

ภาพที่ 14 กล้วยตาก
ที่มา: นายดิวัฒน์ ภาคฐิน

ในปัจจุบันได้มีการประยุกต์ใช้ “กาวยูฐู” (UHO patafix) ซึ่งเป็นกาววิทยาศาสตร์ที่มีขายทั่วไปตามร้านวัสดุอุปกรณ์หรือร้านเครื่องเขียน มาใช้ติดที่หน้ากล่องเพื่อถ่วงเสียงให้ได้ตามที่ต้องการ แต่เดิมกาวยูฐูเป็นกาวที่ไว้สำหรับติดกระดาษหรือวัสดุชิ้นเล็ก ๆ กับวัสดุอื่น ๆ เช่น ไม้ กระดาษ เหล็ก พลาสติก ฯลฯ เนื่องจากคุณสมบัติของกาวยูฐูที่มีความเหนียวและความยืดหยุ่นสูง ดูแลรักษาง่าย ไม่มีเสียหรือบูด นักดนตรีรุ่นใหม่จึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการ ถ่วงเสียงของ ตะโพนและกลองทัด ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบัน

ภาพที่ 15 กาวยู่

ที่มา: นายดิวัฒน์ ภาคฐิน

แม้ว่าการถ่วงเสียงของตะโพนและกลองทัดจะมีวิวัฒนาการสักเพียงใด แต่สิ่งที่ใช้ติดหน้าตะโพนและกลองทัดก็ยังถูกเรียกว่า “ข้าวสุก” อยู่ ซึ่งเป็นการให้เกียรติครูโบราณที่ได้คิดวิธีถ่วงเสียงตะโพนและกลองทัดโดยใช้ข้าวสุก อีกทั้งข้าวสุกที่ติดหน้าตะโพนและกลองทัดนั้นยังให้เสียงที่ใส ดังกังวาน และคมชัดกว่าอุปกรณ์ถ่วงเสียงชนิดอื่น ๆ ดังนั้นในการถ่ายทอดตะโพนและกลองทัดจึงจำเป็นต้องสอนวิธีการบดข้าวสุกไว้สำหรับถ่วงเสียงอีกด้วย

เนื้อหาที่ 2

เสียงของตะโพน

ทำนองตีตะโพน บุคลิกทำนองของการตีตะโพนนั้นผู้ตีจะต้อง นั่งตัวตรง ชัดสมาธิ ให้น้ำอกห่างจากตะโพนประมาณ 1 คืบกว่าเล็กน้อย มือทั้งสองข้างวางขนานกับหน้าตะโพน นิ้วมือเรียงชิดติดกัน เขยียดตรง มือซ้ายอยู่ทางหน้ามัด (หน้าเล็ก) มือขวาอยู่ทางหน้าเท่ง (หน้าใหญ่) หรือหน้าเท่ง ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 16 ทำนั้งตีตะโพน
ที่มา: ดิษวัฒน์ ภาคฐิน

การวางมือตีตะโพน ก่อนที่จะเรียนรู้เสียงต่าง ๆ ของตะโพนไทยนั้นผู้เรียนจะต้องเตรียมตะโพนให้อยู่ในสภาพที่พร้อม โดยตรวจดูหน้าตะโพนมีความตึงหย่อนและถ่วงหน้าตะโพนให้ได้เสียงตามต้องการ การเตรียมตะโพนอาจจะเป็นการยากสำหรับผู้เริ่มฝึกหัดโดยไม่ทราบว่าหน้าตะโพนมีความตึงหย่อนเพียงใดและต้องใช้ข้าวสุกถ่วงหน้าตะโพนในปริมาณมากน้อยเพียงใด จำเป็นที่ผู้เรียนต้องถามครูอาจารย์และผู้รู้ โดยดูจากของจริงและฟังเสียงจากตะโพนที่ถ่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว ซึ่งในการนำข้าวสุกมาติดที่หน้าตะโพนเพื่อถ่วงเสียงนั้น ให้ปั้นข้าวสุกเป็นทรงกลม ลูกกระสุนเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 – 3.5 เซนติเมตร เสียงของตะโพนสามารถทำได้หลาย ๆ เสียง ด้วยวิธีการตี การบังคับมือและนิ้วในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การตีหน้ามัด การตีตะโพนหน้ามัด มีทั้งหมด 3 เสียง ได้แก่ เสียงตึง เสียงต๊อบ และเสียงตีต ดังจะได้อธิบายวิธีการตีแต่ละเสียงดังต่อไปนี้

เสียง “ตึง” เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้มือซ้ายตีลงบนหน้ามัดด้วยน้ำหนักพอประมาณโดยให้ลักษณะของมือ นิ้ว และตำแหน่งที่สัมผัสหน้าตะโพนเป็นไปดังที่กล่าวแล้วข้างต้น เมื่อนิ้วทั้ง 4 สัมผัสหน้าตะโพนแล้วให้เปิดนิ้วทั้งหมดออกทันทีจะได้เสียงก้องกังวานเป็นเสียง “ตึง” เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ต”

ภาพที่ 17 เสียงตึง

ที่มา: นายดิศววัฒน์ ภาคอุสิน

เสียง “ต๊อบ” เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้มือซ้ายตีหน้ามัดเช่นเดียวกับการตีเสียงตึง แต่เมื่อตีแล้วให้กดนิ้วทั้ง 4 แนบกับหน้าตะโพนเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวานจะได้เสียงสั้น ๆ เป็นเสียง “ต๊อบ” เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ต”

ภาพที่ 18 เสียงต๊ับ
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “ต๊ิต” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีกระทำเช่นเดียวกับเสียงตึงและเสียงต๊ับ แต่ต่างกันที่เสียง ต๊ิต นั้นสั้นกว่าเสียง ตึง แต่ยาวกว่าเสียง ต๊ับ การกระทำเสียงนี้คือ เมื่อตีลงบนหน้าตะโพนแล้วให้เปิดนิ้วทั้ง 4 ออกแล้วตีกดในลักษณะประคบมือกับหน้าตะโพนทันที เพื่อเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวานมาก เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ต”

ภาพที่ 19 เสียงต๊ิต
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

การตีหน้าเท่ง การตีตะโพนหน้าเท่ง มีทั้งหมด 4 เสียง ได้แก่ เสียงเท่ง เสียงเถะ เสียงป๊ะ และเสียงเถิด ดังจะได้กล่าววิธีการตีแต่ละเสียงดังต่อไปนี้

เสียง “เท่ง” เป็นเสียงที่เกิดจากการใช้มือขวาตีลงบนหน้าเท่งโดยให้ลักษณะของมือและนิ้วรวมทั้งตำแหน่งที่มีมือกระทบหน้าตะโพนเป็นไปตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นโดยที่ตีแล้วเปิดออกทันที เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ท”

ภาพที่ 20 เสียงเท่ง
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “เถะ” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีเช่นเดียวกับเสียงเท่ง แต่เมื่อฝ่ามือกระทบหน้าตะโพนแล้วให้กดมือประคบน้ำตะโพนไว้ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ถ”

ภาพที่ 21 เสียงเถะ
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “ปะ” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยให้อุ้งมือกระทบหน้าตะโพนก่อนนิ้วมือ แล้วทั้งฝ่ามือและหน้ามือแนบกับหน้าตะโพน เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ป”

ภาพที่ 22 เสียงปะ
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “เถิด” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีกระทำเช่นเดียวกับเสียงเท่งและเสียงเถะ ต่างกันที่เสียงเถิดนั้นสั้นกว่าเสียง เท่ง แต่ยาวกว่าเสียง เถะ การกระทำเสียงนี้ คือ เมื่อตีลงบนหน้าตะโพนแล้วให้เปิดนิ้วทั้ง 4 ออกแล้วตีกดในลักษณะประคบมือกับหน้าตะโพนทันที เพื่อเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวานมาก เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ถ”

ภาพที่ 23 เสียงเถิด
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

การตีพร้อมกัน 2 หน้า การตีพร้อมกันทั้ง 2 หน้า นั้นโดยปกติก็จะมีเสียง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การตีแบบเสียงทั่วไป และการตีแบบเสียงพิเศษ

การตีแบบเสียงทั่วไป การตีตะโพนแบบเสียงทั่วไป มีทั้งหมด 3 เสียง ได้แก่ เสียงพลึง เสียงเพลิง เสียงเพลิง และเสียงพลัด ดังจะได้กล่าววิธีการตีแต่ละเสียงดังต่อไปนี้

เสียง **“พลึง”** เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ติง** ด้วยน้ำหนักปกติ มือขวาตีหน้าเท่งทำเสียง **เท่ง** เบา ๆ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทย ใช้สัญลักษณ์ **“พู่”**

ภาพที่ 24 เสียงพลึง
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง **“เพลิง”** เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าเท่งทำเสียง **เท่ง** ด้วยน้ำหนักปกติ มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ติง** เบา ๆ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ **“พ”**

ภาพที่ 25 เสียงเพลิง
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาคฐิน

เสียง “เพลิด” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าท่งทำเสียง **ท่ง** ด้วยน้ำหนักมากกว่าปกติเล็กน้อย มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ตึง** ด้วยน้ำหนักปกติ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “พ”

ภาพที่ 26 เสียงเพลิด
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาควิน

เสียง “พลิด” หรือ “ผลิด” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าท่งทำเสียง **ท่ง** มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ตึง** ด้วยน้ำหนักปกติทั้ง 2 มือ เมื่อมือทั้งสองกระทบหน้าตะโพนแล้วให้ประคบบมือทั้ง 2 ข้าง เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “พ”

ภาพที่ 27 เสียงพลิดหรือผลิด
ที่มา: นายดิศวฒน์ ภาควิน

การตีแบบเสียงพิเศษ เป็นวางมือในการตีตะโพนให้ได้เสียงที่แตกต่างจากเสียงทั่วไป โดยการวางมือในเสียงแต่ละเสียงของการตีแบบเสียงพิเศษนั้นก็ขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของครูผู้สอนว่าจะคิดประดิษฐ์การวางมือเพื่อให้เกิดเสียงพิเศษได้มากน้อยเพียงใด สำหรับรองศาสตราจารย์สหวฒน์ ปลัมปรีชา ได้ถ่ายทอดการวางมือในการตีตะโพนแบบเสียงพิเศษไว้ 2 เสียง ได้แก่

เสียง “พลิน” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าท่งทำเสียง **ตะ** ด้วย
 น้ำหนักปกติ มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ดิง** ด้วยน้ำหนักปกติ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้
 สัญลักษณ์ “พิ”

ภาพที่ 28 เสียงพลิน
 ที่มา: นายดิศวรณ ภาควิน

เสียง “ปัง” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีหน้าท่งทำเสียง **ปะ** ด้วย
 น้ำหนักปกติ มือซ้ายตีหน้ามัดทำเสียง **ดิง** ด้วยน้ำหนักปกติ เมื่อเขียนเป็นโน้ตอักษรไทยใช้
 สัญลักษณ์ “ป”

ภาพที่ 29 เสียงปัง
 ที่มา: นายดิศวรณ ภาควิน

เนื้อหาที่ 3

วิธีฝึกทักษะการไล่มือและไล่เสียง

“การไล่” เป็นการฝึกหัดทบทวนซ้ำไปซ้ำมา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยในระบบเสียง และระบบมือของการตีตะโพนและกลองทัด โดยการไล่นั้นจะต้องทำเป็นประจำทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน วิธีการไล่นั้นมี 2 แบบ คือ การไล่มือ และการไล่เสียง

การฝึกไล่มือ การฝึกไล่มือ เป็นการฝึกที่เน้นในเรื่องของการสร้างสระและ พละกำลังของกล้ามเนื้อที่ใช้ในการตีตะโพนและกลองทัด ตั้งแต่ปลายนิ้วจนถึงหัวไหล่เป็นหลัก อีกทั้งยังเป็นการสร้างความพร้อมของมือก่อนการวางมือบนหน้าตะโพน สำหรับการฝึกไล่มือขั้น พื้นฐานนี้มีอยู่ 2 ขั้นตอน คือ การตีสลับมือและการตีแท็บซึ่งมีวิธีการปฏิบัติดังนี้

การตีสลับมือ เป็นการใช้ฝ่ามือหรือปลายนิ้ว ตีลงที่บนหลังตะโพน สลับกันซ้าย – ขวา ข้างละ 1 ครั้ง เป็นจังหวะจากช้าแล้วค่อย ๆ เร็วขึ้น ใช้เวลาในการฝึกอย่างน้อย 30 – 60 นาที ซึ่งเป็นการฝึกเพื่อให้เกิดพละกำลังของกล้ามเนื้อตั้งแต่ปลายนิ้วจนถึงหัวไหล่ อีกทั้งยังได้ฝึกการลงน้ำหนักของฝ่ามือทั้งสองข้างให้เท่ากันอีกด้วย

การตีแท็บ เป็นการใช้ฝ่ามือหรือปลายนิ้ว ตีลงที่บนหลังตะโพนสลับกัน ซ้าย – ขวา ข้างละ 2 ครั้ง เป็นจังหวะจากช้าแล้วค่อย ๆ เร็วขึ้น ใช้เวลาในการฝึกอย่างน้อย 30 – 60 นาที การตีแท็บเป็นการฝึกการใช้ข้อมือและปลายนิ้วมือให้เกิดความคล่องแคล่ว เพื่อให้เกิด ทักษะในการตีตะโพนและเครื่องหนังประเภทอื่น ๆ ในขั้นสูงที่เรียกว่า “การดีด” คือการวางมือโดยใช้ปลายนิ้วตีที่หน้ากลอง 2 – 3 ครั้งด้วยความเร็วสูง

ภาพที่ 30 แสดงไล่มือบนหลังตะโพน

ที่มา: นายดิวัฒน์ ภาคฐิน

การฝึกไล่เสียง การฝึกไล่เสียง เป็นการฝึกที่เน้นในเรื่องของการวางมือบนหน้าตะโพน เพื่อให้เกิดเสียงที่ถูกต้องและชัดเจน อีกทั้งยังเป็นการฝึกจังหวะไปในตัวด้วย โดยตีซ้ำไปซ้ำมา ด้วยจังหวะที่ช้า เมื่อเสียงเริ่มชัดเจนและคล่องแล้วจึงค่อย ๆ เพิ่มความเร็วขึ้น ซึ่งการฝึกไล่เสียง มีแบบฝึกดังต่อไปนี้

แบบฝึกที่ 1

- ตี - ตู	- ท - ถ	- ป - ปร	- ตี - ตู
-----------	---------	----------	-----------

แบบฝึกที่ 2

- ท ท ตี	- ป - ตู	- ป - ตู	- ป - ตี
----------	----------	----------	----------

แบบฝึกที่ 3

- ป ตี ตู	- ท ตี ตู
-----------	-----------

แบบฝึกที่ 4

- ป ตู พ	- ท ตู พ
----------	----------

แบบฝึกที่ 5

- - - ตุ	- พ - พ
----------	---------

แบบฝึกที่ 6

- - - ตุ	- พ - พ
----------	---------

แบบฝึกที่ 7

- - - ท	ต้ ท ตุ ตั
---------	------------

แบบฝึกที่ 8

- - - ท	ต้ ท ตุ พ
---------	-----------

แบบฝึกที่ 9

- - - ท	ต้ ท ตั ท	ต้ ท ตั ท	ต ต - ท	ต้ ท ตั ท	ต้ ท ตั ท	ต ต - -
---------	-----------	-----------	---------	-----------	-----------	---------

แบบฝึกที่ 10

- - - ท	ต้ ท ตุ ตั	- ท ตั ท	ตุ ตั - ท	ต้ ท ตุ ตั	- ท ตั ท	ตุ ตั - ท	ต้ ท ตุ ตั
- ป ตุ ตั	- ท ตุ ตั	- ป ตุ ตั	- ท ตุ ตั	- ท ตั ท	ตุ ตั - ท	ต้ ท ตุ ตั	----

แบบฝึกที่ 11

-- ท ถ	- ตุ - ตั	- ป - ตุ	- ป - ตั	-- พั พั	- ป ตั ท	-- พั พั	- ป ตั ท
--------	-----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

แบบฝึกที่ 12

ป ตุ --	ต้ ป - พั	--- พั	--- พั	ท ตุ --	ต้ ท - พั	--- พั	--- พั
---------	-----------	--------	--------	---------	-----------	--------	--------

แบบฝึกที่ 13

ป ตุ --	ต้ ป - พั	ท ตุ --	ต้ ท - พั
---------	-----------	---------	-----------

แบบฝึกที่ 14

- ป ท ท	- ท - ท	- ป ท ท	- ตั้ ท ท
---------	---------	---------	-----------

แบบฝึกที่ 15

- ป ตุ พั	- ท ตุ พุ	ป ป ตุ พั	ท ท ตุ พั
-----------	-----------	-----------	-----------

แบบฝึกที่ 16

- - ตั้ ตั้	- ท - ตั้	- ท - ตุ	- พั - ป
-------------	-----------	----------	----------

แบบฝึกที่ 17

- ตุ - พ	- ตั้ ตุ พ	- ตุ - พ	- ป ตุ พ
----------	------------	----------	----------

แบบฝึกที่ 18

ท ตุ พั ป	- พั - ป	ท ตั้ ตุ ป	- พั - ป
-----------	----------	------------	----------

แบบฝึกที่ 19

- ตุ ตั้ ป	ตั้ ท - -	- ตุ ตั้ ท	ตั้ ป ตุ -
------------	-----------	------------	------------

แบบฝึกที่ 20

----	ท ตั้ พั ป	- ป - ตุ	ป ตุ ตั้ ป
------	------------	----------	------------

แบบฝึกที่ 21

- - ท ถ	- ตุ - ตั้	- ป ตั้ ถ	ต ป - ตั้	- ป - พั	- ป ตั้ ท	- ป - พั	- ป ตั้ ท
---------	------------	-----------	-----------	----------	-----------	----------	-----------

แบบฝึกที่ใช้สำหรับในการไล่เสียงนั้น ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

เนื้อหาที่ 4

หน้าทับเบื้องต้นของการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน

เพลงสาธุการ เพลงสาธุการ เป็นการน้อมกายและจิตต่อพระรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยความเคารพ ลักษณะของการตีหน้าทับเพลงสาธุการจะใช้ตะโพนเพียงอย่างเดียว และตะโพนจะเป็นผู้ขึ้นเพลง ลีลาของการตีจังหวะหน้าทับจะเป็นไปอย่างสง่างามและสุขุม เสียงของตะโพนจะมีความถี่และห่างแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของทำนองเพลง เช่น ดิง - ตูบเพ็ริง หรือ ---- - - - - ตูบ เป็นต้น หรือในกระสวนจังหวะที่มีความถี่ของเสียงมากขึ้น เช่น - ดิง - ดิง - ตูบเพ็ริงเท่ง ตูบเพ็ริง - - เป็นต้น ซึ่งมีความแตกต่างจากการบรรเลงหน้าทับจังหวะแบบอื่น ๆ และยากต่อการจดจำ ซึ่งผู้ตีตะโพนจะต้องระมัดระวังในการบรรเลงเป็นอย่างมาก รองศาสตราจารย์สหัสวัฒน์ ปลื้มปรีชา จึงมีวิธีจดจำหน้าทับเพลงสาธุการอย่างง่ายโดยแบ่งหน้าทับออกเป็นประโยค แต่ละประโยคจะมีลักษณะกระสวนจังหวะหน้าทับที่แตกต่างกัน ทำให้แต่ละประโยคนั้นมีความยาวไม่เท่ากัน ซึ่งมีทั้งหมด 5 ประโยค ไม่นับรวมประโยคขึ้น หลังจากตีครบ 5 ประโยคแล้วจะนับ 1 เที้ยว ซึ่งต้องตีหน้าทับทั้งหมด 3 เที้ยวครึ่ง โดยครึ่งที่ยาวสุดท้ายจะเรียกว่า “เปิดโลก” ให้ตีหน้าทับในประโยคที่ 1 และต่อดูด้วยหน้าทับ 2 วรคสุดท้ายในประโยคที่ 5 ก็จะจบพร้อมกับทำนองเพลงพอดี ท่านได้ให้ข้อสังเกตคือ ในประโยคแต่ละประโยคนั้นหน้าทับตะโพนหมดที่เสียงอะไร ประโยคถัดไปก็จะขึ้นด้วยเสียงนั้น ซึ่งในการต่อหน้าทับเพลงสาธุการนั้นจะต่อทีละประโยค ส่วนฉิ่งนั้นให้ตีเสียง “ฉิ่ง” เพียงเสียงเดียวจนจบเพลง โดยตีฉิ่งในอัตราจังหวะ 2 ชั้น และชั้นเดียวตามลำดับ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตะโพนขึ้น

-- ตู ตู	-- ตู พ
----------	---------

ประโยคขึ้น (Intro)

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	--- ร	--- ม	--- ม	- ซ - ล	- รี่ - มี่	- รี่ - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ร
ตะโพน	----	----	----	----	-- ตู ตู	-- ตู พ	---- ถ	- ตู - ตู
กลอง	----	----	----	----	----	----	----	----
ทัด								

ประโยคที่ 1

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	--- ทุ	- ลุ - ร	รร - ม	ม ม - ฟ	- ล - ท	- ล - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร

ทำนอง	- ซ ซ ซ	- ล - ร	- ท - ด	ร ม - ซ	- ล ล ล	- ท - ซ	ซ ซ - ล	ล ล - ท
ตะโพน	----	----	----	--- ถ	----	--- ต	-- ต ต	-- ต พ
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ซ ล ท	- รี่ - มี่	- ซี่ - มี่	- รี่ - ท	- รี่ - มี่	- รี่ - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ
ตะโพน	----	--- ต	-- ต ต	-- ต พ	-- ต ต	-- ต ต	---	---
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

จบประโยคที่ 1

ประโยคที่ 2

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล	- ซ - ซ	ล ท - รี่	- มี่ - รี่	- ท - ล
ตะโพน	----	----	----	----	----	----	----	---
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ล - ร	- ร ม พ	- ล - พ	- พ ม ร	- ด ท ล	- ท - ร	- ท - ด	ร ม - ซ
ตะโพน	----	----	----	---	---	---	-- ต ถ	- ต - ต
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

จบประโยคที่ 2

ประโยคที่ 3

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ด ร ม	- ซ - ล	- ท - ล	- ซ - ม	- ม - ร	ร ร - ม	ม ม - ซ	ซ ซ - ล
ตะโพน	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--- ตั้ม
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ท้ด								

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ท - ล	- ซ - ม	- ด ร ม	- ซ - ล	--- ร	- ด ท ล	--- ท	-- ท ท
ตะโพน	-----	-----	-----	--- ตั้ม	-- ตั้ม	-- ตั้ม	--- ถ	--- ตั้ม
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ท้ด								

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ท - ล	ล ล - ท	ท ท - ร	ร ร - ม	- ร ม ฟ	- ล - ม	- ร - ฟ	ม ร - ท
ตะโพน	--- ตั้ม	--- ตั้ม	--- ตั้ม	- พื - ท	-----	--- ถ	-----	- ตั้ม - ตั้ม
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ท้ด								

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ด ท ล	- ฟ ม ร	- ล - ร	- ร ม ฟ	- ล - ท	- ล - ฟ	ฟ ฟ - ม	ม ม - ร
ตะโพน	--- ตั้ม	- พื - ท	--- ถ	- ตั้ม - ตั้ม	--- ท	-- ตั้ม	- ตั้ม - ตั้ม	- พื - ท
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ท้ด								

จบประโยคที่ 3

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- รั - มี่	- รั - ท	ท ท - ล	ล ล - ซ	- ซ ล ท	- รั - มี่	- รั - ตั	- ท - ล
ตะโพน	-----	-----	-----	--- ถ	-----	--- ตุ	-- ตุ ตั	-- ตุ พ
กลอง ทัด	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ร - ทุ	ม ร - ม	- ล - ซ	ซ ซ - ล	- ท - รั	- ท - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ม
ตะโพน	-----	--- ตุ	-- ตุ ตั	-- ตุ พ	-- ตุ ตั	-- ตุ ตั	--- ถ	--- ตุ
กลอง ทัด	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

จบประโยคที่ 1

ประโยคที่ 2

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- พ ม ร	- ม - ร	- ร - ร	- ท ท ท	- ซ - ซ	ล ท - รั	- มี่ - รั	- ท - ล
ตะโพน	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--- ตุ
กลอง ทัด	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ท - รั	- ท - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ม	- ร - ทุ	ม ร - ม	- ล - ซ	ซ ซ - ล
ตะโพน	-----	-----	-----	--- ตุ	-----	--- ตุ	-- ตุ ถ	- ตุ - ตั
กลอง ทัด	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

จบประโยคที่ 2

ประโยคที่ 3

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ท ล รั	- ล ล ล	- ร - ฅ	- ล - ท	- รั - มี่	- รั - ท	ท ท - ล	ล ล - ฅ
ตะโพน	----	----	----	----	----	----	----	--- ตั้
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ฟ ม ร	- ม - ร	- ร - ร	- ฅ ฅ ฅ	- ล ล ล	- ท - ฅ	ฅ ฅ - ล	ล ล - ท
ตะโพน	----	----	----	--- ตั้	-- ตู ตั้	-- ตู พ	--- ถ	--- ตู
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ท - ล	ล ล - ท	ท ท - รั	รั รั - มี่	- ร ม ฟ	- ล - ม	- ร - ฟ	ม ร - ทุ
ตะโพน	--- ตั้	--- ตั้	--- ตู	- พ - ท	----	--- ถ	----	- ตู - ตั้
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- รั - มี่	- รั - ท	ท ท - ล	ล ล - ฅ	- ฅ ล ท	- รั - มี่	- รั - ตั้	- ท - ล
ตะโพน	--- ตู	- พี่ - ท	--- ถ	- ตู - ตั้	--- ท	-- ตั้ ตั้	- ตั้ - ตู	- พี่ - ท
กลอง ทัด	----	----	----	----	----	----	----	----

จบประโยคที่ 3

ประโยคที่ 4

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ร - ทุ	ม ร - ม	- ล - ซ	ซ ซ - ล	- ทุ - รั	- ทุ - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ม
ตะโพน	-----	--- ถ	-----	- ตุ - ตั	--- ตุ	- พั - ทุ	--- ถ	- ตุ - ตั
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ทัด								

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ฟ - ม	- ร - ด	ทุ ลุ - ทุ	- ด ร ม	- ล ล ล	- ทุ - ล	- ซ - ม	- ซ - ล
ตะโพน	--- ตุ	- พั - ทุ	--- ถ	- ตุ - ตั	--- ทุ	-- ตั ตั	- ตั - ตุ	- พั - ทุ
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ทัด								

จบประโยคที่ 4

ประโยคที่ 5 (สุดท้าย)

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- รั - มั	- รั - ทุ	ทุ ทุ - ล	ล ล - ซ	- ซ ล ทุ	- รั - มั	- รั - ตั	- ทุ - ล
ตะโพน	-----	-----	-----	- ทุ - ตั	-- ทุ ตั	ทุ ตั ทุ ตุ	-- ตุ ตั	-- ตุ พ
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ทัด								

ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง	--- ฉิ่ง
ทำนอง	- ร - ทุ	ม ร - ม	- ล - ซ	ซ ซ - ล	- ทุ - รั	- ทุ - ล	ล ล - ซ	ซ ซ - ม
ตะโพน	-----	--- ตุ	-- ตุ ตั	-- ตุ พ	-- ตุ ตั	-- ตุ พ	--- ถ	--- ตุ
กลอง	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
ทัด								

เนื้อหาที่ 4

กลวิธีการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน และการวัดประเมินผล

กลวิธีหรือเทคนิคในการถ่ายทอดการตีตะโพนและกลองทัดของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา ปลื้มปรีชา เป็นวิธีการแก้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เร็วขึ้น ซึ่งกลวิธีหรือเทคนิคต่าง ๆ ในการถ่ายทอดการตีตะโพนและกลองทัดของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา มีดังนี้

กลวิธีในการจดจำหน้าทับ ในการต่อหน้าทับนั้นรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา จะให้ผู้เรียน จดบันทึกหน้าทับต่าง ๆ ลงในสมุดจำนวน 3 เล่ม ดังนี้ เล่มที่ 1 เป็นเล่มขนาดปกติ ใช้จดบันทึกในระหว่างดำเนินการเรียนการสอน เล่มที่ 2 เป็นเล่มขนาดปกติ ให้จดบันทึกแล้วเก็บไว้ที่บ้าน เพื่อป้องกันเล่มที่ 1 หาย และเล่มที่ 3 เป็นเล่มเล็กขนาดพกพา ให้จดบันทึกแล้วนำไปประจำตัว เพื่อสามารถช่วยในการแก้ปัญหาได้ตลอดเวลา แต่จุดประสงค์หลักที่รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชาปลื้มปรีชา ต้องการ คือ ให้ผู้เรียนเกิดการจดจำอย่างถาวร เพราะในการจดบันทึกหน้าทับซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้งนั้น จะทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนหน้าทับไปในตัวอีกด้วย

กลวิธีในการแก้ปัญหาผู้เรียนนั่งหลังค่อม ในการเรียนการสอนเครื่องหนังในระยะแรกเริ่มนั้น ผู้เรียนอาจจะยังไม่คุ้นเคยกับการนั่งหลังตรงเป็นเวลานาน รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา จึงมีวิธีการแก้ไขปัญหานี้ โดยการเอาน้ำมาใส่ขันแล้วนำมาวางไว้บนศีรษะของผู้เรียนในขณะที่กำลังดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งถ้าผู้เรียนนั่งหลังค่อมขยับน้ำที่อยู่บนศีรษะก็ร่วงหล่นลงมาทำให้น้ำเปียกตัวผู้เรียนได้ ซึ่งก็จะสามารถแก้ไขปัญหาลูกเรียนได้ระดับหนึ่ง

กลวิธีให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ในการเรียนเครื่องหนังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ การเกิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะอาศัยเพียงการถ่ายทอดของครูผู้สอนเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ยังต้องอาศัยความกระตือรือร้นของผู้เรียนด้วย ดังนั้นรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา จึงมีวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นด้วยตนเอง โดยในระหว่างที่ไล่เสียงนั้นก็ให้ผู้เรียนนั่งล้อมกันเป็นวง แล้วให้ผู้เรียนตีมือไล่ที่ละคนเรียงต่อกันเป็นวงไปเรื่อย ๆ และค่อย ๆ เพิ่มจังหวะให้เร็วขึ้น ในการทำเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการแข่งขันกันขึ้น ในครั้งต่อไปผู้เรียนก็จะมีความกระตือรือร้นที่จะไล่เสียง ซึ่งก็จะทำให้ตัวผู้เรียนเกิดทักษะในการตีตะโพนและกลองทัดเพิ่มมากขึ้น

กลวิธีแก้ปัญหาผู้เรียนที่ไม่ถนัดมือซ้าย ในการเรียนการสอนเครื่องหนังใน ระยะแรกเริ่มนั้น ผู้เรียน ส่วนใหญ่ก็จะมีควมถนัดมือขวาดีกว่ามือซ้าย ส่งผลให้ในการตีหน้า ทับที่ต้องใช้มือซ้ายนั้นทำได้ไม่ดี นายสหวัดน์จึงมีวิธีแก้ปัญหาโดยการกลับหน้าของตะโพน ซึ่ง ปกติแล้วตะโพนหน้าเท่ง(เสียงเท่ง)จะอยู่ด้านมือขวาและหน้ามัด(เสียงตึง)อยู่ด้านมือซ้าย ก็ให้ กลับด้านโดยการเอาหน้าเท่ง(เสียงเท่ง) อยู่ด้านซ้ายมือและหน้ามัด(เสียงตึง)อยู่ด้านขวามือ การ ที่ใช้มือซ้ายตีหน้าเท่งนี้ก็เพื่อในการวางฝ่ามือ ตีหน้าเท่งให้ได้เสียงเท่งนั้นลงน้ำหนักมาก ซึ่ง เป็นการฝึกให้มือซ้ายมีพลังกำลังโดยใช้แบบฝึก

การวัดและประเมินผล

ในการสอนทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้ม ปรีชา เมื่อจบเนื้อหาสาระในแต่ละเนื้อหาแล้ว จะมีการสรุปเนื้อหาทั้งหมดให้กับผู้เรียนโดยการ ทบทวนเนื้อหาสาระทั้งทฤษฎีและปฏิบัติตั้งแต่แรก ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการสอบหรือการวัดและ ประเมินผล ซึ่งจะใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้ม ปรีชา ได้กล่าวถึงการวัดประเมินผลของตนว่า "ในการวัดและประเมินผล ต้องใช้วิธีวัดที่ หลากหลาย โดยเลือกให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาที่สอน ต้องวัดตามเกณฑ์และประเมินผล อย่างตรงไปตรงมาตามสภาพจริงหรือฝีมือของผู้เรียน ในการปฏิบัติขณะทำการเรียนการสอน วิธีการตีและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หากยังไม่สามารถปฏิบัติได้ ครูจะต้องให้ผู้เรียนทำการ ทบทวนและฝึกต่อไป โดยครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือทั้งการสาธิต ยกตัวอย่างโดยการอุปมา อุปมัย หรือช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพพจน์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น จนกระทั่งปฏิบัติได้อย่างถูกต้องจึงจะผ่าน ไปฝึกในขั้นต่อไป นอกจากนี้ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนทำการประเมินความถูกต้องสำหรับตนเองด้วย เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนเรียนอย่างเข้าใจกระจ่างแจ้งหรือไม่ เนื่องจากการ เรียนรู้ที่ถาวรต้องเกิดจากความเข้าใจด้วยตนเองอย่างชัดเจน ดังนั้นกระบวนการวัดและ ประเมินผลของการสอนทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐานตามแนวทางของรองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา จึงเป็นการวัดและประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ของผู้เรียนในแต่ละ บุคคล ซึ่งการประเมินในลักษณะนี้ ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จึง จะสามารถทำการประเมินผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจ โดยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือใดๆ ในการวัดและประเมิน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน
ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

คำชี้แจง

- ข้อสอบแบบปรนัย จำนวน 15 ข้อ
-ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษข้อสอบนี้

แบบทดสอบภาคทฤษฎี

- วัสดุที่ใช้ทำหน้าตะโพนคือข้อใด
ก. หนังงู ข. หนังแพะ **ค. หนังควาย** ง. หนังช้าง
- ไม้ชนิดใดไม่สามารถใช้ทำหุ่นตะโพนได้
ก. ไม้สะเดา ข. ไม้พยอม ค. ไม้ชิงชัน **ง. ไม้ไผ่**
- หน้าตะโพน หน้าเล็กเรียกว่า หน้าอะไร
ก. หน้ามัด ข. หน้าเล็ก ค. หน้าเท่ง ง. หน้าต่าน
- หนังเรียด มีหน้าที่ทำอะไร
ก. เร่งความตึงโดยใช้ ร้อยกับรัดดอก **ข. เร่งความตึงโดยใช้ ร้อยกับไส้ละมานของหนังทั้ง**
ค. เร่งความตึงโดยใช้ ร้อยกับเท้าของ **2 หน้า**
ตะโพน ง. เร่งความตึงโดยใช้ ร้อยกับหูตะโพน
- ส่วนตรงกลางตัวตะโพนมีหนังเรียดซึ่งเป็นลวดลายรอบตัวตะโพนเรียกว่า อะไร
ก. ไส้ละมาน ข. หูตะโพน **ค. รัดดอก** ง. เท้าตะโพน
- สิ่งที่ถ่วงเสียงหน้าตะโพนเรียกว่าอะไร
ก. ข้าวสาร **ข. ข้าวสุก** ค. ข้าวเหนียว ง. ข้าวบด
- การผสมข้าวสุกนั้นให้นำข้าวสุกที่ไม่ใช่ข้าวหอมมะลิมาบดให้ละเอียด ผสมกับอะไร
ก. ขี้เถ้า ข. กลวยตาก ค. น้ำผึ้ง ง. ถ่าน
- ใครนั่งตีตะโพนได้ถูกต้องที่สุด
ก. ครีม นั่งตัวตรง และพับเพียบ
ข. นาย นั่งตัวตรง ชัดสมาธิ ให้นำออกห่างจากตะโพนประมาณ 1 เมตร
ค. เจมส์ นั่งตัวตรง ชัดสมาธิ ให้นำออกห่างจากตะโพนประมาณ 1 คืบกว่าเล็กน้อย
ง. วา นั่งตัวเฉียง ชัดสมาธิ ให้นำออกห่างจากตะโพนประมาณ 1 คืบกว่าเล็กน้อย
- เสียงที่เกิดจากการใช้มือซ้ายตีลงบนหน้ามัดด้วยน้ำหนักพอประมาณ เมื่อนิ้วทั้ง 4 สัมผัสหน้าตะโพนแล้วเปิดนิ้วทั้งหมดออกทันทีจะได้เสียงก้องกังวานเป็นเสียง
ก. เสียงต๊อบ **ข. เสียงตึง** ค. เสียงตืด ง. เสียงปะะ

10. ใครปฏิบัติ เสียงตู่บ ได้ถูกต้องที่สุด

ก. กรกฎ ใช้มือซ้ายตีหน้ามัดเช่นเดียวกับการตีเสียงตึง แต่เมื่อตีแล้วให้กดนิ้วทั้ง 4 แบนกับหน้าตะโพนเป็นการห้ามเสียงไม่ให้กังวาน

ข. ธีรวุฒิ ใช้มือซ้ายตีหน้ามัดเช่นเดียวกับการตีเสียงตึง แต่เมื่อตีแล้วให้กดนิ้วทั้ง 4 หน้าตะโพนแล้วเปิดนิ้วทั้งหมดออกทันที

ค. วรพจน์ ใช้มือขวาตีหน้าท่งเช่นเดียวกับการตีเสียงตึง แต่เมื่อตีแล้วให้กดนิ้วทั้ง 4 หน้าตะโพนแล้วเปิดนิ้วทั้งหมดออกทันที

ง. เบญพล ใช้มือขวาตีหน้าท่งเช่นเดียวกับการตีเสียงตึง แต่เมื่อตีแล้วให้กดนิ้วทั้ง 4 หน้าตะโพนแล้วเปิดนิ้วทั้งหมดออกทันที

11. เสียงที่เกิดจากการตีเช่นเดียวกับเสียงท่ง แต่เมื่อฝ่ามือกระทบหน้าตะโพนแล้วให้กดมือประคบน้ำตะโพนไว้ เกิดเสียงอะไร

ก. เสียงถะ ข. เสียงปะ ค. เสียงพลึง ง. เสียงท่ง

12. โน้ตอักษรไทยใช้สัญลักษณ์ “ท” แทนเสียงใด

ก. เสียงปะ ข. เสียงถะ ค. เสียงท่ง ง. เสียงตึง

13. เสียงพลึง เกิดจากการผสมเสียงระว่างเสียงใด

ก. เสียงตู่บ กับเสียงท่ง ค. เสียงตู่บ กับเสียงถะ
ข. เสียงตึง กับเสียงท่ง ง. เสียงตึง กับเสียงถะ

14. ข้อใดคือสัญลักษณ์แทนเสียง พลึง

ก. พ ข. ฟ ค. พุ ง. ฟ.

15. เสียง “พลึง” เป็นเสียงที่เกิดจากการตีโดยใช้มือขวาตีเสียง ท่ง ด้วยน้ำหนักปกติ มือซ้ายปฏิบัติอย่างไร

ก. มือซ้ายตีเสียง ตึง ดังๆ ข. มือซ้ายตีเสียง ตึง ปกติ
ค. มือซ้ายตีเสียง ตึง เบาๆ ง. มือซ้ายไม่ต้องตี

แบบประเมินภาคปฏิบัติ การบรรเลงรายบุคคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนบรรเลงตะโพน โดยมีเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติ 5 รายการ คือ บุคลิกภาพ คุณภาพเสียง ความแม่นยำของจังหวะ การดำเนินทำนอง และปฏิภาณไหวพริบ (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

แบบประเมินภาคปฏิบัติ การบรรเลงรายบุคคล

คำชี้แจง ให้ผู้สอนสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการ															รวม					
		บุคลิกภาพ			คุณภาพเสียง			ความแม่นยำของจังหวะ			การดำเนินทำนอง			ปฏิภาณไหวพริบ								
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		15				

ลงชื่อ

.....ผู้ประเมิน

(นายดิษฐ์วัฒน์ ภาคชื่น)

ตำแหน่ง ครู

เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
บุคลิกภาพ	-นั่งขัดสมาธิ ลำตัวตรง ไม่ก้มหน้า อยู่ระหว่าง กึ่งกลางและหันหน้าเข้า หาตะโพน หน้าอกห่าง จากตะโพนประมาณ 1 คืบ -นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน ทั้งสองมือ ตีเปิดมือและ ตีปิดมือได้ถูกต้อง	-นั่งขัดสมาธิหลังค่อม เล็กน้อย นั่งไม่ กึ่งกลาง -นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน บางครั้งนิ้วอาจแตก ออก ตีเปิดมือ ปิดมือ ผิดพลาดเล็กน้อย	-นั่งขัดสมาธิหลังค่อม ก้มหน้า นั่งไม่กึ่งกลาง หน้าอกห่างจาก ตะโพนมากกว่า 1 คืบ -นิ้วทั้งสี่ไม่เรียงชิด ติดกันไม่ตีเปิดมือ ปิด มือ
คุณภาพเสียง	ตีเสียงได้ชัดเจนถูกต้อง ตามหลักของการตี ตะโพน	ตีเสียงได้ถูกต้องบาง เสียงไม่ชัดเจนตาม หลักของการตีตะโพน	ตีเสียงไม่ถูกต้องและ ไม่ชัดเจนตามหลัก ของการตีตะโพน
ความแม่นยำของ จังหวะ	ตีได้ถูกต้องแม่นยำตาม ทำนองและจังหวะ	ตีไม่ถูกต้องแม่นยำ ตามทำนองและ จังหวะไม่เกิน 3 ครั้ง	ตีไม่ถูกต้องแม่นยำ ตามทำนองและ จังหวะเกิน 3 ครั้ง
จังหวะ	ตีได้ถูกต้องตามจังหวะ ไม่ช้า ไม่เร็ว มี จังหวะคงที่	ตีจังหวะที่ไม่คงที่ ช้า บ้าง เร็วบ้าง	ตีคล่อมจังหวะ
ปฏิภาณไหวพริบ	ปฏิบัติได้ครบถ้วน ดัง รายการต่อไปนี้ 1. กล้าตัดสินใจในการ บรรเลง 2. สามารถแก้ปัญหาได้ ทันท่วงที 3. มีทักษะสังเกตการณ์ บริบทรอบข้าง	ปฏิบัติได้ 2 รายการ	ปฏิบัติได้ 1 รายการ

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกทักษะตะโพนชั้น
พื้นฐาน**

ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้มปรีชา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเกณฑ์พิจารณาที่ตรงกับความเห็นของท่าน โดยมี
เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจใน
ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจใน
ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาบทเรียนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะปฏิบัติ					
2	เนื้อหากับเวลาที่ใช้สอนมีความเหมาะสม					
3	หน้าทับในการฝึกหัดมีความยากง่ายเหมาะสม					
4	กิจกรรมการเรียนเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน เข้าใจง่าย					
5	กิจกรรมการเรียนเปิดโอกาสให้ชาวพเจามีส่วนรวมในกิจกรรม					
6	การเรียนรูตามแบบฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐานนี้ ทำให้ชาวพเจามีทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐานได้ง่ายขึ้น					
7	สื่อการสอนมีความหลากหลาย					
8	สื่อการสอน การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตะโพนชั้นพื้นฐานช่วยให้ทักษะการตีตะโพนดีขึ้น					
9	แบบฝึกทักษะตะโพนชั้นพื้นฐาน นี้มีการวัดและการประเมินผลครอบคลุมตามเนื้อหาการเรียน					
10	เกณฑ์การวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสม					

ภาคผนวก ข
แบบประเมินและผลการตรวจสอบ

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การฝึกทักษะการตีตะโปนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์สหวัดน์ ปลื้ม
ปรีชา

เกณฑ์การประเมิน/ ข้อคำถาม	ระดับคะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
แบบทดสอบด้านทฤษฎี					
1	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
2	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
3	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
5	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
6	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
7	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
8	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
9	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
10	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
11	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
12	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
13	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
14	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
15	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้

เกณฑ์การประเมิน/ ข้อคำถาม	ระดับคะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
แบบทดสอบด้านปฏิบัติ					
1	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
2	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
3	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
4	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้
5	1	1	1	1	สามารถนำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค
เอกสารอื่น ๆ

ที่ อว 8714 / 057

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม.10110

17 มกราคม 2566

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สมภพ เขียวมณี

เนื่องด้วย นายดิศวัฒน์ ภาครุณิน นิสิตในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการจัดทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปปะอ่างทอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิก หวังพานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นท่าน เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในการทำวิจัย จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย (ดังมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทร 02 - 260-0123 ต่อ 110 หรือ 086-474-0268

ที่ อว 8714 / 057

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม.10110

17 มกราคม 2566

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวีณา เอี่ยมยี่สุน

เนื่องด้วย นายดิสวัฒน์ ภาครุณิ นิสิตในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการจัดทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปปะอ่างทอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉานิก หวังพานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นท่าน เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในการทำวิจัย จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย (ดังมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอกุมพันธุ์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ที่ อว 8714 / 057

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม.10110

17 มกราคม 2566

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนาธิป เผ่าพันธุ์

เนื่องด้วย นายดิสวัฒน์ ภาครฐิน นิสิตในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการจัดทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนชั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของ รองศาสตราจารย์ สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลปปะอ่างทอง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณานิก หวังพานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้คณะศิลปกรรมศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นท่าน เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญในการทำวิจัย จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย (ดังมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)
คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฝึกทักษะการตีตะโพนขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์
สรวินน์ ปลื้มปรีชา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นายดิสรวิวัฒน์ ภาคฐิน
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศิลปกรรมศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-243/2566X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 9 กรกฎาคม 2566
ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการ
รับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the
Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical
Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 9 กรกฎาคม 2566

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณงา เอี่ยมจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-243/2566

ประวัติผู้เขียน

